

მოკლე

თბილისი, 250 მოლდ და შემცირდება ზრუნვის მოკლებულ ბავშვის უფასა კურორტ ცირის მასის 12-დღიან საზაფხული ბანაკში გაგამართან. ამისთვის გამართლების სამინისტრომ 25 ათასი ლარი გამოყო. პროველი ბავშვი, 120 ბავშვი, 9 ივნისს გაერგვნერება. მედია-ნიუსი

თბილისი. როგორც საქართველოს უკალტრედობის დაცვის ფინანსის დარექტორი დაივი ნინიძე აცხადებს, ქვემო თბილისის ქუჩების რაიონთაციის მშოფლილი ბავშვის 687,000 დოლარია გამოყოფილი. ამ პროექტზე მუშაობა უკეთ 4 წელია მიმდინარებას და აღდგინების საზოგადო პროექტის ქუჩების დაცვის სამინისტროს ქადაგის და სარის უზინს განხილება, ქარგასალა №8 და №10-ის ფასადის შეკრივა. როგორც ვანი ზოდება ამობის, ამ სამუშაოების დაფინანსებაში მერიის წვლილიც არის. მედია-ნიუსი

თბილისი. დღეს თბილისის საქართველოს სხდომის მიმდინარეობისას იქ. ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტის III-IV კურსის სტუდენტებმ სხდომის მდგრადი სთხოვები, მათთვის განცხადების გაერთიანების უფლება მეცა, ადამიანის საქართველოს საზოგადოების ქუჩების დაცვის სამინისტროს ქადაგის გამოყვარების პროგრამის მიმდინარეობის ამ საქმეში, სტუდენტების განცხადებით, განსაუკრავების სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბოლოები და ნაცონალური მომართვა აქტუალურია. მედია-ნიუსი

თბილისი. დღეს თბილისის საქართველოს სხდომის მიმდინარეობისას და ბუნებრივი რესურსების საქართველოს სამართლებრივი განაფხულზე დაგეგმილი ლოინდის დროის დანალი უკა განახორციელება. როგორც ამ სამართლებრივი ხელის გამოყვარების წინგადაული 1,600 ათასიან მხოლოდ 20 პროცენტი დაიხსნება. შესაბამისად, დაგეგმილი 25 სკოლის ნაცვლება, აღდგა მთლილ 12 და დედაქლაების მასშტაბით დაიზრდა 10 ათასად ფილოგრამი ხე. მედია-ნიუსი

თბილისი. შპს „თბილისი კორპუსი“ თბილისის მერიის საქალაქო ტრასპორტის რეაგულირებისა და მართვის სამართლებრივი გრძელების რეაბილიტაციის პროექტი შეიქმნა. პროექტი უკეთ გადაეცა თბილისის მასამდებარება და მას, სავარაუდო, მომართვა კერძო განვითარების სამინისტროს წინგადაული 25 სკოლის ნაცვლება, აღდგა მთლილ 20 პროცენტი დაიზრდა 10 ათასად ფილოგრამი ხე. მედია-ნიუსი

თბილისი. ეკინის გამანვლობაში თბილისიში მაღლუქეჭაბათი პროცესტებით გარეუაჭროს აღინიშნა მინიჭებული შემთხვევას მართვის განაცხადებას და ტორნიგლის ნანარი, 15 კა რიტა და რიტა პროდუქტებს. აყარასა 70 კა შემოლიო თევზი სიცოც და 77 კა ათი შეუბოლავი თევზით გაჭრის. დაგადა და აღიკვეთა ქუჩების ერთობლივი მინიჭებული რეალური გამოყვარების ამავარი გერმანიული კერძებით ისე, რომ ჯობებ ბოლომდე არ დაიკარისებონ.

თბილისი. საერთო ტრანსპორტის მართვის დაცვის განაცხადება, ამ ტორნიგლის განაცხადება, მართვის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. როგორც ამ სამართლებრივი ხელის განვითარების სამსახურის ბორჯვეტის დაცვითი აღფარვა და გზიბის რემინიცის თანხების გამოყოფა, თუ ამ ღორისებრივი განაცხადება და ტორნიგლის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. სამართლებრივი სამსახურის ბორჯვეტის განაცხადება და ტორნიგლის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. მედია-ნიუსი

თბილისი. საერთო ტრანსპორტის მართვის დაცვის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. ამ ტორნიგლის განაცხადება, მართვის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. როგორც ამ სამართლებრივი ხელის განვითარების სამსახურის ბორჯვეტის განაცხადება და ტორნიგლის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. სამართლებრივი სამსახურის ბორჯვეტის განაცხადება და ტორნიგლის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. მედია-ნიუსი

თბილისი. საერთო ტრანსპორტის მართვის დაცვის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. ამ ტორნიგლის განაცხადება, მართვის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. როგორც ამ სამართლებრივი ხელის განვითარების სამსახურის ბორჯვეტის განაცხადება და ტორნიგლის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. სამართლებრივი სამსახურის ბორჯვეტის განაცხადება და ტორნიგლის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. მედია-ნიუსი

თბილისი. თბილისი წელს პირველად, სალმონელოზე და გავადების ჯაჭულური შემთხვევაში გამოიყენება. ინფორმაცია საკერძო პროდუქტის დამანაბრების გამოიყენება. როგორც დაცვითი სამსახურის ერთობლივ კერძორის ხელმძღვანელის მოაგვილობ დებონ ბავშვობის გამოყვარების აუგვის განვითარება და ტორნიგლის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. ხოლო ზუგდიდა და სენაკი დეცენტობა თოს სპეციალისტებულ სკალადა (რეილიც აფეთქებული გამოცხადების სამართლებრივი განვითარებაში განვითარება-შემთხვევაში გამოიყენება. მედია-ნიუსი)

თბილისი. თბილისი წელს პირველად, სალმონელოზე და გავადების ჯაჭულური შემთხვევაში გამოიყენება. ინფორმაცია საკერძო პროდუქტის დამანაბრების გამოიყენება. როგორც დაცვითი სამსახურის ერთობლივ კერძორის ხელმძღვანელის მოაგვილობ დებონ ბავშვობის გამოყვარების აუგვის განვითარება და ტორნიგლის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. სამართლებრივი სამსახურის ერთობლივ კერძორის ხელმძღვანელის მოაგვილობ დებონ ბავშვობის გამოყვარების აუგვის განვითარება და ტორნიგლის განაცხადება შემთხვევაში გამოიყენება. მედია-ნიუსი

თბილისი. თბილისი წელს პირველად, სალმონელოზე და გავადების 30 პილოტის 8-ს სალმონელოზე ნინები გამოიყენება. ინფორმაცია საკერძო პროდუქტის დამანაბრების გამოიყენება. როგორც დაცვითი სამსახურის ერთობლივ კერძორის ხელმძღვანელის მოაგვილობ დებონ ბავშვობის კანის ფირმა, მურავიანის მომართვისა და აღაეკერძობარი და ავადმყოფის სიცოცხლეს საფრთხით აღავრდა. ასეთი შემთხვევაში გამოიყენება. როგორც ამ სამსახურის ერთობლივ კერძორის ხელმძღვანელის მოაგვილობ დებონ ბავშვობის კანის ფირმა, მურავიანის მომართვისა და ავადმყოფის სიცოცხლეს საფრთხით აღავრდა. ასეთი შემთხვევაში გამოიყენება. როგორც ამ სამსახურის ერთობლივ კერძორის ხელმძღვანელის მოაგვილობ დებონ ბავშვობის კანის ფირმა, მურავიანის მომართვისა და ავადმყოფის სიცოცხლეს საფრთხით აღავრდა. ასეთი შემთხვევაში გამოიყენება. მედია-ნიუსი

თბილისი. თბილისი წელს კორპუსის ეროვნულ ცენტრის ცნობით, ბალდათის რაიონის გარეუადება და გავადების ჯაჭულური შემთხვევაში გამოიყენება. დაცვადების კანის ფირმა, მურავიანის მომართვისა და ავადმყოფის სიცოცხლეს საფრთხით აღავრდა. ასეთი შემთხვევაში გამოიყენება. როგორც ამ სამსახურის ერთობლივ კერძორის ხელმძღვანელის მოაგვილობ დებონ ბავშვობის კანის ფირმა, მურავიანის მომართვისა და ავადმყოფის სიცოცხლეს საფრთხით აღავრდა. ასეთი შემთხვევაში გამოიყენება. მედია-ნიუსი

თბილისი. თბილისი წელს კორპუსის ეროვნულ ცენტრის ცნობით, ბალდათის რაიონის გარეუადება და გავადების ჯაჭულური შემთხვევაში გამოიყენება. ინფორმაცია საკერძო პროდუქტის დამანაბრების გამოიყენება. როგორც დაცვითი სამსახურის ერთობლივ კერძორის ხელმძღვანელის მოაგვილობ დებონ ბავშვობის კანის ფირმა, მურავიანის მომართვისა და ავადმყოფის სიცოცხლეს საფრთხით აღავრდა. ასეთი შემთხვევაში გამოიყენება. მედია-ნიუსი

თბილისი. თბილისი წელს კორპუსის ეროვნულ ცენტრის ცნობით, ბალდათის რაიონის გარეუადება და გავადების ჯაჭულური შემთხვევაში გამოიყენება. ინფორმაცია საკერძო პროდუქტის დამანაბრების გამოიყენება. როგორც დაცვითი სამსახურის ერთობლივ კერძორის ხელმძღვანელის მოაგვილობ დებონ ბავშვობის კანის ფირმა, მურავიანის მომართვისა და ავადმყოფის სიცოცხლეს საფრთხით აღავრდა. ასეთი შემთხვევაში გამოიყენება. მედია-ნიუსი

თბილისი. თბილისი წელს კორპუსის ეროვნულ ცენტრის ცნობით, ბალდათის რაიონის გარეუადება და გავადების ჯაჭულური შემთხვევაში გამოიყენება. ინფორმაცია საკერძო პროდუქტის დამანაბრების გამოიყენება. როგორც დაცვითი სამსახურის ერთობლივ კერძორის ხელმძღვანელის მოაგვილობ დებონ ბავშვობის კანის ფირმა, მურავიანის მომართვისა და ავადმყოფის სიცოცხლეს საფრთხით აღავრდა. ასეთი შემთხვევაში გამოიყენება. მედია-ნიუსი

თბილისი. თბილისი წელს კორპუსის ეროვნულ ცენტრის ცნობით, ბალდათის რაიონის გარეუადება და გავადების ჯაჭულური შემთხვევაში გამოიყენება. ინფორმაცია საკერძო პროდუქტის დამანაბრების გამოიყენება. როგორც დაცვითი

მარათონის მარჩალითი გავი ზღვიდან

კარგი აქტების და ვახუშტი კოტეტიშვილი - უკურიმ ბოლო წეთამდე შეინახა საიდუმლო

ରୋଗ ମାତ୍ରାକ୍ରିଯୁ ହେଲା ଏବଂ ମାତ୍ରାକ୍ରିଯୁରେ ପାଇଁ ଉପରେ

A1 გვირდიდან

არა მხოლოდ არქიტექტურული თვალსაზრისითაა უნიკალური, არამედ დიდი ისტორიული ღირებულების მქონეა (ის ხომ სათავადაზნაურო საადგილმამულო ბანკის სახელთან არის დაკავშირებული), ამიერიდან სხვა კულტურულ ღონისძიებებსაც საჭირო ჩრდილო ამასპინძლობას.

საკონკურსო მოთხოვნის ეპიგრაფი მხოლოდ მაშინ გამოიტანეს, პრიზი მფლობელი ხუთეულის ვინაობა როგორც გამომჟღავნდა.

ზღვის პირველი მარგალიტი ვა ნო ჩხივაძის მოთხოვნის "კოსტრა თამრო" აღმოჩნდა. ყუიურის თავმჯდომარემ ვახუჭაშტი კოტეტიშვილმა ეს მცირე, ოთხვერდიანი მოთხოვნა ასაკონკურსო შესაბამისა: "თოთი სი-

საკადაოდ ხმრად უძასისძლებს.
დარბაზში ტევა აღარ იყო, ლიტე-
რატურის მოყვარენი ადგილზე ცქმ-
უტავდნენ, მათ ხომ თითქმის ერთი
თვეება არ ასვენებდათ კითხვა: რა იქ-
ნებოდა ის მარგალიტი, ზღვიდან
რომ გამოიტანეს ქართველმა მწერ-
ლებმ, როგორც „ქილოლა და დამა-
ნაშია“: „ზღვის უბისაგან გამოჰქდა
პატარა მარგალიტი.“ რაღაცნაირ-
ად ყველა ლელავდა. ცერემონიალის
დაწყებამდე მკითხველი დაბაზში აზ-
აოდ ეძებდა პენ-მარათონი-2003-ის
საუკეთესო ათეულის კრებულს, მაგ-
რამ წიგნი არსად ჩანდა. კრებული
სახელმწიფებით - "ხმელეთზე ამოთ-
რეული ხმასალდები" (ასე იწყებოდა

ბა ასეთნაირად შეაფასა: "დიდი სი-
ხარულით გაუწყებთ, რომ ნანარ
მოები, რომელსაც ჩვენ პირველ
პრემია მივანიჭეთ, გახლავთ ერთ
დიდი გამარჯვება ქართული ლი-
ტერატურისა." კონკურსის პირველ
ლი პრემია ჯორჯია ონლაინმა" და
აწესა. რომ გითხოვათ, არ მიხარია
ხომ არ დამიჯერებთო, - ამბობს პი-
რველი პრემიის მფლობელი ვანი
ჩხიკვაძე, რომელსაც, როგორც აღ-
ნიშნა, თავიდან ვერც კი წარმოედ
გინა, რომ კონკურსში მონაწილეობ
ას მიიღებდა: "მეგობრებმა დამაძა-
ლეს, მერე ვიფიქრე, ათა წელი
ზღვაზე არ ვყოფილვარ, ზღვას მა-
ინც ვნახავ-მეთქი. როცა ეპიგრა-

[View all posts](#) | [View all categories](#)

ՀՀ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒթյան ՀԱՅՐԱՎԵՐ ԲԱՐԵՎ ԲԻԼԱ/ՀԱՅՐ

რტი იყო, აზარტი. გაისად თუ წამი-
ყვანეს, კვლავაც დიდი სიამოვნებ-
ით წავალ. ეს კონკურსი დიდ რამეს
ნიშნავს - ქართველი საზოგადოება
უძრუნდება ღიატერატურას. მნერ-
ლის შელახული სახელის აღდგენ-
ას ასეთმა ღონისძიებებმა უნდა შე-
უწყოს ხელი."

მესამე პრემია (ფოთის პორტი) -
ბესო სოლომანაშვილი, "თითორინა-
ვი". ბესო სოლომანაშვილმა 2002
წელს პეტ-მარათონშე სპეციალური
პრიზი მიიღო და, შარქშანდელის არ
იყოს, წელსაც რატომლაც უსათაუ-
რო მოთხრობა დაწერა - "რა ვიცი,
სათაურის დარქმევა შეიძლება დამა-
ვინყდა კიდეცო." კითხვაზე, ელოდა
თუ არა ამ გამარჯვებას, ბესო ნახევ-
რად სერიოზულად და ნახევრად ხუ-
მრობით ყველას ერთნაირად პასუ-
ხობდა:

"სამხედრო, რომელიც გენერ-
რია, რ
გორებ-
სუშტე-
ჯავახ-
ათში რ
ნერა."
კო
ბი გად
("ლაუ
ლეინო
ლი სა
სწრებ
ტირლ
სო ტა
ლური
დი "არ
ლიან
რომ ბ
გამარ-
იგრაფ
ფილო
ქი და

კავკაზიური, სამხედრო გენერალობაზე არ ფიქრობს, სამხედრო არ არის. რახან კალამი ავიღე ხელში, ე.ი. რაღაცას ველოდებოდი, აბრა მინდოდა გემზე. ძალიან მიხა

ANSWER The answer is (A). The first two digits of the number 1234567890 are 12.

ომ ისეთმა ადამიანებმა, რო-
იც არიან, მაგალითად, ვა-
კო კოტეტიშვილი და დავით
იშვილი, თქვეს, რომ ამ 24 სა-
ადაპტაციურ გამოვიდა, რალაც დაი-
ტერაზის სპეციალური პრიზე
დაცათ ირაკლი სამსონაძეს
არა - ჩვენი მასწავლებელი",
"ძველი თბილისისაგან" (ირაკ-
ლის სონაძე ცერემონიალს არ და-
ას) და სოსო ტაბუცაძეს ("მო-
ხები") ფოთის მერიისაგან. სო-
ბუცაძეს ყველაზე ორიგინა-
პრიზი ეროვნული პატარა ხომალ-
ურგო". მისთვის ეს ჯილდო ძა-
მოულოდნენელი იყო, ფოთიდან
რუნდებოდა, ამბობდა კიდეც
ავეგებას არც ველოდებით. "ეპ-
ი მოვისმინე თუ არა, ცოტა
სოფიურ განწყობაზე დავდე
მოტირლების თემა ამომიტი-
ა, რომელთა უკანასკნელი
რაო სივრცე სარიტუალო
აა, ეტყობა, ვიღაცამ დაინახა
ანცდა", - მხრებს იჩეჩას და

იქვე დასძენს, - ახლა ჩემი ხომალდ
ით წავალ სახლშიო.

ქართულ ლიტერატურაში შეტა
ნილი წვლილისათვის "დიოგენეს
სპეციალური პრიზი - "ვერცხლი
დიოგენე" მწერალ ერლომ ახვლე
დიანს გადაეცა. სხვათა შორის, პენ
მარათონში ბატონი ერლომის არაე
რთი ყოფილი სტუდენტიც მონანი
ლეობდა. ხოლო როცა გემ "კაპიტა
თავართექილაძეზე" 26 მწერალი სა
კალმო პაექრობაში იყო ჩაბმული
ერლომ ახვლედიანი სტუდენტები
ჯგუფთან ერთად ამ ლიტერატურ
ულ წამონაცემას ალტერნატიული მი
ნი-კონკურსით გამოხატაურა. მასში
ბატონი ერლომის მეექვსეკლასელ

A black and white photograph of a man speaking at a podium. He is wearing a light-colored button-down shirt and holding a book or manuscript in his left hand. A microphone is positioned in front of him, and he is looking upwards and to the right with an open mouth, suggesting he is in the middle of a speech or reading.

თალახი, როგორ და ისევ თალახი

გლასტონბერი-2003 გაიხსნა

ეს საღებო სეისტის გამართვისათვე.

CPG&B 9/2023

სულს გეხდის!	საერთო კრიმინალური სტატისტიკა კი ასეთია:				
ლობეზე გადამხტომი უბილეთოების რიცხვი - 0; სამედიცინო ინციდენტები - 524; მცირედი ტრამვები - 449; ნარკოტიკათან და ალკოჰოლურ სასმელთან დაკავშირებული სამედიცინო ინციდენტები - 17. საბოლოო ჯამში კი, პოლიციელები მაინც კმაყოფილები არიან. მათი თქმით, ინციდენტების გამოაქარავება კრიმინალის ზრდაზე კი არ მიუთითებს, არამედ იმას ნიშანებს, რომ პოლიცია უფრო აქტიურად მუშაობს. „ბი ბი სის“ მათ განუცხადეს, რომ წელს კლასტონბერი ვირც ნარკოტიკების დიდ გუბედ გადაიქცეოდა.	გლასტონბერის ფესტივალზე დასასწრები ბილეთები 18 საათში გაიყიდა. გუბინ კი სომერსეტის - ამ მშენებელი, მწვანე საგრაფოს ტერიტორიაზე, ფესტივალისთვის გამოყოფილ 900 აკრიან მინდორზე უკვე 100 ათასზე მეტი სტუმარი იყო თავმყრილი. მიღიოდნენ კარვებით, მზის სათავალეებით, ქუდებით, ქოლგებითა და მუხლამდე „ბატინკებით“ - ნინასნარვე შეგუებული იმ აზრს, რომ სამდლიანი ფესტივალის განმავლობაში აუცილებლად იწვიმებდა, თანაც კოკისპირულად და გადაბიძინებული მინდორიც ტალახის დიდ გუბედ გადაიქცეოდა.				
11. From Justin to Kelly რომელი ისტორია	ესტონია, ვასტავინი, ვასტავინი და ვასტავინი	\$2.7	მილიონი	\$2.7	მილიონი
12. X2: X-Men United პრიმოვი ზორბუზი	ესტონია, ვასტავინი, ვასტავინი, ვასტავინი	\$1.4	მილიონი	\$209.6	მილიონი
13. Daddy Day Care სტრიქონი	ესტონია, ვასტავინი	\$1.1	მილიონი	\$94.8	მილიონი
14. Bend It Like Beckham პარისებრენ	ესტონია, ვასტავინი მილიონი	\$0.7	მილიონი	\$23 მილიონი	12
15. Whale Rider ბენი არიან	ესტონია, ვასტავინი	\$0.6	მილიონი	\$1.0	27
16. Wrong Turn რომ მიუარი	ესტონია, ვასტავინი, ვასტავინი მარინეტინი	\$0.5	მილიონი	\$13.6	11
17. Winged Migration ფრენები	ესტონია, ვასტავინი	\$0.4	მილიონი	\$3.5	17
18. Spellbound ვასტავინი ბენი	ესტონია, ვასტავინი, ვასტავინი მარინეტინი	\$0.3	მილიონი	\$2.1	16
19. The Last Castle ბენი არიან	ესტონია, ვასტავინი	\$0.2	მილიონი	\$2.7	15

<p>თუმცა, როდის იყო, წვიმას ფესტივალისთვის ხელი შეეშალოს. 1970 წლის შემდეგ როგოს ხათრით ახალგაზრდები თითქმის ყოველ წელს იკრიბებიან გლასტონბერიში და ტალაში ამოთხვრის ტრადიციასაც თანდათან „ხევენენ“. სულ პარველად კი ეს 1 500-მდე ჰიპიმ გააკეთა. მათ გადაიხადეს ერთი გირვანია სტერლინგისა და გლასტონბერის უკანასკნელი ფესტივალი 1970 წელი. გლასტონბერის პირველი ფესტივალი.</p>		<table border="1"> <tbody> <tr> <td>19. L'Auberge Espagnole სერვისის უკანასკნელი ფესტივალი</td><td>რომან დურისი, სერილ დე ფრანსისი</td><td>\$0.2 მილიონი</td><td>\$2.7 მილიონი</td><td>19</td></tr> <tr> <td>20. Holes უნდარის უკანასკნელი ფესტივალი</td><td>სოდრენი უნდარი, ჯონ კრომტი</td><td>\$0.2 მილიონი</td><td>\$64.3 მილიონი</td><td>15</td></tr> </tbody> </table>	19. L'Auberge Espagnole სერვისის უკანასკნელი ფესტივალი	რომან დურისი, სერილ დე ფრანსისი	\$0.2 მილიონი	\$2.7 მილიონი	19	20. Holes უნდარის უკანასკნელი ფესტივალი	სოდრენი უნდარი, ჯონ კრომტი	\$0.2 მილიონი	\$64.3 მილიონი	15
19. L'Auberge Espagnole სერვისის უკანასკნელი ფესტივალი	რომან დურისი, სერილ დე ფრანსისი	\$0.2 მილიონი	\$2.7 მილიონი	19								
20. Holes უნდარის უკანასკნელი ფესტივალი	სოდრენი უნდარი, ჯონ კრომტი	\$0.2 მილიონი	\$64.3 მილიონი	15								

მოსახლეთა გარემოების დაცვის მინისტრი				
შემსრულებელი	სიმღერა	წინა კვირა	უმაღლესი პრიზიცია	ჩარტებში ციკლის რეიტინგის ჩანგრძლების
1. "თანეფთა"	Headstrong	1	1	28 კვირა
2. Chevelle	Send The Pain Below	2	2	20 კვირა
3. The White Stripes	Seven Nation Army	3	3	17 კვირა
4. "აუჯონსლავია"	Like A Stone	4	1	22 კვირა
5. Jane's Addiction	Just Because	12	5	3 კვირა
6. "ლანენინ პარკი"	Somehwere I belong	5	1	16 კვირა
7. "ქართველი"	Stupid Girl	9	7	14 კვირა

8.	Foo Fighters	Times Like These	8	5	23 ქვერთა
9.	Evanescence	Bring Me To Life	7	1	23 ქვერთა
10.	"ჯულიუსი"	Minerva	10	9	9 ქვერთა

კვირის ყველაზე გამოსავალისი ფინანსი აღინიშნა

კადრი ფილმიდან "ჰალკ"

ფილმი / რედისტრი	მსახიობი	უსავნების შემოსავალი	საგრიფი შემოსავალი	ნინა კვირის პირისცადე
1. The Hulk ურქ ლა	ურქ ბაზა, ჯერილური კონკრეტი	\$62.1 მილიონი	\$62.1 მილიონი	ახალი
2. Finding Nemo უნდონი სტენისანი	ალ-ბერტი ბრიული, ურლემ დურულა, ჯერიჩი რამი	\$21.1 მილიონი	\$228.5 მილიონი	1
3. 2 Fast 2 Furious ჯონ სინემატიკი	პალ უაური, ედ სტერეი, დაუიტ ჰაუ	\$11.1 მილიონი	\$102.9 მილიონი	2
4. Bruce Almighty ტრი მედიუმი	ჯემ უინი, ჯერილური აბისტონი, მირადიმ ფრინტინი	\$9.8 მილიონი	\$210.5 მილიონი	3
5. The Italian Job ვერი გრეი	ძარისანი თეილონი, უდიელი ნიუტონი	\$7.2 მილიონი	\$67.6 მილიონი	7
6. Rugrats Go Wild ნინისტონ ურუკუნი და ურ ენდი	ბრიუს უალისი	\$6.9 მილიონი	\$23.8 მილიონი	4
7. Alex & Emma რინ რინინი	ედუარდ პელიშინი, სოფია ბერინა, ლეის უილიამი	\$6.1 მილიონი	\$6.1 მილიონი	ახალი
8. Hollywood Homicide რინ მედიუმი	მარისონ ფრანდი, ჯემ მარტინი	\$5.9 მილიონი	\$21.6 მილიონი	5
9. Dumb & Dumberer: When Harry Met Lloyd რინ მილიური	ურქ კონტაქტის ლაბორი, ერენდ რინისტებინი	\$4.4 მილიონი	\$20.0 მილიონი	6
10. The Matrix: Reloaded ურქ და ლური კონტაქტი	ედუარდ კიცინი, დარიუნინ ფილიპინი, მირიკა ბრილი	\$3.9 მილიონი	\$264.4 მილიონი	8
11. From Justin to Kelly რინგრიტ რინგრი	ედუარდ კონიანი, ჯესი კორინ, გუარინი	\$2.7 მილიონი	\$2.7 მილიონი	ახალი
12. X2: X-Men United პრინც ზონგრი	პრე კემპენი, ბაკი იუნი, იან მილენი	\$1.4 მილიონი	\$209.6 მილიონი	10
13. Daddy Day Care სტეფ კური	ედუარდ კოლ დარლენი	\$1.1 მილიონი	\$94.8 მილიონი	9
14. Bend It Like Beckham ურნისტური ჩატანა	მარინენდრ ჩინგი, ედუარდ ნიული	\$0.7 მილიონი	\$23 მილიონი	12
15. Whale Rider ნიუ კარი	ედუარდ კენელი	\$0.6 მილიონი	\$1.0 მილიონი	27
16. Wrong Turn რინ შემოტევა	ულიზა დურტე, დები მილენ მარინენდრი	\$0.5 მილიონი	\$13.6 მილიონი	11
17. Winged Migration ფრე კერინი	ფრე კერინი	\$0.4 მილიონი	\$3.5 მილიონი	17
18. Spellbound ჯერიჩი ბლუკი	პარი ალტმანი, ანჯელი არენდენი	\$0.3 მილიონი	\$2.1 მილიონი	16
19. L'Auberge Espagnole სერიუ ჟავაპინი	რობერ ფრანსისი, სერილ დე ფრანსისი	\$0.2 მილიონი	\$2.7 მილიონი	19
20. Holes უნდონი დევისი	სოუკენი უალის, ჯონ კონტი	\$0.2 მილიონი	\$64.3 მილიონი	15

Billboard

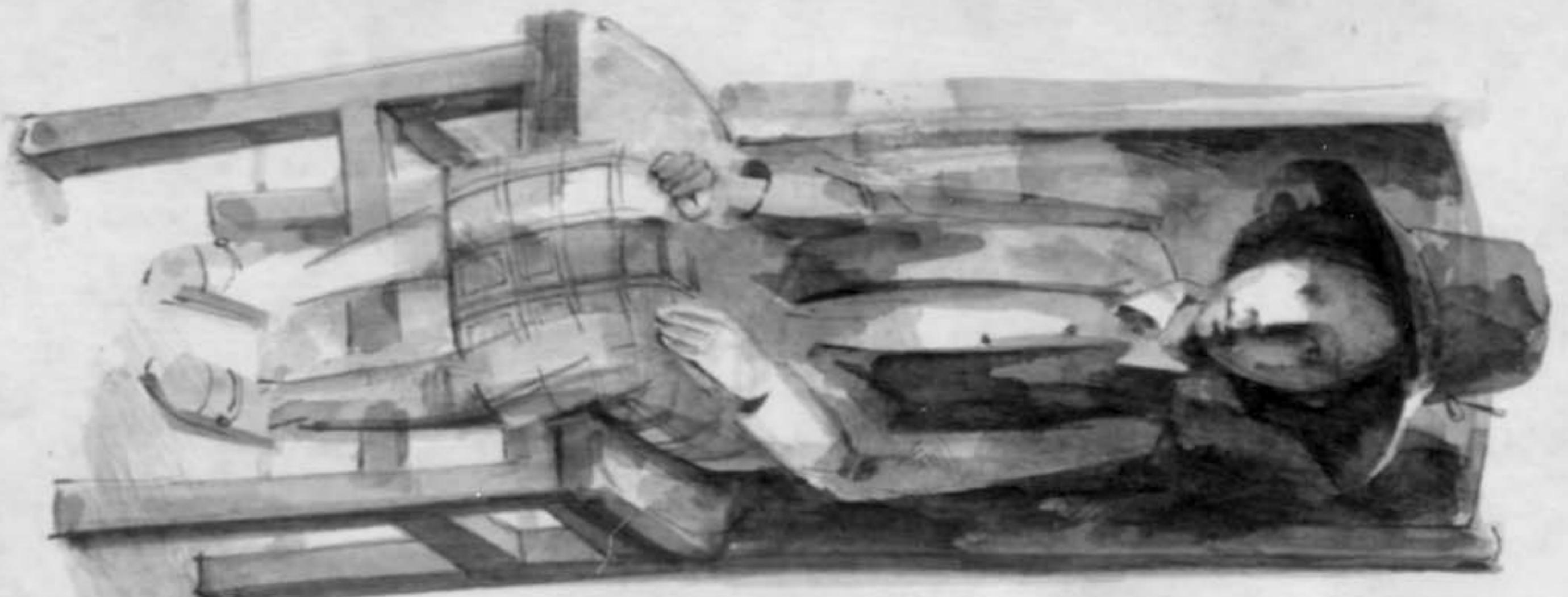
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତପ୍ରକଳ୍ପରେ

ବ୍ୟାମିସର୍କୁଳ୍ପାତ୍ରଙ୍କ	ଶବ୍ଦବ୍ୟାକ	କଣା ପ୍ରକରଣ	ପ୍ରଥିତ- ଲ୍ୟାସିଟ ପାଇସ୍କ୍ରିପ୍ଶନ	କୀର୍ତ୍ତ୍ୟାବ୍ଦୀ ଉପର୍ଯ୍ୟାମିକ କଣ୍ଠରୂପରେଖା
1. "ହର୍ଷତା"	Headstrong	1	1	28 ଜ୍ୟୋତିଃ
2. Chevelle	Send The Pain Below	2	2	20 ଜ୍ୟୋତିଃ
3. The White Stripes	Seven Nation Army	3	3	17 ଜ୍ୟୋତିଃ
4. "ଅନ୍ଧମେଲ୍ଲାଙ୍ଗ"	Like A Stone	4	1	22 ଜ୍ୟୋତିଃ
5. Jane's Addiction	Just Because	12	5	3 ଜ୍ୟୋତିଃ
6. "ମୋହିନୀ ମାର୍ତ୍ତିଳା"	Somewhere I belong	5	1	16 ଜ୍ୟୋତିଃ
7. "ଜିଲ୍ଲାଙ୍କାଳା"	Stupid Girl	9	7	14 ଜ୍ୟୋତିଃ
8. Foo Fighters	Times Like These	8	5	23 ଜ୍ୟୋତିଃ
9. Evanescence ଓ ମୋହିନୀ ମାର୍ତ୍ତିଳା	Bring Me To Life	7	1	23 ଜ୍ୟୋତିଃ
10. "ଅନ୍ଧମେଲ୍ଲାଙ୍ଗ"	Minerva	10	9	9 ଜ୍ୟୋତିଃ

Billboard

ქურნალ „გილგორდის“ კვირის ათაული
უცხოსი თაობის მსახილეობისთვის

შემსრულებელი	სიმღერა	წინა კვირა	უმაღლესი პროცენტი	ჩატარების ფაზურიზმის ხანგრძლივობა
1. ანქა ქრექერი და დობი გრი	Drift Away	1	1	15 კვირა
2. სელინ დოროში	Have You Ever Been in Love	2	2	9 კვირა
3. სანტანა და მიშელ ბრენჩი	The Game of Love	4	1	38 კვირა
4. დანიელ ბეფონბეილფი	If You're Not The One	3	3	11 კვირა
5. კრისტინა აგილერა	Beautiful	5	1	27 კვირა
6. ფილ კოლინზი	Can't Stop Loving You	6	1	39 კვირა
7. ნორა ჯონსონ	Don't Know Why	7	4	44 კვირა
8. ფაფა პილი	One	8	8	10 კვირა
9. ფაფა პილი	Cry	9	1	42 კვირა

24

სამთარებო
რესურსი

C

ქალაქური პროგრ

შევნა ხელის შუა თითო შეარჩია. თანდათან გაწნედა ლოგოზე გართხმული ხელი, ფეხები, გულ-მუცელი, პირი, თავი და საკუთარი სხეულის (ცნობიერება. - ეს ცველაფერი თანდათანობით გამოყეო არარაობას და ჯერ სუსტად, მერე კი მაკაფიოდ და მთლიანად გამოისახა სანოლზე. გულმკერდი აამოძრავა, - საამური სიჯანსალე იგრძნო. სწრაფად გაახილა თვალი და დაინახა, რომ ადრიანი დილა იყო - სისხამი და ნათელი. იგი მარტომდმარტო, პირალმა იწვა ლოგიზე. მეორე ლოგიზე მშვიდად ფშვინავდნენ თეონა და ბავშვი. მიმოიხედა. დედა არსად ჩანდა. არც მეზობლის ლაპარაკი ესმოდა, არც „ნუ გეშინია“... მხოლოდ ქუჩიდან ტროლებისას მძლავრი გუგუნი მოისმა და ისევ მირუმდა. მზე ანათებდა. თამაზმა საათის დახედა - დილის შვიდი ხდებოდა. იგრძნო უჩვეულო სიხალისე და სიჯანსალე. ნამოდგა. ფეხაკრეფით გაიარა ოთახი. გზად სიყვარულით დახედა ცოლსა და შეიღლს - პატარა იაკობს პატარა ვარდისფერი პირი დაეღო და მშვიდად ფშვინავდა. თეონა გვერდზე იწვა. ცალი ხელი ბალშესქემ შეეყო, ქერა კულული ლოგაზე ჩამომლოდა და სახეზე კეთილი, გაცისკროვნებული ღიმილი დასთამაშებდა. და უცრად თვალის კუთხით შეამჩნია, რომ ლოგინის ზემოთ, თეონას თავთან თოთქოს რაღაც უცნაური, რუხი და შემკვრივებული ნისლი ლივლივებდა ჰაერში. სწრაფად დააკვირდა, მაგრამ არა. თეონას ისევ ისეთი ტყბილი ძილით ეძინა და ჰაერიკ მის თავზე ძველებურად გამჭირვალე და ნათელი ჩანდა. თამაზზი დამშვიდებული გატრიალდა და ოთახიდან გავიდა. სწრაფად დიპანა პირი, ილოცა, ისაუზმა. დერევანში სავსე ჩანთა ელოგებობდა. მაგიდაზე - ნერილი: „თამაზ, შვილო! ჩანთა გამზადებულია. შიგ დევს ცველაფერი, რაც მასიან ნასალებია. აბა შეი ინუ დააგვიანებ. ხელი საღამომდე ჩამოდა და ამბავი გამაგებინებ. მაიას გადაეკიც ნერილი, რომელიც პარკებს შორის ჩავდე. ფულია სამზარეულოს კარადაზე დევს. დედა“. „თამაზ, იცოდე, მალე ჩამოდი. იაკობი უშენოდ მოინყენს. თეონა“. - ენერა თეთრ ფურცელზე. თამაზმა პალტო ჩაიცვა. ფული - 35 მანეთი - ჯიბეში ჩაიდო, ჩანთას ხელი დაავლო, სადარბაზოში გავიდა და ჩუმად გაიხურა კარი. „უფალი ნათელ ჩემდა და მაცხოვარ ჩემდა, ვისა მეშინოდეს?“ - იფიქრა გასვლისას.

თოვლი ჩანთლილიყო მდინარის აქტივით, მეჩხერ ტყეებში. და რაც უფრო ლრმად შედიოდნენ ხეობაში, მით უფრო იზრდებოდა და თეთრდებოდა თოვლის საფარი. თანდათან აცივდა. თამაზმა კაშნე მჭიდროდ შემოიხვია და ფანჯრიდან გაიხედა - მზე სანახევროდ ღრუბელს მოვარებოდა - მხოლოდ ალაგ-ალაგ გამოანათებდა და თამაზს ისეთი გრძნობა ჰქონდა, თითქოს უკვე მწუხრის ჟამი დამდგარიყოს. ავტობუსს მონოტონური გუგუნით მიეცყორცხვირი ერთი მიმართულებით და წინ მიინევდა. მერე თანდათან ეს გუგუნი დაწვრილდა და დაიგუდა - თითქოს სიცივისგან. მოგუდულმა ხმამ მთლად აუცის ცნობიერება. თავი გააქნია. სცადა მაიაზე გადაეტანა ფიქრი. „ვაითუ მართლა თათრებმა დაარბიეს მონასტერი?!“ თუმცა, ეს რომ მომზდარიყო, ხომ რაღაცნაირად გავიგებდით?!“ ისევ ჭალარა სერებს მოავლო თვალი. „ზამთარია, თამაზ, ზამთარი, და ზამთარი ყველაფერს ასხვაფერებს“ - უთხრა თავის თავს. და გაახსენდა ნინო და ასმათი - მაიას მეგობრები, რომლებიც დამანისში მაიასთან ერთად უნდა დახვედროდნენ - გაახსენდა, რომ ერთდროს ეს გოგოები მას ძლიერ მოსხონდა. მაშინ ასმათს ზედა ტუჩი ვნების ალმძრველად ჰქონდა წინ წამანებული - მას შემდეგ ეს დეტალი რატომდაც აღარ შეუმჩხევია, წინმ კი ანგელოზს ჰგავდა.

დმანისში ნაშუადლევს შევიდნენ. ირგვლივ ჩანდა ქვის ორსართულიანი სახლები და თოვლისგან აჭრელებული შავ-თეთრი იორღონები. ჰერომი - სუსტი და საქონლის სუსტი. თამაზმა მუხლი გამლა, თიხნარზე გაარა-გამოიარა. მერე დაკეტილ მაღაზიასთან რომელიმე ადგილობრივ მცხოვრებს მოკვრა თვალი. მიუახლოვდა, მიესალმო. სალამზე არავინ უასეუა. მონასტრის ადგილსამყიფელი ჰკითხა. კაცებმა ერთმანეთს გადახდეს. ისევ თამაზს მაპყრეს მზერა. თამაზმა შეკითხვა გაუმეორა, მაგრამ პასუხი არ იყო. „თათრები ხომ არ არიან?“ - გაიფიქრა თამაზმა და მესამედაც იგივე შეკითხვა დასვა. ბოლოს და ბოლოს, როგორც იქნა, ერთმა ხმა ამოილო: „აჯ მონასტერი არ არის“ - ყრუდ ჩაილაპარაკა. თამაზმა ჩახველა. მიმოიხედა. მერე იმავე კაცს მიუბრუნდა, „ეს ხომ დაბა დამანისია?“ ჰკითხა დაეჭვებულმა. კაცმა თავი უხმიდ დაუქნია. უცრად თამაზს გაახსენდა, რომ მონასტერი, შესაძლოა, ჯერ მართლაც არ ამოქმედებულიყო. გოგონები ალბათ გაუქმებულ პანიკონაზში ახორცონინ. მაშინ პანიკონი

“გეტყველება ეფინა სახეზე და ინტერესით ადგენებდნენ თვალს - თითქო ზუსტად იკოდნენ, სად მიდიოდა, და ისიც - იქ რა უნდა დახვედროდა. ნამით ავბედითმა წინათვრნძობამ მოცვა მოწევენა, რომ რამდენჯერმა გამკიცხა ველი მზერაც ესროლეს. არ მიუხედავ მხოლოდ იფერა: „გარეშემიცვე მე უფალო!“ - და მხნედ განაგრძო გზა.

მალე გრის ფერდობზე ორსართულიან შენობასაც მოპერა თვალი. ეს იყო გრძელი ნაგებობა, რომელსაც შე ნანილში წინ გამოწეული ჰქონდა და ბალი ფლიგელი - აქ, ჩანდა, ჰოლი იყო თამაზი უკანასკნელ სახლებსაც გასცდა და და აღმოჩნდა თიხნარ მოედანზე სადაც რამდენსამე უსაქმურს მოეყართავი. მის დანახვაზე კაცებმა საუბარ შეწყვიტეს, ყველანი მისკენ შემოტრია აღდნენ და ავბედითი მზერით დაუწყეს თვალთვალი - მათი მუქი თვალები და წინ ნამონეული ყბები მეტყველებდა, რომ ესენიც ისეთივე, თიხისგან შექმნილი ადამიანები იყვნენ. დაქროლ სუსტიანამა ქარმა და ხის გაყინული ტოტები მცირეოდნად შეაურულოთ. თამაზი ნელი ნაბიჯით, დაძაბული და ნელში გამართული მიუკაბლივდა მამაკაცთა ჯვეუფს - ისეთი გრძნობა ჰქონდა თითქოს გამოფენაზე გამოტანილი ექსპონატი ყოფილიყო.

„გამარჯობათ. ეს პანსიონატია?“ ჰქითხა, თავისისდა მოულოდნელად მაღალი და გამყინვავი ხმით. პასუხი არავის მიუცია. კაცები იდგნენ და მდუმარცნობისმოყვარეობით შემოსცეკროდნენ.

„პანსიონატი ეს არის?“ - გაუმეორდა და შეჯვეუფულ კაცებს თვალი მოავლო. სადღაც მარჯვნივ, უკანა რიგში ერთ-ერთმა მათგანმა ოდნავ დაიქნია თავიდან ერთადერთი სიტყვა წარმოითქმა: „ტურბაზაა!“

„მდოლომა სასტუმრო მითხრა. დედაჩემა - პანსიონატი. ესენი ტურბაზას ას ამბობენ. აღბათ სწორედ მონასტერი რი უნდა იყოს“ - გაიფიქრა თამაზმი.

ჩანთა მხარზე მოიგდო და ხაზგას მულად მტყვაც ნაბიჯით გაემართა შესასვლელისკენ. ზურგიდან კაცებით გაციებულ მზერას გრძნობდა.

„მამაკაცებად და დედაკაცებად შექმნა იგინი“ - გაიფიქრა, კარს რომ ალებდა. თხელი ფიცრის კარი იოლად და ემორჩილა. თამაზმა შენობაში შეაბიჯა. შესვლისას უკან მოიხედა - ჩამუქებული და ნაგრძლებული სახეები ისეული მდუმარცედ მოსჩერებოდნენ. „უფალო შეგვინყვალე, მართლა თათრების შემოსვეა ხომ არ არის?“ - ფოიეში შეაბიჯა. აქ შეიარაბით აბილობა ჩინს აუტი.

თხა თამაზგმა.
„ამშეამად შინ იმყოფებინ!“
თამაზმა ჩანთა ისევ მხარზე მოი-
დო და კიბისკუნ გაემართა, მაგრამ მი-
ულოდნელად ადმინისტრატორმა შე
ჩერა:
„თქვენ ალბათ ოთახის დაქირავე-
გინდათ?“
„არა, ჩემი დის სანახავად ჩამოვ-
დი. მონაზვნებთან ცხოვრობს“.
„ჰოლ! ძალიან კარგი! ძალიან კა-
გი! მე კი მეგონა, ოთახის დაქირავე-
გინდოდათ. უკვე ალარ ვიცი, ამდა
მსურველს რა ვუყო. ესე იგი, თქვენ პ-
ნსიონაში გაჩერებას არ აპირებთ?“
„არა“ - მიუღო თამაზმა.
„ჰმ-ჰმ-ჰმ! საოცარია! - ჩაიხვიხვ-
ნა ადმინისტრატორმა - მაშ ერთი ლ-
მითაც არ დარჩებით?“
„არა!“
ადმინისტრატორმა ტურები ააცმ-
ცუნა, მისი პირიდან ორთქლი გამოვ-
და - თვალები აქეთ-იქით დააცეცა დ-
შეცვლილი ხმით თქვა:
„რა გაეწყობა. მიბრძანდით. ოდ-
ონდ ჯერ სპეცი მანახეთ!“
„რა საშვი?“ - თქვა გაოცებულ-
თამაზმა.
„ჩვეულებრივი, პანსიონატში შეს-
სვლელი საშვი. ჩვენ აქ საშვის გარე-
არვის ვუშვებთ. ხომ გესმით - ეტი-
ეტს ვიცავთ. მეაცრად, მეაცრად ვი-
ავთ ეტიცეტს!“
„ხომ გითხარით, დარჩენას არ ვ-
პირებ. ჩემს დას ვინახულებ და წავალ-
„წავალთ?! კი მაგრამ, სად წახ-
ალთ?“
„საიდანაც მოვედი - თბილისში!“
„მერე ავტობუსი რომ უკვე გასა-
ლია? ხვალამდე არავითარი ტრანსპ-
ორტი არ იქნება. ფეხით ხომ არ წახ-
ალთ? - თქვა ადმინისტრატორმა დ-
თამაზს გამომცელი მზერა მიაპყრო-
თამაზმა ჩახახელა.
„სასტუმროში გავათევ ლამეს“.
„აბა-ბა-ბა-ბა! აქ არავითარი სა-
ტუმრო არ არსებობს! ეს ერთადერთი
სასტუმროა. სასტუმროც ეს არის, ტუ-
რაბაზაც და პანსიონატიც! მაგრამ ა-
უამად ესეც დაკეტილია! მხოლოდ სა-
ვით, მხოლოდ საშვით შეიძლება შეს-
ლა!“
„მაშინ რომელიმე მოსახლე-
ვთხოვ თავშესაფარს“ - შესძახა თამ-
ზმა.
„არ გირჩევდით!“
„რატომ?“
„თქვენ არაფერი გაგიგიათ თა-
რების უკანასკნელი შემოსევის შესა-
ებ? ეტყობა არ იცნობთ ამ ხალხს. ჩვი-
ნი პანსიონატი იწოდებოთ დაზიან

მე მგონია დროს ტყუილად ვკარგავთ.
სჯობს წახვიდეთ, თორექმ იძულებული
გავხდები ადმინისტრაციული წესით
მიგაბრძანოთ“.

წუთით სრული სიჩქარე ჩამოვარდა.
მხოლოდ ფანჯრის გარედან ისმოდა
ქათმის კამაყოფილი კრიახი. ადმინისტ-
რატორი შეუბლებერული იდგა და
ცხვირის წესტოებიდან ორთელი გამო-
სდიოდა. მერე თამაზმა გაბრაზებით
შეპყირა:

„როგორ! მე თამაზ წათენაძე ვარ!
სიონის ეკლესიის წევრი! ამ სიშორეზე
თბილისიდან დის სანახავად ჩამოვედი.
ჩემი და, მაია, იგივე ანასტასია, წათე-
ნაძე აქ, ზევით იყოფება და ოქვენ მი-
სი წახვის საშუალებას არ მაძლევთ?!”

„ძალიან გთხოვთ, ნუ მაშინებთ!
ვინც გინდათ ის იყავით! მამათქვენის
მამაც რომ იყოთ, საშვის გარეშე მაინც
ვერ შეგიშვებთ!“

„მამაჩემი?! მამაჩემი იაკობ წათე-
ნაძე იყო! მის სახელს ასე ყასიდად წუ-
ახსენებთ!“ - შესახა თამაზმა და კინა-
ლამ თკლზე ცრემლი მადუდე - მას გა-
ახსენდა მამის ლომისებური მზერა და
უზარმაზარი მელოტი შუბლი.

„კარგი. მოდით ასე მოვაცეცეთ: და-
რეცეპტ ქალაქში და თუ იქედან მეტყო-
ან, რომ გაგატაროთ, ულბარაკად გა-
გატარებთ!“ - თქვა და დახლს ქვემოდ-
ან ტელეფონის შვაი უციფერბლატო,
სამსახურებრივი აპარატი გამოიღა.

თამაზი სწრაფად მიუხალოვდა,
ყურმილს დასწრედა და ახლადა დაინა-
ხა, რომ აპარატს ციფერბლატი არ
ჰქონდა.

„ამით როგორ დაგრეკო?!” - შესძა-
ხა დაბრეულმა.

„აიღეთ ყურმილი! აპარატი პირდა-
პირ რაიონის კომუტატორთან არის
შეერთებული. შეგიძლიათ ნებისმიერი
ნომერი შეუკვეთოთ. ოღონდ იჩქარეთ,
თორექმ მალე იქ აღარავინ იქნება!“

თამაზმა ისევ ტელეფონისკენ გაი-
წინდა ხელი, მაგრამ წამსვე გაახსენდა,
რომ არც ერთი ნომერი არ იცოდა.

„საპატრიიარქოს ნომერს ვერ შემა-
სენებთ?“

„ვერა, სამწუხაოდ ვერა. მაგრამ,
კიდევაც რომ ვიცოდე, აქედან საპატ-
რიიარქოში მაინც ვერ გააგონებთ - ხა-
ზი დაზიანებულია, იქიდან კარგად გა-
მოდის, აქედან - არა“.

„აპა სად დაგრეკო?!”

„იქნებ რაიასაბჭოში დაგერეკათ?“

„რაიასაბჭოში არავის არ ვიცონბა!..
მომისმინეთ, ბატონო ჩემო! გეუბნებ-
ით, მე თამაზ იაკობის ძე წათენაძე ვარ!
მამაჩემი იაკობ წათენაძე წარმოშობით
ამ კუთხიდან იყო! ხომ გესმით! მე ძა-

პალტოს საყელმომი ხარგო. ტაქსი ძალები დაიჭირა. მაღლე უკვე ორთაჭალის ავტოვაგზალში იყო, სადაც ირგვლივ მოჩანდა ქალაქის ფართოდ გაშლილი სივრცე. ჩრდილო დასავლეთით ჰორიზონტზე განილილი წვრილი ღრუბელი თეთრად ქათქათებდა მზეზე. სამხრეთით მოჩანდა კოჯრისა და ტაბახმელის ქედები, იქვე ახლოს კი - დაკილურ-დალარული დაბალი მგლისფერი სერი, რომლის ღრატაფებში მუქი ჩრდილები შენინილიყო. აღმოსავლეთით, მდინარე მტკვრის ხეობის გასწვრივ, ქვემო ქრატოლის ტრამალების ზემოთ, დილის გამჭვირვალე და სუსტიან ჰერში ტრივტივებდა უზარმაზარი, შემცვერივებულ ნისლისუბრი ნაცრისფერი ბურთი, თვალის კუთხით დაინახა, მაგრამ ყურადღება აღარ მიუქციეს. ბილეთი შეიძინა, ავტობუსში ავიდა და უკანა სკამზე მოკალათდა. აქ არავინ შეაწეუბდა. ფანჯრიდან ათვალიერებდა ქვემო ქართლის გაშლილ სივრცეებს, მარნეულისა და გარდაბნის გადახულ მინდვრებს, რომელებიც ამჟამად თოვლით იყო გადათეთრებული. მარჯვენი დარჩა კოჯრის ქედი და ზემოთ, მთის წვერზე წამომართული ციხე აზეულა. ავტობუსი დიდი სისწრავით მიქროდა ტრასაზე - ორიოდე საათის შემდეგ დმანისის რაიონის ვიწროებში შევიდა, გადაკვეთეს რომელილაც პატარა მდინარე - ქცია თუ მაშავერა - და აღმართს შეუყვნებ. ასე, კარგა ხანს მიძიოდა ავტობუსი აღმართში და გვერდზე მისდევდა იგივე მოუშორებელი მდინარე, რომელიც შეუჩერებლად მიედინებოდა სანინაალმდევრ მხარეს და მაინც ისევ ის მდინარე იყო. მდინარის ქაფიანი და რუხი ტალღები დათოვლილ რიყებს შორის მიგრაგნებოდა.

ატს ხომ ვერ ძიძასხავლით?" - მიმართა ისევ იმავე კაცს. მაგრამ უკვე იგი სხვებივით დამტურებულიყო. „აյ პან-სიონატი უნდა იყოს. გაუქმებული პან-სიონატი. მონაზვნიში არაან თბილის-დან ჩამოსული. იმათ ვეძებ" - თქვა თა-მაზმა კვლავ თავაზიანად. სრული სი-ჩუმე. კაცები უხმოდ უყურებდნენ და თითქოს იძავებ თხისიგან იყენენ გამო-ქანდაკებული, რომელზედაც ყველანი იდგნენ. თამაზი უხერხულად შეიმტებ-ნა, შეძრუნდა და დაანახა ისევ ის ავ-ტობუსი, რომლითაც ახლახანი მოვიდა. ავტობუსი უძრავად იდგა და ორთქლია ასდიოდა. წინა ფანჯარაში მოჩანდა მძღოლის სილუეტი. მიუახლოვდა. ფა-ნჯარაზე დაუკაუნდა. კარი გაიღო და მძღოლმა გვერდულად გადმოჰქედა - თან ირივე ყბით რაღაცას ილუკმებო-და.

„თქვენ ხომ არ იცით, აյ მონასტე-რი ან გაუქმებული პანსიონატი სად არის?" - მიმართა თამაზმა.

მძღოლი ილუკმებოდა და თან თვა-ლმოუმორებდა უყურებდა. მერე ლუკმა გადაყლაპა. დაიხრიალა და უთხრა:

„სასტუმრო?"

თამაზი წამით დაიბნა. მერე სწრა-ფად მიუგო:

„ჰო, სასტუმრო!"

„აი, იქთ წადი. სოფლიდან გახვალ თუ არა, გორაზე დგასა". „გმადლობა!" - მიუგო თამაზმა, შეტრიალდა და ჩქა-რი წაბიჯით გაუდგა გზას. მის ფეხებიშ თოვლაზევი თხა ჭრაჭუნებდა.

პანსიონატი კარგა მოშორებით აღ-მოჩნდა. გზად ორლობებში რამდენი-მე ადგილობრივი მკვიდრი შეხვდა - კა-ცები და ქალები, და თამაზმა შეამჩნია, რომ ყველას რაღაც უმეტყველო გამო-

“აბ რეგიონში,” - ამაყად თქვა ადტიონ ტრატორმა და თამაზს წუთით ეჭვი შეპარა - ხომ არ მასასხრებსო.

თამაზმა მიმოიხედა. დახლო მდგარი ორი კაცი და ქალი ოდნავ ნამონეულიყვნენ და კალიებივით თვე ლეპმობურცული უყურებდნან - სხვა არავითარი ცვლილება არ იყო.

„თუ თქვენ პანიონაზი ერთად რთი ოაზისია, მაშინ, მით უმეტეს, უდა შემიშვათ, - მხოლოდ დავხედ ჩემს დას და უკანვე გამოვალ“.

ადმინისტრატორმა ისევ ჩაიცვინა: „თქვენ ვერ გამიგეთ! დის ნახვი როგორ დაგიძლით! ამჟამად ეს ოაზი იც დაკეტილი გახლავთ. ამჟამად მონაზები ცხოვრიბენ და მხოლოდ საშვით შეიძლება შესვლა. თუნდა სულ უბრალო საშვით, მაგალითა ქორეპისეპოსის მდივნის ხელმონარილით“.

თამაზი წამით დაიბნა. მერე თავი ახალი აზრი მოუციდა და ისევ მოუბრანდა:

„ქვემოთ მაინც ჩამოვიდეს ჩემი დიქნებ ახვიდეთ და გადასცეთ, რომამ მოაკითხა?!”

ადმინისტრატორმა უხმოდ გააქნია თავი.

„მაშინ ეს ჩანთა აუტანეთ“.

„ზემოთ არასოდეს ავდივართ!“ იყო პასუხი.

„თუ ასეა, ვინმე ააგზავნეთ ზეით!“ - შესძხა მოთმონებიდან გამოსალმა თამაზმა და იქ მყოფი კაცებსისა და ქალისკენ გაიქნია თავი, რომლებიც სიტყვებზე სასწრაფოდ ერთმანეთ მიუბრუნდნენ და ჩურჩული დაინწეს.

ადმინისტრატორმა თავი ისევ უმაყოფილოდ გადააქნია:

„იცი, რას გეტყვით, ახალგაზრდ

განერატორი აფიშა

„თერგზალული“ და თეატრი

CPA 9 100% 8

1

ილია ჭავჭავაძე.
ადამიანი სულიერი გადარჩენა-არ-
გადარჩენის ზღვარზე იდგა...
ქართული თეატრის აღდგენისთვ-
ის პრძოლა თერგდალეულებმა პრაქტ-
ტიკულად თავიანთი უშუალოდ ფიზი-
კური მონაწილეობით დაიწყეს. 1860
წელს, გიორგი ერისთავის თეატრის
დახურვიდან სამი წლის თავზე, ისევ
ვაჟთა გიმნაზიაში, იქ, სადაც დაიბადა
პირველი ქართული პროფესიული თე-
ატრი წარმოდგენით „გაყრა“, ილია

ლირი” თემაზე. მეცე ლირის როლზე
საზოგადოებამ თვით ილია ჭავჭავაძე
იხილა. პეტრე უმიკაშვილი ამ ფაქტო-
ან დაკავშირებთ წერდა: „მან (ი. ჭავ-
ჭავაძე) მოინადინა ცოცხალი სურა-
თების გამართვა გმინაზიის დარბაზ-
ში. სცენა მოაწყო. თბილისის წარჩი-
ნებული ოჯახის და თავადის ქალებმა
მიიღეს მონაწილეობა ამ სურათებში,
რომელიც კარგი ესთეტიკური გემოვ-
ნებით, ხელოვნებით და აზრიანად იყო

ყოფილებით დარჩა“.
რას წარმოადგენდა ცოცხალი
სურათები?! რა კავშირი აქვს მას თე

ეს იყო სანახაობა, რომელიც
პლასტიკურად გამოხატავდა ადამი-

ანთა ცხოვრების ერთ რომელიმე მომენტს. სიტყვისა და მოძრაობის გარეშე მაყურებლის უურადღების ხანგრძლივად დაბყრობა ძნელია. ამიტომ ცოცხალ სურათად წარმო-დგენილი სანახაობა ხანძოკლე, წუ-თიერი იყო. პირველად მისი წარმო-დგენა საქართველოში მოხდა 1849 წლის 20 მარტს. ფაქტობრივად ეს გახლდათ უკვე რეჟისურის - მიზან-სცენის ენით დაკავშირება მაყურე-ბელთან. მიზანსცენა ხომ სწორედ ადამიანთა ცხოვრების ერთი რომე-ლიმე მომენტის პლასტიკურად, გა-ნლაგებით გამოხატვაა. საგულისხ-მოა, რომ საქართველოში მას დიდი ინტერესით უყურებდნენ და განსა-კუთრებით აღნიშნავდნენ ხოლმე. ერთ-ერთი ასეთი წარმოდგენის შე-სახებ თავის დღიურში მიხეილ თუ-მანიშვილს ჩაუწერია: „ამ საღამოს ჭეშმარიტი სიტკბორება განვიცადე აქაური თეატრის სცენაზე ცოცხა-ლი სურათების ხილვით“. აღსანიშ-ნავია, რომ ცოცხალი სურათები პროფესიული თეატრის აღდგენის შემდეგაც იდგმებოდა. „ვეფხისტყა-ოსნის“ მიხედვით დადგმულ ცოცხ-ალ სურათებზე პრესა იუზებოდა: „ისე შვენიდნენ და ისეთი ლაზათაა-ნნი იყვნენ, რომ კაცის გული ნატ-რობდა ფარდის ჩამოშვების დაგვია-ნებას და რა ფარდა ხრიალით ჩამო-ვიდოდა, მოუსვენარი ტაშის ცემა როგორც მოწყალებას ითხოვდა, რომ რამოდენიმე წუთს დაეტკბო მაყურებელთ თვალი“. ამგვარად, ქართული საზოგადოებისთვის ცო-ცხალი სურათები საკმაოდ სასიამო-ვნო და სასურველი სახილველი გახ-ლდა და გასაკვირი არ უნდა იყოს, რომ პეტერბურგიდან დაბრუნებუ-ლმა ახალგაზრდა ილა ჭავჭავაძემ სწორედ ცოცხალი სურათებით დაი-წყო თეატრალური მოღვაწეობა. აქ-ედან იღებს სათავეს თეატრის აღდ-გენისთვის საჭირო საზოგადოებრი-ვი აზრის ჩამოყალიბება. ამას ემა-ტებოდა იმდროინდელი საზოგადო-ების ლიტერატურული შეხვედრა-საღამოების მონცვება. იგი იმართე-

ՀՅՈՒՅՆ

24**ბეჭედის****D**

უცასულისმგრებლობა,
რომელიც ქვეყნის
საზოგადო ცისტაბას
პრიზისამდე მიიჩვანს

D2

ნავთობაროდუპტები
„გავარული“
200 მილიონი ფოტარი

D3

აგრძარული რაფორმის
ხმავრების საკითხი

D4

საქართველო ერთიან
სახალხო სივრცეში
ჩაირთიანებას არ
ავირჩას

D5

აწილენისა დაცვის
არობებისაგა
თანამდეროვე
საქართველოში

D7

60 ათასი სტადიანი
არალერაჟურ
ქვეყანაში

D8

დღევანდები ქვერცხი,
თუ ხვალენდები
კათაბი

D9

6000 ათასი არამდებრი
არალერაჟურ
ქვეყანაში

D11

მსოფლიო
სახელგანთქმული
all inclusive

D12

აბირუალი "ფრონტ"
იმპერია

D13

800სიური ტეპიდა -
პირადირეაბილი
ციამოვნება

D15

პუნქტი და
მულანგველები

D16

D9

ისკონი გოგებაშვილი

უპასუხისმარტობა, რომელიც ქვეყნის საფინანსო სისტემას კრიზისამდე მიღწვას

საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლება, ჩაიძირა რა ყოველდღიური პოლიტიკური ინტრიგების მორევში, ფაქტორივად, ყურადღებას აღარ უთმობს ქვეყნის სტრატეგიული განვითარებისათვის უმნიშვნელოვანეს ეკონომიკურ საკითხებს. საგადასახადო კოდექსის შემთხვევაში, კანონპროექტი იქცა პოლიტიკური ვაჭრობის საკონდად და არა დოკუმენტად, რომელზედაც ყოველდღიური მუშაობა უნდა მიმდინარეობდეს. სხვა მიმართულებებით კი, როგორიცაა საპენსიო რეფორმი, სახელმწიფო ქონების მართვა, გადაწყვეტილებები მიღება უწყებისათვის არა ქვეყნის ვრძელვადინი ინტერესებიდან გამომდინარე. აქ საუბარია გადაწყვეტილებებზე და არა სხვადასხვა დოკუმენტებში გამოთქმულ კეთილ სურვილებზე, რომლებიც სურვილებადვე რჩება.

დავით გალაშვილი

ამჯერად, ჩვენ გვინდა შევეხოთ სახელმწიფო სახაზინო ვალდებულებების ბაზარზე შემნიღვითარებას და ტენდენციებს, რომელმაც შეიძლება ქვეყნის საფინანსო სისტემა ღრმა კრიზისამდე მიიყვანოს. მიუხედავად იმისა, რომ სახელმწიფო სახაზინო ვალდებულებებთან დაკავშირებულმა საკითხებმა პარლამენტში რამდენჯერმე გაისულერა, სამთავრობო სტრუქტურების მიერ კონკრეტული გადაწყვეტილებები არ მიღებულა.

სახელმწიფო ფასიანი ქადალდების ბაზრის ეფექტური ფუნქციონირება უმნიშვნელოვანები საფუძველია მთლიანად საფინანსო ბაზრის განვითარებისათვის. მათი საპროცენტო განაკვეთი, წესით, ორიენტირი უნდა იყოს მთელი საფინანსო ბაზრისათვის და ინვესტორებისათვის წარმოადგენდეს უსაფრთხო დაბანდებების სამუალებას. სახელმწიფო ფასიანი ქადალდები, პირველ რიგში, გამარტინული არიან მთავრობის ქმედითუნარიანობის მიმართ სანდოობით, ხოლო შემდგომ, და არასრული მოცულობით, ფიზიკური ან ფინანსური აქტივებით.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახელმწიფო სახაზინო ვალდებულებები, აღმა, სახელმწიფო ვალის ის ერთადერთი სფეროა, სადაც სახელმწიფო აქამდე პირნათლად ასრულებს თავის ვალდებულებებს. სახაზინო ვალდებულებების გამოშვება ქვეყნაში 1997 წლიდან დაიწყო. გარკვეული დროის მანძილზე ეს პროცესი შეწყდა კიდევ, თუმცა სახელმწიფო თავისი ვალდებულებები სრულად გაისტუმრა და შემდგომში სახაზინო ვალდებულებების გამოშვების პროცესი კვლავ განახლდა. თუმცა, ეს განახლებული პროცესი შეიძლება ჩაითვალოს საქმისადმი დაუდევარი დამოკიდებულების ნიმუშად. საქართველოს მთავრობა სახაზინო ვალდებულებების მეშვეობით სესხებს იღებდა პრაქტიკულად ნებისმიერ პროცენტად. გასული წლის გაზაფხულზე იყო შემთხვევები, როდესაც სახაზინო ვალდებულებების აუქციონების მაქსიმალური საპროცენტო განაკვეთი 245 პროცენტსა და 300 პროცენტს აღწევდა, თუმცა ამ აუქციონებზე საშუალო შენონილი განაკვეთი შესაბამისად 46,9 პროცენტი და 52,4 პროცენტი იყო.

წლის მაისში იყო 74 პროცენტია-

ნი და 85 პროცენტიანი მაქსიმალური საპროცენტო განაკვეთის შემთხვევები (თუმცა, საშუალო შენონილი განაკვეთი შესაბამისად 46 პროცენტსა და 52 პროცენტს აღწევდა). საერთო ჯამში, გასულ წელს მთავრობის მიერ სახაზინო ვალდებულებების საშუალებით ფულის სესხებისას საშუალო შენონილი განაკვეთი დაახლოებით 44 პროცენტს შეადგინდა. მათ შორის, აშშ-ს დოლარის მიმართ ლარის კურსის სტაბილურობის პირობებში.

შედარებისთვის, ამჟამად რუსეთსა და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში სახელმწიფო ფასიანი ქადალდებისა და საბანკო დეპოზიტების განაკვეთები ერთმანეთთან დაახლოებულ სიდიდებს წარმოადგენს. საქართველოს წამყვანი ბანკებში საპროცენტო განაკვეთები სამთვიან გადანა ანაბრებზე დაახლოებით ცხრა პროცენტს შეადგენს ეროვნულ ვალუტაში, ხოლო აშშ-ს დოლარის მიმართ ლარის კურსის სტაბილურობის პირობებში.

მდგომარეობით მიმოქცევაში

ეროვნული ბანკი

არსებული სახაზინო ვალდებულების ჯამურმა მოცულობამ 73 მილიონ ლარს მიაღწია და ისინი თხოვინ დაფარვის პერიოდზე განშლილი. ე.ი. ინვესტორთა მხრიდან ნდობის კრიზისის შემთხვევაში, რაც უკვე შეიმჩნევა, ბიუჯეტს ყოველთვიურად დასაფარი ექნება 18 მილიონი ლარის ოდენობის თანხა. აღნიშვნელმა ქვეყნაში არსებული მდიმე საბიუჯეტო კრიზისის პირობებში შეიძლება სერიოზული პრობლემები შექმნას, ვინაიდან ეს არ არის თანხები, რომელთა "გაყინვა" მარტივად შეიძლება. მათი ძირითადი მდიმე მიმოქცევის პირობებში შეეძლება სერიოზული პრობლემები შექმნას, ვინაიდან ეს არ არის თანხები, რომელთა "გაყინვა" მარტივად შეიძლება. მათი ძირითადი მდიმე მიმოქცევის პირობებში კრიზისის ბანკები არიან და მათი წარმატებული საქმიანობა გადამწყეტია საქართველოს ეკონომიკის განვითარებისათვის, ლარის კურსის სტაბილურობისთვის.

განსაკუთრებით შემაშფოთებელია ბოლო პერიოდის ტენდენციები, როდესაც სახაზინო ვალდებულებების არსებული საპროცენტო განაკვეთები ასახავენ სავალუტო რისკს, ასევე ქვეყნის მდიმე მაკროეკონომიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე დეფლატის საფრთხეს. თუმცა, მიგვაჩინა, რომ მთავრობის მხრიდან თანმიმდევრული პოლიტიკის განაკვეთის შემთხვევების ბაზარზე არსებულ ქაოსზე.

პესიმისტება შეიძლება

თქვან, რომ საქართველოს მთავრობის სახაზინო ვალდებულებების არსებული საპროცენტო განაკვეთები ასახავენ სავალუტო რისკს, ასევე ქვეყნის მდიმე მაკროეკონომიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე დეფლატის საფრთხეს. თუმცა, მიგვაჩინა, რომ მთავრობის მხრიდან თანმიმდევრული პოლიტიკის განაკვეთის შემთხვევების ბაზარზე არსებულ ქაოსზე.

ფარვა არჩევნებამდე - 2 მოებდომადე პერიოდისათვის გამოყიდვის ბანკებინა. აუქციონის შედეგი სანდალური აღმოჩნდა - მაქსიმალურმა საპროცენტო განაკვეთმა 198 პროცენტი შეადგინა, საშუალომ 56,6 - პროცენტი და მოთხოვნას 335 ათასი დააკლდა.

სახელმწიფო ფასიანი ქადალდების ბაზრის ეფექტური ფუნქციონირების და გამჭვირვალობას, ასევე მოთხოვნა-მინოდების დაბალანსებას გულისხმობებს. სახაზინო ვალდებულებებთან დაკავშირებული რიცხვი აზრის მომენტის მომენტი არ მოქმედებს.

სახელმწიფო ფასიანი ქადალდების ბაზრის ეფექტური ფუნქციონირების სერიონირების უპირველესი პრინციპი და გამჭვირვალობას ასევე მოთხოვნა-მინოდების დაბალანსებას გულისხმობებს. სახაზინო ვალდებულებებთან დაკავშირებული რიცხვი კი ეს მომენტი არ მოქმედებს.

სახელმწიფო ფასიანი ქადალდების ბაზრის ეფექტური ფუნქციონირების უპირველესი პრინციპი და გამჭვირვალობას ასევე მოთხოვნა-მინოდების დაბალანსებას გულისხმობებს. სახაზინო ვალდებულებებთან დაკავშირებული რიცხვი კი ეს მომენტი არ მოქმედებს.

სახელმწიფო ფასიანი ქადალდების ბაზრის ეფექტური ფუნქციონირების უპირველესი პრინციპი და გამჭვირვალობას ასევე მოთხოვნა-მინოდების დაბალანსებას გულისხმობებს. სახაზინო ვალდებულებებთან დაკავშირებული რიცხვი კი ეს მომენტი არ მოქმედებს.

სახელმწიფო ფასიანი ქადალდების ბაზრის ეფექტური ფუნქციონირების უპირველესი პრინციპი და გამჭვირვალობას ასევე მოთხოვნა-მინოდების დაბალანსებას გულისხმობებს. სახაზინო ვალდებულებებთან დაკავშირებული რიცხვი კი ეს მომენტი არ მოქმედებს.

სახელმწიფო ფასიანი ქადალდების ბაზრის ეფექტური ფუნქციონირების უპირველესი პრინციპი და გამჭვირვალობას ასევე მოთხოვნა-მინოდების დაბალანსებას გულისხმობებს. სახაზინო ვალდებულებებთან დაკავშირებული რიცხვი კი ეს მომენტი არ მოქმედებს.

სახელმწიფო ფასიანი ქადალდების ბაზრის ეფექტური ფუნქციონირების უპირველესი პრინციპი და გამჭვირვალობას ასევე მოთხოვნა-მინოდების დაბალანსებას გულისხმობებს. სახაზინო ვალდებულებებთან დაკავშირებული რიცხვი კი ეს მომენტი არ მოქმედებს.

სახელმწიფო ფასიანი ქადალდების ბაზრის ეფექტური ფუნქციონირების უპირველესი პრინციპი და გამჭვირვალობას ასევე მოთხოვნა-მინოდების დაბალანსებას გულისხმობებს. სახაზინო ვალდებულებებთან დაკავშირებული რიცხვი კი ეს მომენტი არ მოქმედებს.

სახელმწიფო ფასიანი ქადალდების ბაზრის ეფექტური ფუნქციონირების

ნავთობპროდუქტები „გავარული“ 200 მილიონი ლიტარი

ვისთვის არის ხელსაყრელი ნავთობსექტორის კონტროლის გამკაცრება

CPA&CUP 11/16

აშკარა დაუკერებელი

იმ დროს, როცა ბიუჯეტი სეკვესტრის აუცილებლობის წინაშე დგას, ამერიკის სავაჭრო პალატის (AmCham Georgia) ინიციატივით შექმნილი ნავთობპროდუქტების ბაზრის შემსწავლელი მრჩეველთა ჯგუფი (PAG) სახელმწიფო შემოსავლებში 200 მილიონი დოლარის რეზერვს პოულობს. PAG-ის ექსპერტთა ინფორმაციით, ამ თანხების მიღება სახელმწიფოს ნავთობპროდუქტების ბაზრის კონტროლის გამკაცრებით შეუძლია. ამ განცხადების საფუძველი ამერიკის სავაჭრო პალატას ნავთობპროდუქტების ქვეყანაში იმპორტირებული რაოდენობისა და მოხმარების შედარებითმა ანალიზმა მისცა. სხვათა შორის, პალატის დასკვნა თავად სახელმწიფო სტრუქტურების მონაცემებს ეყრდნობა. როგორც ირკვევა, სახელმწიფოში არსებული მდგომარეობის თაობაზე ოფიციოზის სხვადასხვა რგოლებს სხვადასხვაგვარი ინფორმაცია გააჩნიათ.

„ქვეყანაში არ არსებობს
ნავთობპროდუქტების მოხმა-
რების ზუსტი სტატისტიკური
მაჩვენებელი და ერთიანი სა-
ხელმწიფო სტატისტიკური
ფორმა, რომლის ანალიზის შე-
საბამისადაც სტატისტიკის
დეპარტამენტი დაადგენდა იმ
მაჩვენებლებს, რაც აუცილე-
ბელია ანალიტიკური კვლევის
ჩასატარებლად კონტრაბანდ-
ის წყაროების იღენტიფიცირე-
ბის მიზნით,“ – ნათევამია PAG-
ის ექსპერტთა მიერ მომზადებ-
ულ ოფიციალურ დოკუმენტში,
რომელიც პალატამ საქართვე-
ლოს მთავრობას 2003 წლის მაი-
სში იარაღდ

მიუჟედავად ამისა, ამერიკის
სავაჭრო პალატამ ქვეყნის ნავ-
თობსექტორში არსებული ვითა-
რების შესასწავლად გზა მაინც
გამოძებნა და, ეროვნული ბანკ-
ის ფაქტიური დეპოზიტისა და
ნავთობპროდუქტების იმპორ-
ტიონ-რეალიზატორთა მიერ
გადახდილი გადასახადების შე-
დარებით, რეალური ფონის და-
ონისა მოახილეა.

როგორც გაირკვა, საქართველოში ნავთობპროდუქტების მოხმარების რაოდენობრივი მა-

ჩვენებელი შემდეგნაირად გამოიყურება: ბენზინის ნლიური მოხმარება 450 ათასიდან 600 ათას ტონამდე მერყეობს, დიზელის საწვავისა – 250 ათასი ტონიდან 360 ათას ტონამდე, თხევადი გაზისა კი – 80 ათასიდან 1 060 ათას ტონამდე. ეს კი ნიშნავს, რომ თუ ეს სამი პროდუქტი მთლიანად ლეგალურ სექტორში მოექცევა, მარტო ამ სფეროდან სახელმწიფო ბიუჯეტში მინიმუმ 140 მილიონი, ხოლო მაქსიმუმ – 202 მილიონი დოლარი შევა. არდონს კი, ოფიციალური მონაცემებით, 2002 წელს ხაზინაში მობილიზებულმა თანხამ მხოლოდ 46 მილიონი დოლარი შეადგინა. სხვაობა – აშკარაა, ლეგალური იმპორტის მოცულობა ფაქტობრივ მოხმარებასთან შედარებით – დაუჯერებლად მცირე. ყოველივე ამის გამოსავლენად კი ელემენტორული დაკვირვებაც საკმარისი აღმოჩნდა.

ძეტიც: საქედას, თურმე, ვეოც
საბაჟოს კუთხით კონტროლი
გამკაცრება შველის. ამერიკის
სავაჭრო პალატის მიერ ჩატარე
ბული კვლევისას დადგინდა
რომ 2000 წლამდე ნავთობპრო
დუქტების ლეგალური იმპორტი
ის მაჩვენებელი საკმაოდ მიახ
ლოებული იყო ფაქტობრივ მოხ
მარებასთან, მაგრამ რეალზა
ციის მაჩვენებელი დაფიქსირე
ბული იმპორტის მხოლოდ 10-15
პროცენტი იყო. ეს ნიშნავს, რომ
საბაჟოზე დაფიქსირებული ნავთ
ობპროდუქტები უკვე შემდეგ
– საცალო ქსელში „ორთქლდე
ბოდა“. ამ დროს კი, ნავთობპრო
დუქტებზე ფასების დადგენისა
გათვალისწინებულია ყველა სა
ხის, მათ შორის – აქციზური დ
დამატებული ღირებულების გა
დასახადი, რომელსაც მომხმა
რებელი იხდის. ანუ, გამოდისა
რომ ბენზინის, დიზელისა დ
თხევადი გაზის რეალზატორე
ბი არა მარტო მაღავენ შემოსავ
ლებს, არამედ მოსახლეობის მი
ერ სახელმწიფოსათვის გადახდ
ოთ თანხისაუკავშირი გადახდის

ის უკავებებისაც თავად იჯიბავეს
ყველაზე დიდი შემოსავალი
თხევადი გაზის რეალიზაციიდან
რჩება, რადგან ის გადასახადები
ის ყველაზე მეტ სახეობას იზიდ
ავს და, ამდენად, მათი გადაუხ
დელობის შემთხვევაში, რეალი
ზატორთა მოგების მარჯა ყვე
ლაზე დიდია. ბუნებრივია, ყოვე
ლივე ეს კორუფციულ ჯაჭვს ნა
რმოშობს და ყველა იმ სტრუქ
ტურას „კვებავს“, ვინც სექტორ

ის კონტროლით არის დაკავებული. წინააღმდეგ შემთხვევაში ძნელი წარმოსადგენია, თუ როგორ ახერხებენ ნავთობპროდუქტების რეალიზაციონები ამ მოცულობის საწვავის საცალოქსელში გადასახადების ამკრეფთა მახვილი თვალისათვის შეუძრნევლად „გაპარებას“. როგორც PAG-ის ექსპერტები მიიჩნევენ იმისათვის, რომ არალეგალურმა მოვაჭრემ შეძლოს საქმიანობის წარმოება, ის გადასახადის არაგადახდით მიღებულ არალეგალურ თანხებს ხელშემწყობ ოფიციალურ სტრუქტურებსაც უნანილებს.

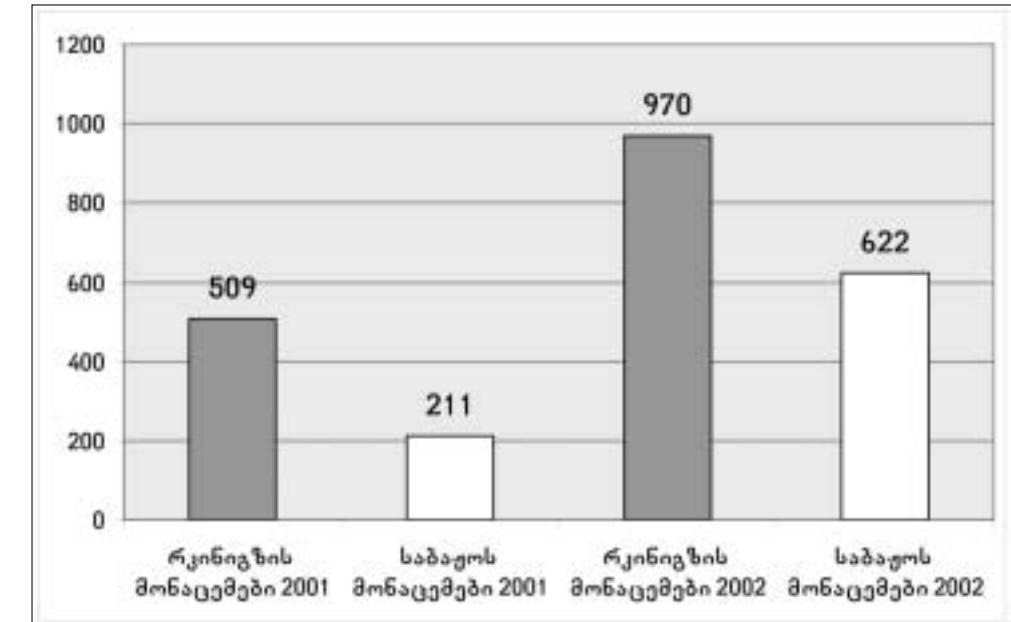
„თუ საქართველოს მთავრობა შეძლებდა გადასახადების წარმატებულად ამოღებას ნავთობპროდუქტების სექტორიდან, მაშინ სახელმწიფოს საგადასახადო შემოსავლები 33 პროცენტით გაიზრდებოდა,“ – ასეთია PAG-ის ექსპერტთა დასკვნა.

მონესრიგებული ქაოსი
ქაოსი იქ არის, სადაც კონტ-
როლის არავითარი მექანიზმი
არ მუშაობს. ნავთობპროდუქ-
ტების სექტორში კი კონტროლ-
ის მექანიზმები არსებობს, თუმ-
ცა მათი ამოქმედება სახელმწი-
ფომ დღემდე არ ან ვერ მოახერ-
ხა. ამის დასტურია ისიც, რომ
ნავთობპროდუქტების კონტრა-
ბანდის, აღურიცხავად მიწოდე-
ბისა და სექტორში გადასახადი-
სათვის თავის არიდების ძირი-
თადი მექანიზმები კარგად არის
ცნობილი.

ПАГ-ის ექსპერტთა მონაცემებით, დღეს საქართველოს ბიუჯეტს ნავთობპროდუქტების ბიზნესიდან მიღიონები ითხოვს ძირითადი მიზეზით აკლდება ესენია: თვეში 12 ათასი ტონის ოდენობის კლასიკური კონტრაბანდა (როდესაც პროდუქცია არც საბაჟო კონტროლს არ გადას და არც შემდგომ – რეალიზაციისას ფიქსირდება); ე.ნ. ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნების არალეგალური ფუნქციონირება (ნავთობპროდუქტების პირდაპირი გადარევის პრაქტიკა, უხარისხო, აღურიცხავი ნავთობპროდუქტების მიღება და რეალიზაცია), რითაც ბიუჯეტს თვეში 7 ათას ტონა საწვავის უმაღლავენ; **სხვადასხვა საბაჟო რეჟიმებით მანიპულირების შემთხვევაში 27 ათასი ტონი**

ძელებად თვეში 27 ათასი ჭობა
ნაკობპროდუქტების დაუბეჭ
გრავად იმპორტი და რეალიზა-
ცია და სხვადასხვა უსაქონლო
ოპერაციებით მიღებული საბი-
უჯეტო აქტივების გამოყენება
დამატებითი ლირებულების
აქციზისა და ეკოლოგიის გა-
დასახადისაგან თავის ასარი-
დებლად (ამ ოპერაციების შედე-
გად სახელმწიფო ბიუჯეტს წე-
ლიწადში დაახლოებით 25-30 მი-
ლიონი ლარი აუმჯობესდება).

ლილით და მომავალი აკლდება).
მიუხედავად იმისა, რომ ცხე-
ლი ზონებიდან – ერგნეთისა და
ნითელი ხიდის ტერიტორიიდან
კონტრაბანდული ნავთობპრო-
დუქტების დიდძალი რაოდენო-
ბა შემოდის, „შავი ხვრელების“
ძიებისას PAG-ის ექსპერტები
პარადოქსულ რეალობას წააწყ-
დნენ: როგორც აზერბაიჯანისა
და საქართველოს სტატისტიკის
დეპარტამენტების მონაცემთა

අදහාරිතය	ඩෙපුරු		සාමාජික තබුනක් වීමෙනුවකා
	මිනින්දොල විෂයාකාශය	වාසින්දොල විෂයාකාශය	
දුෂ්‍රිති	450,0 අ. රු.	600,0 අ. රු.	40,0 අ. රු.
අන්ත්‍රේලු	250,0 අ. රු.	360,0 අ. රු.	25,0 අ. රු.
තැපුවාගු ගාන්ත	80,0 අ. රු.	100,0 අ. රු.	6,5 අ. රු.
ස්වාධී	780,0 අ. රු.	1060,0 අ. රු.	71, අ. රු.

სარკისებურმა შედარებამ ცხა-დყო, აზერბაიჯანიდან საქართველოში შემოტანილი ნავთობპროდუქტების ღირებულებებს შორის 30 მილიონ აშშ დოლარის ოდენობის სხვაობა დაფიქსირდა. ეს კი ნიშნავს, რომ კონტრაბანდული საწვავის ძირითადი წილი საქართველოში აზერბაიჯანიდან იმპორტირებული ნავთობპროდუქტების ნაკადებს მოჰყვება. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ოფიციალურად შემოტანილი საწვავის მხოლოდ მცირე ნაწილი იბეგრება, უმეტესი წილი კი საბაჟო კონტროლის გავლისთანავე ორთქლდება, ან, ზოგ შემთხვევაში, საბაჟო კონტროლსაც არ გადის. ამას ისიც ადასტურებს, რომ საბაჟოს მონაცემებით, საქართველოში გაცილებით ნაკლები ნავთობპროდუქტები შემოდის, ვიდრე რკინიგზის მონაცემებით. ბუნებრივია, სახელმწიფოსთვის ასე აშკარად და თავგედურად „მოტენილი“ თანხები მხოლოდ ნავთობპროდუქტების რეალური იმპორტიორების ჯიბეში არ ილექტება და მაღალი სამთავრობო ეშელონებისკენაც იკვლევს გზას.

დაბალია (150-200 ლარი), რომ უხარისხო პროდუქციის გასაღების წინააღმდეგ ბრძოლას აზრიც არა აქვს.

ნავთობგადასამუშავებელი ქარხნები და ელემენტარული ჭადოქრობა

ნავთობპროდუქტების სექტორის შესწავლის პროცესში PAG-ის ექსპერტები ერთი საინტერესო ტენდენციის მოწმენი გახდნენ. როგორც გაირკვა, ბოლო დროს საქართველოს ნავთობგადამამუშავებელმა ქარხნებმა, რომელთა რიცხვიც 24-ს აღნევს, ჯადოსნური თვისებები შეიძინეს და საქართველოში წლიურად მოპოვებულ 80 ათას ტონა ნედლი ნავთობისგან 320 ათას ტონა გადამუშავებულ ნავთობპროდუქტს აწარმოებენ. არადა, საქართველოში არსებული საგადასახადო რეჟიმის გამო, ამ ქარხნების საქმიანობა მხოლოდ იმ შემთხვევაშია მომგებიანი, თუ ისინი ადგილობრივ პროდუქციას გადაამუშავებენ.

„ყველაზე მოკრძლებული აოთავიაუა უ მიაგანიშნისა“

ეს „სუპერი“ „სუპერია?“
„არა, ეს „სუპერი“ „სუპე-
რი“ არ არის,“ - ბუნებრივია,
არცერთ ბენზინგასამართ სად-
გურში ასე არ გიპასუხებენ და,
შესაძლოა, ამის დასამტკიცებლ-
ად შესაბამისი სერტიფიკატიც
წარმოგიდგინონ. თუმცა, PAG-
ის ექსპერტთა მიერ ჩატარებუ-
ლმა გამოკვლევამ ცხადყო, რომ
საქართველოში ნავთობპროდუ-
ქტების ხარისხის გაკონტროლე-
ბა და, ამდენად, შესაბამისი დას-
კვნის გაცემა, საქსტანდარტის
მიერ აკრედიტებული ცხრა ლა-
ბორატორიიდან მხოლოდ ორს
თუ ძალუძა. დანარჩენებს ამისა-
თვის, უბრალოდ, შესაფერისი
საშუალებებიც კი არ გააჩნიათ.
თანაც, სტანდარტთან შეუსაბა-
მო ნავთობპროდუქტების რეა-
ლიზაციისთვის ჯარიმა იმდენად

აპრარული რეზორმის უთავრები საჭირო

ଓଲ୍ଡିଙ୍ଗ୍ କାର୍ପୁର

აგრარული რეფორმა გული-
სხმობს მიწაზე საკუთრებითი
ურთიერთობებისა და მიწასა-
რგებლობის, მათ შორის მეურ-
ნეობრიობის ფორმების ძირეულ
ცვლილებებს. აგრარული რეფო-
რმა მთლიანად ეკონომიკური
რეფორმის შემადგენელი ნაწი-
ლია და არაა სწორი მისი საერთ-
ოდ აგრარულ პრობლემატიკას-
თან ალრევა. აგრარული საკითხი
ქვეყანაში, გარდა აგრარული
რეფორმისა, გულისხმობს ქვეყ-
ნის სასურსათო უზრუნველყო-
ფას, მიწის გამოყენებასთან და-
კავშირებულ ეკონომიკურ და სა-
სურსათო უშიშროების საკითხ-
ებს თა ა. შ.

ებს და ა. ძ.
საქართველოში ბოლო საუკუნენახევრის განმავლობაში მესუთე აგრარული რეფორმა ტარდება. აღსანიშნავია, რომ აქედან პირველი ოთხი სრული კრახით დამთავრდა.

პირველი ასეთი რეფორმა
განხორციელდა რუსეთის იმპე-
რიაში 1861 წლის საგლეხო რე-
ფორმის ჩარჩოებში. საქართვე-
ლოში ის მიმდინარეობდა ძირი-
თადად მეცხრამეტე საუკუნის
80-90-იან წლებში. რეფორმის
კანონპროექტის ავტორი იყო
დიმიტრი ყიფიანი. ამ რეფორმ-
ით მოიშალა თავადაზნაურობის
ბოლო ციტადელი და შეიძლება
ითქვას, რომ დასრულდა ტრა-
დიციული აგრარული ურთიერ-
თობების დიდი ეპოქა. კაპიტა-
ლიზმის დამკვიდრებამ სოფლის
მეურნეობაში შექმნა მინის ბა-
ზარი. პირველად საქართველოს

ისტორიაში ქართველმა თავადა-ზნაურებმა მამა-პაპისეული მიწები ნები ნებაყოფლობით, თავისუფალი ვაჭრობის გზით გაასხვისეს ახალ მესაკუთრეებზე, მათ შორის არაქართველებზე.

მეორე დიდი რეფორმაც რუსეთის იმპერიის ფარგლებში განხორციელდა. ე. წ. სტოლიპინის რეფორმა. ეს იყო რეფორმა რაციონალური, ეფექტური მიწათმოწყობის ძიებაში. მიღიოდა ძიება მიწის სულადობის, მწარმოებლის, თუ კომლის მიხედვით გადანაწილების მეთოდზე. აღნიშნული რეფორმა პრაქტიკულ განხორციელებამდე არ მისულა.

ქრონოლოგიურად მესამე
იყო 1918-1921 წლებში ნოე უორ-
დანიას მთავრობის მიერ განხო-
რციელებული აგრარული რე-
ფორმა. მიწასთან დაკავშირებით
არსებობდა სამი ვარიანტი: მიწე-
ბის ნაციონალიზაცია, მიწების
გლეხებისადმი უსასყიდლოდ გა-
ოსავის მიწების აყოვა

დაცემა, მიხების გაყიდვა.
ნოე უორდანიას მთავრობაშ
სცადა, განეხორციელებინა ჯერ
ნაციონალიზაცია, შემდეგ გაყი-
დვა. თანამიმდევრული პოლიტი-
კა არ არსებობდა. საბოლოოდ
მიწების გაყიდვის გადაწყვეტი-
ლება შეუსრულებელი დარჩა
ბოლშევიკური რუსეთის მიერ

საქართველოს ოკუპაციის გამო.
მეოთხე რეფორმა იყო კოლე-
ქტივიზაცია, რომელიც ეფუძნე-
ბოდა ნაციონალიზაციას მიწებ-
ის კონფისკაციის (ჩამორთმევ-
ის) გზით. აღნიშნული რეფორმ-
ით საბოლოოდ დაინგრა ქართუ-
ლი სოფლის ბუნებრივი, ტრადი-
ციული განვითარების პროცესი.

მექუთე რეფორმა დაიწყო
საქართველოს დამოუკიდებლო-
ბის აღდგენის შემდეგ, უმნიშვ-
ნელოვანესი გარდაქმნების შე-
დეგად მოსახლეობის ყველა ფე-
ნას დიფერენცირებულად უსას-
ყიდლოდ კერძო საკუთრებაში
გადაეცათ მიწა დადგენილი ნო-
რმებით კომლზე. სოფლის მეურ-
ნეობრიობის ისეთი ფორმები,
როგორიც იყო კოლმეურნეობე-
ბი და საბჭოთა მეურნეობები,
ლიკვიდირებულ იქნა, კონსტი-
ტუციურად დადგინდა საკუთ-
რების სრული უფლება საერთ-
ოდ და მათ შორის მიწაზე კერძო
საკუთრების უფლება, შეიქმნა
მიწის ბაზარი.

ყველა ამ პროცესს ახლდა
როგორც დადებითი, ისე უარყო-
ფითი პროცესები, თუმცა აღსა-
ნიშნავია უმთავრესი, რომ აგრა-
რული რეფორმა საქართველოში
ჯერ არ დამთავრებულა. უფრო
მეტიც, ის სისტემურად, კომპლე-
ქსურად არც კი წარმართულა.
პრინციპში ყურადღების გარე-
თაა აგრარული რეფორმის უმნი-
შვნელოვანები საკითხები, მათ
შორის ისეთიც, როგორიცაა აგ-
რარული რეფორმის განხორციე-
ლების რეგიონული ასპექტები,
აღმოსავლეთ და დასავლეთ სა-
ქართველოს სპეციფიკის გათვა-
ლისწინება, მთისა და ბარის მი-
ნათსარგებლობის ეფექტურობ-
ის უზრუნველყოფაში მექანიზ-
მების დანერგვა და ა. შ. ძირითა-
დი აქცენტი გადატანილ იყო აგ-
რარული რეფორმის უმთავრეს
საკითხზე - მინაზე, მინის საკუთ-
რებით ურთიერთობებზე.

თუმცა, მიწის საკუთრებასთან დაკავშირებული საკითხები ჯერ კიდევ ძალიან შორსაა მოვ-ვარებისაგან არა მარტო ერთიანი აგრარული პოლიტიკის არას-რულფასოვნების გამო, არამედ ერთიანი სამართლებრივი საფუ-ძვლების უქონლობის გამო. დღეს საქართველოში ყველაზე მოუწესრიგებელი მიწის კანონმდებლობაა. საქართველოს და-მოკიდებულება მიწასთან განსა-ზღვრავს მის დამოკიდებულებას ქვეყნის ტერიტორიასთან. რომ არაფერი არ ვთქვათ იმაზე, რომ საქართველო ვერ აკონტროლ-ებს შიდა ტერიტორიებს აფხაზე-თსა და სამაჩაბლოში, საქართვე-ლოს ელემენტარულად არა აქვს „შემოლობილი“ ქვეყანა (არ არის დადგენილი საზღვრები აზერბა-იჯანთან, სომხეთთან, რუსეთთ-

ან). უფრო მეტიც, საქართველოს არ გააჩნია მიწის საკუთრებითი და მიწის მეურნეობრიობასთან დაკავშირებული სრული სამართლებრივი ნორმები.

ლება ითქვას, მეორე თაობის სა-
მართლებრივი ნორმატიკული
ბაზა ჩამოყალიბდა. თუ დამოუ-
კიდებლობის პირველ წლებში
კონსტიტუციის მიღებამდე ძი-
რითადად ხდებოდა საკანონმდე-
ბლო ვაკუუმის ფორსირებული
შევსება, კონსტიტუციის მიღებ-
ის შემდეგ სრულიად ახალი დონ-
ის სამართლებრივი ბაზა შეიქმ-
ნა. უარი ითქვა დაქსაქსულ საკა-
ნონმდებლო შემოქმედებაზე და
ორიენტაცია აღებულ იქნა კო-

მიხეილ ჭიბუტი

დექსზე. ეს აბსოლუტურად სწორი გზა კიდევაც განხორციელდა, გარდა რამოდენიმე შემთხვევისა. როგორი გასაოცარიც არ უნდა იყოს, ეს ეხება ყველაზე ფაქიზ სფეროებს - შრომას და მიწას. შრომის სფეროში თუ საბჭოთა კავშირის დროინდელი კოდექსი არაბუნებრივი სახეცვლილებებით მაინც არსებობს, ქვეყანას არ გააჩნია მიწის კოდექსი ანუ მიწის საკითხები არა აქვთ დარეგულირებული სრულფასოვნად და სხვადასხვა საკითხი გადაწყვეტილია სხვადასხვა ნორმატიული აქტით, რომელთაც ატყვია მათი მიღების დროს ქვეყნის მდგომარეობისა და იმ პერიოდისათვის პოლიტიკაში გავლენის მქონე ჯგუფების დაღი ამიტომ პირველი უარყოფითო აღქმა მიწასთან დაკავშირებით საქართველოში უკონტროლო ტერიტორიების (იგივე მიწის შემდეგ უნდა იყოს გამოუყენებელი მიწის (იგივე ტერიტორიის პრობლემა. თუ პირველი პრობლემა მრავალი ცნობილი თუ უცნობი მიზეზითაა გამოწვეული მეორე პრობლემა მიწის საკითხების საკანონმდებლო მოუწესესიგებლობის და ცუდი ადმინისტრირების ბრალია.

საქართველოს მინასთან და
კავშირებული ურთიერთობები
(გარდა ტყესთან დაკავშირებუ-
ლი მიწებისა) უნდა რეგულირ-
დებოდეს მიწის კოდექსით.

მიწის საკითხი აგრარულ
პოლიტიკის უმთავრესი, საკვან-
ძო საკითხია (არაფერს ვამბობ-
მის მნიშვნელობაზე სახელმწი-
ფოებრიობის სხვა თვალსაზრის-
ით) და შესაბამისად აგრარულ
პოლიტიკის ღონისძიებებში მიწ-
ის კოდექსმა უპირველესი ადგი-

რომ მიწის საკითხი საქართველოში ჩამქრალი კი არა, არამედ მოქმედი, მაგრამ მიძინებული პოლიტიკური, სოციალური ვულკანია, რომლის ამოქმედება არაპროგნოზირებადია. ეს შეიძლება გამოიწვიოს იმ კანონპრეტიმაც, რომელიც უახლოეს ხანში განიხილება საქართველოს მთავრობაში და რომლის პროექტი საჯარო განხილვისთვის გამოქვეყნებულია გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ 2003

A black and white photograph showing a man from the waist up, wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt. He is standing to the left of a table. On the table, there are several pairs of eyeglasses. The background is a plain, light-colored wall.

წლის 20 ივნისის ნომერში. ეს არის კანონპროექტი „სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის დამატებითი პრივატიზაციის შესახებ“. რომელის 25 600 ჰა, სათიბი - 44 800 ჰა) და 200 400 ჰექტარი სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული და იჯარით გაცემული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწა.

ათის კატეგორიაზე უქადაგი, რომელიც ითვალისწინებს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სარგებლობაში გაუცემელი და ასევე იჯარით გაცემული მინების პრივატიზებას.

რატომ უნდა გამოიწვიოს ამ კანონპროექტის შემდგომმა მსვლელობამ პოლიტიკური ვნებათაღელვა? იმიტომ, რომ აღნიშნული კანონი შეეხება უამრავი ადამიანის ეკონომიკურ ინტერესებს. თუ დღეს მიწის საკითხი მიძინებულია, ისმის კითხვა - რაც ცალკეული დოკუმენტი უნდა, კანონები არ უნდა იწერებოდეს. როგორც ითქვა, უნდა იყოს ერთიანი მიწის კოდექსი, სადაც ყველა შემთხვევა იქნება გათვალისწინებული და მიდგომები და პრინციპები ერთიდაიმავე საკითხზე ერთნაირი იქნება. სამწუხაროდ, ეს ასე არ ხდება და უნდა ვისურვოთ, რომ ქვეყანამ მანამდე შესძლოს კოდექსის მიღება, ვიდრე მიწის საკითხის გადაწყვეტა და მთავრდება.

ტომ? იმიტომ, რომ ვისაც მიწაზე
მუშაობა სურს, მიწის პრობლემა
არ აქვს, ხოლო ვისაც მიწაზე სა-
კუთრებითი მოთხოვნილება
ჰქონდა, დაკმაყოფილებული
აქვს. ხშირად ეს განხორციელე-
ბულია იმის ხარჯზე, რომ ე. წ.
სარგებლობაში გაუცემელი სა-
ხელმწიფო მიწა ჩვეულებრივ გა-
მოიყენება, მაგრამ გადასახადე-
ბის გადახდა მასზე საჭირო არ
არის. არც ისაა გამონაკლისი,
რომ სოფლის მეურნეობის ბიუ-

ტემი გრძელება.

როგორიცაა უკეთესობის მატერიალური და უროგრაფიული მოწყვეტილობების მიზანით აიღო მიწის ნაკვეთები, საიჯარო ქირას არ იხდიან, მისგან კი შემოსავალს იღებენ, საუკეთესო შემთხვევაში - მათი დამუშავებით, ხოლო უარეს შემთხვევაში - ქვეიჯარით გაცემის გზით. არის ისეთი კატეგორიაც ადამიანებისა, ვისაც სამომავლოდ აქვთ „შენახული“ 100-200 ჰექტარი მიწის ნაკვეთი. ბუნებრივია, სახელმწიფოსთან ყოველგვარი ვალდებულების შესრულების გარეშე. ასეთი გარემოს შეცვლა, რასაკვირველია, გამოიწვევს შესაბამის პოლიტიკურ რეაქციებს.

მიუღებელია კანონმდებლობით შემოთავაზებული პრივატიზების მექანიზმი სახელმწიფო საკუთრების სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწებთან დაკავშირებით, რომელიც იჯარითაა გაცემული. აბსოლუტურად მიუღებელია კანონმდებლობით შემოთავაზებული წინადაღება, რომ მათ, ვისაც იჯარით აქვთ აღებული მიწა, მიეყიდოთ ის პირდაპირი მიყიდვის წესით საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად დადგენილი სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის გადასახადის ათმაგი ოდენობით.

ამაში ცუდი არაფერია, მთავარი ისაა, რომ საქართველოსათვის ამ მასშტაბის ეს ბოლო აგრარული რეფორმაა. საქართველოს სახელმწიფოსათვის ეს ბოლო შესაძლებლობაა, ფლობდეს ამ მასშტაბით მიწას და შეეძლოს ამ მასშტაბის მიწის წარმართვის გადაწყვეტილების მიღება. ამიტომ შეცდომის დაშვება ეხლა არ შეიძლება. დღეს სიტუაცია განსხვავდება 1992 წლისაგან, როდესაც მიწის კერძო საკუთრებაში გადაცემას სასიცოცხლო მნიშვ-

აქციონერთა დაცვის პრობლემები თანამედროვე საქართველოში

ქათევან ლაურა
ეკონომიკის მინისტრი
კანცლერი

ყოველი სახელმწიფოს პრი-
ორიტეტული ამოცანაა მიმზიდ-
ველი სანვესტიციო გარემოს
შექმნა და ჯინსალი კაპიტალის
ბაზრის, როგორც ეკონომიკური
ზრდისა და საზოგადოების კე-
თილდღეობის აუცილებელი წი-
ნისაირობების განვითარება. ინ-
ვესტორს უნდა სჯეროდეს რომ
თამაშის წესები არის წესიერი,
არადისკრიმინაციული და ისინი
ეფექტურად ხორციელდება. მა-
რეგულირებელი აქტები და სა-
ბაზრო ინსტიტუტები უზრუნ-
ველყოფენ საჯარო კომპანიები-
ს ფინანსური მდგომარეობის
შესახებ დროული და კორექტუ-
ლი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობას,
ინსაიდერული ვაჭ-
რობებისა (მენეჯერები და სკო-
ნტროლო პაკეტის მფლობელე-
ბი) და აქციონერთა უფლებების
შელაცვის სხვა ფაქტების თავი-
დან ასაცილებლად და აღსაკვე-
თად ადეკვატური ზომების გა-
ტარება.

რეგულირების ხანმოკლე
პრაქტიკის მიუხედავად, უკეთ
გამოიკვეთა ძირითადი პრობ-
ლემები ინვესტორთა დაცვის
სფეროში. მათ შორისაა, საკა-
ნონმდებლო ბაზის არასრულ-
ყოფილება, მასობრივი პრივა-
ტიზების პროცესში დაშვებული
შეცდომები, რეორგანიზაციის
პროცესების გამოყენება წილე-
ბის გადანაწილების და არასა-
სურველი აქციონერების ჩამო-
საშორებლად, აქციონერთა გა-
უთვითცნობიერებლობა და მა-
თი უფლებების იგნორირება
მმართველი ორგანოების მხრი-
დან და სხვა.

საკმაოდ გავრცელებულია
ისეთი დარღვევები, როგორი-
ცაა: ანგარიშების დროულად
წარმოუდგენლობა, საერთო
კრებების დროულად ჩაუტარე-
ბლობა და აქციონერთა ინფორ-
მირების არსებული წესების და-
რღვევა და სხვა, რაც ართულ-
ებს კანონის იძულებით ალსრუ-
ლებას. ჯერ კიდევ ხშირია მანი-
პულაციები საკუთრების უფ-
ლებების რეგისტრაციისა და
გადაცემის პროცესში. ამასთან,
როგორც პრაქტიკა გვიჩვენებს
მომწიფდა ნიადაგი ანგარიშების
ხარისხისა და აუდიტორთა
პასუხისმგებლობის ასამაღლე-
ბლად და სხვა.

ანგარიშვალდებული სააქ-
ციონ საზოგადოების მიერ სა-
ქართველოს ფასიანი ქალადე-
ბის ეროვნულ კომისიაში წარ-
მოდგენილი ანგარიშების რაო-
დენობით თუ ვიმსჯელებთ, შეი-
ძლება ითქვას, რომ თანადათან
უმჯობესდება მათი ანგარიშების
კულტურა და შესაბამისად
საზოგადოების ინფორმაციული
უზრუნველყოფის დონე. სამწუ-
ხაროდ, იგივეს ვერ ვიტყვით
თვით ანგარიშების ასახული ინ-
ფორმაციის ხარისხზე. აღნიშ-
ულის დასტურია ქვემოთმო-
ტანილი ფაქტებიც: 2002 წელს

როგორც პრაქტიკა ადასტუ-
რებს, რომ აქციონერთა დიდი
ნანილი აბსოლუტურად გაუთ-
ვითცნობიერებლია საკუთარ
უფლებებსა და მათი დაცვის მე-
ქანიშებზე, ამ მხრივ მნიშვნე-
ლოვან ნაბჯვად უნდა ჩაითვალ-
ოს კომისიის ინიციატივით აქ-

ქათევან ლაურა

450-მდე ანგარიშვალდებულმა
სანარმომ კომისიას წარუდგინა
294 წლიური, 253 ნახევარნლიუ-
რი და 28 მიმდინარე ანგარიში.
თუ გავითვალისწინებთ წინა
წლების ანალოგიურ მაჩვენებ-
ლებს, პროგრესი აშკარაა, თუმ-
ცა ჯერ კიდევ დიდია კანონის
დამრღვევი სანარმოების რაო-
დენობა.

გართულებულია აქციონერ-
თათვის (განსაკუთრებით წერილ
აქციონერთათვის) საჯარო ინ-
ფორმაციის ხელმისაწვდომობა,
რითაც ირღვევა კორპორაციუ-
ლი მართვის ერთ-ერთი ძირითა-
დი პრინციპი ინფორმაციის ღია-
ბის შესახებ. ამ პრინციპის
პრაქტიკულ რეალიზებას მნიშვ-
ნელოვნად აფერხებს სააქციო
საზოგადოებების მართვის ძვე-
ლი სტილი, რომელიც კარჩაკე-
ტილობით ხასიათდება და გარკ-
ვეულნილად მმართველი ორგა-
ნოების წევრთა (რომელთა მნიშ-
ვნელოვნანი წარიდგომის მართვის
საზოგადოებების მართვის ძვე-
ლი სტილი, რომელიც კარჩაკე-
ტილობით ხასიათდება და გარკ-
ვეულნილად მმართველი ორგა-
ნოების წევრთა) მიერ სა-
აქციო საზოგადოებებისადმი
დამოკიდებულების ბოროტად
გამოყენების ჩვეული პრაქტი-
კა, რასაც შედეგად მოსდევს
სანარმოთა გადაცემა მმართ-
ველი ორგანოს წევრთა და ჩი-
ნოვნიკითა კერძო შემოსავლებ-
ის წყაროდ.

როგორც პრაქტიკა ადასტუ-
რებს, რომ აქციონერთა დიდი
ნანილი აბსოლუტურად გაუთ-
ვითცნობიერებლია საკუთარ
უფლებებსა და მათი დაცვის მე-
ქანიშებზე, ამ მხრივ მნიშვნე-
ლოვან ნაბჯვად უნდა ჩაითვალ-
ოს კომისიის ინიციატივით აქ-

თო კრებებთან დაკავშირებუ-
ლი ინფორმაციის მიუწოდებ-
ლობა. დარღვევის ეს სახეობა
განსაკუთრებით გავრცელებ-
ულია და ხშირად გამოიყენე-
ბა აქციონერთა მონაწილეობი-
სა და თანხმობის გარეშე მნიშ-
ვა ჯერ კიდევ დიდია კანონის
დამრღვევი სანარმოების რაო-
დენობა.

რაც შეეხება დივიდენდების
მიღების უფლების რეალიზაცი-
ას, საქართველოში საზოგადოე-
ბების უმრავლესობა აფიცია-
ლურად ან არ მუშაობს, ან ზა-
რალინაია და მხოლოდ მათი
მცირე რაოდენობაა მომგებია-
ნი. 2001 წლის მონაცემებით
მხოლოდ ათმა საჯარო კომპა-
ნიამ გასცა დივიდენდი.

საქართველოში, ისევე როგ-
ორც სხვა გარდამავალ ქვეყნე-
ბში, დღემდე სერიოზული პრო-
ბლემაა ადგილობრივი მმართ-
ველობის როგანოების მიერ სა-
აქციო საზოგადოებებისადმი
დამოკიდებულების ბოროტად
გამოყენების ჩვეული პრაქტი-
კა, რასაც შედეგად მოსდევს
სანარმოთა გადაცემა მმართ-
ველი ორგანოს წევრთა და ჩი-
ნოვნიკითა კერძო შემოსავლებ-
ის წყაროდ.

როგორც პრაქტიკა ადასტუ-
რებს, რომ აქციონერთა დიდი
ნანილი აბსოლუტურად გაუთ-
ვითცნობიერებლია საკუთარ
უფლებებსა და მათი დაცვის მე-
ქანიშებზე, ამ მხრივ მნიშვნე-
ლოვან ნაბჯვად უნდა ჩაითვალ-
ოს კომისიის ინიციატივით აქ-

ციონერთა გათვითცნობიერებ-
ის მიზნით საქართველოს სხვა-
დასხვა ქალაქსა და რაიონში
ლია კარის დღეების ორგანიზე-
ბა. ამ აქციამ ათეულობით მმა-
რთველი ორგანოს წევრი და ათ-
ასობით აქციონერი მოიცავა. სა-
მწუხაროდ ეს სასიკეთო წამო-
ნება შეწყდა ფინანსური პრობ-
ლების გამო.

ყოველივე უნდა განხორციე-
ლდეს მსოფლიოში მიმდინარე
კორპორაციული პროცესებისა
და შესაბამისი საკანონმდებლო
ინოვაციების გათვალისწინები-
თ. აღნიშნულთან დაკავშირები-
თ საგულისხმოა, რომ საკანონ-
მდებლო მოთხოვნები გამაცაც-
რების ტენდენციით ხასიათდე-
ბა, როგორც განვითარებულ,
ასევე გარდამავალ ქვეყნებში
საიდუსტრიაციოდ აშშ-სა და
რუსეთში განხორციელებული
საკანონმდებლო ცვლილებებიც
იქმარება. მსოფლიო ამკაც-
რებს მოთხოვნებს აქციონერთა
დაცვის მიზნით და შესაბამისად
კონტროლს კორპორაციულ
პროცესებზე, განსაკუთრებით
საბუღალტრო პრაქტიკასა და
კორპორაციის დირექტორთა
საქმიანობაზე.

ამასთან უაღრესად მნიშვნე-
ლოვანია, რომ საქართველოს
ფასიანი ქალადების კომისია
ანგარიშების განხილვისად
კონტროლს კორპორაციულ
პროცესებზე, განსაკუთრებით
საბუღალტრო პრაქტიკასა და
კორპორაციის დირექტორთა
საქმიანობაზე.

ამასთან უაღრესად მნიშვნე-
ლოვანია, რომ საქართველოს
ფასიანი ქალადების კომისია
ანგარიშების განხილვისად
კონტროლს კორპორაციულ
პროცესებზე, განსაკუთრებით
საბუღალტრო პრაქტიკასა და
კორპორაციის დირექტორთა
საქმიანობაზე.

ის მიზნით სრულყოფილ იქნეს
საერთო კრების ჩატარების ად-
გილისა და დღის წესრიგის თაო-
ბაზე შეტყობინების პროცედუ-
რები და განხორციელდეს მათ
დაცვაზე სათანადო კონტრო-
ლი; განსაზღვრობის მიზნი
ლის მიღმა პროცესის „გახ-
სნასაზარებლობის განვითარება“
დაკავშირებით;

- დაკავშირებული მმართვე-
ლი ორგანოს წევრებისა და
მსხვილი აქციონერების ვალდე-
ბულებები და პასუხისმგებლო-
ბა თითოეულ გარიგებაში მათი
პერსონალური ინტერესის „გახ-
სნასაზარებლობის განვითარება“
დაკავშირებით;

- დაიხვეწოს გასაჩინორების

პროცედურების სადაცვო გარიგე-
ბებთან დაკავშირებით;

- გაძლ

დღვენდები კვრცხი,
თუ ხვალინდები ქათამი

იაკობ გოგებაშვილი

იყო დრო, როდესაც ქართველი თავისს ცხოვრებაში მისდევდა ანდაზას: დღევანდელი კვერცხი მირჩევნიან ხვალინდელს ქათამსაო. ეს ის დრო გახლდათ, როდესაც ქართველმა არ იცოდა, მეორე დღეს ცოცხალი გამოიღვიძებდა, თუ მას საიქიოს გაამგზავრებდნენ ან ლეკები, ან სპარსელები, ან თურქები და სხვა მტრები, და დაიჩიმებდნენ მთელსა მის სარჩო-საბადებელს. მაშინდელს დროში მხოლოდ დღევანდელი დღე ეკუთვნოდა ქართველს, ხვალინდელი კი სხვის ხელში იყო, და რად უნდა გვიკირდეს, თუ ძველი ქართველი დღევანდელს მცირე სიამოვნებას ამჯობინებდა ხვალინდელს დიდ სიკეთესა, დღევანდელი კვერცხი ერჩივნა ხვალინდელს ქათამს. როდესაც ამისთანაუდიერი მდგომარეობა ხშირია და არ შეიძლება არ გადაეჩვიოს ზრუნვას ხვალინდელის დღისათვის, არ იცხოვროს მხოლოდ დღევანდელის წამით, არ მიეჩიროს დაუდევრობას, დაუზოგველობას, ბედოვლათობას. სწორედ ამ გვარს მდგომარეობაში ჩავარდა საქართველო მეცამეტე საუკუნიდან მეცხრამეტე საუკუნის დაწყებამდე და კი ამიტომ გაგვიჯდა ძვალსა და რბილში ქართველობას უზრუნველობა მომავალზე და მონობა წუთიერის სიამოვნების წინაშე.

დღონი იცვალენ და ახლა
ჩვენ აღარ გვაწუხებენ უნინდე-
ლი გარეშე მტრები, მაგრამ
ჩვენ-კი უცვლელად ვრჩებით.
მიზეზი გაჰქრნენ, შედეგი კი
ისევ არ არსებობს და ჰმოქმედ-
ობს; სათავე ავადმყოფობისა
დაშრა, მაგრამ სენი ისევ შეგვრ-
ჩა, გვაწუხებს. ხვალინდელი და
ზეგინდელი დღე ახლა სავსებით
ჩვენს ხელშია; მაგრამ ისე კი ვი-
ქცევით, თითქო იგი უნინდებუ-
რად სხვის ხელში იყოს, თითქო
ხვალ გამოლვიძების იმედი არა
გვქონდეს.

დღოა, აწინდელი წამის მაგი-
ერ გავამეფოთ ჩვენს ცხოვრება-
ში პრინციპი მომავლისა, პატარა
დღევანდელს სიამოვნებას ვამ-
ჯობინოთ ყოველთვის ხვალინ-
დელი დიდი სიკეთე, ხსენებული
ქართული ანდაზა წალმა შემოვა-
ბრუნოთ და შევცვალოთ სიტყ-
ვითა და საქმით ასე: ხვალინდე-
ლი ქათამი მირჩევნიან დღევან-
დელს კვერცხსაო.

სწორედ ამ დედა აზრით უნდა განიზომოს და გადაიჭრას ერთი საზოგადო საკითხი, რომელის შესახებ ამ ჟამად დიდი ბაასია გამართული ქართველს საზოგადოებასა და ლიტერატურაში და რომელიც მდგომარეობს შემდეგში: რაგვარი მოხმარება უფრო სასარგებლო იქნება ქართველი თავად-აზნაურობისათვის და ქვეყნისათვის იმ თანხისა, რომელიც ამ ცოტა ხანში დაუპრუნდებათ უკანვე სააზნაურო ბანკითან მის აუმჯობნიბოლო.

რამდენადაც ჩვენ ვიცით, და-
მთუძნებელთა რიცხვი აღემატე-

იაკობ გოგებაშვილი

ბა 2000 ოჯახსა, ანუ 10,000 სულსა, ხოლო მისაღები ფული უდრის 100,000 მანეთსა, ეს ფული, ერთს რომელსამე სამერმისო, საშვილი-შვილო საქმეზედ მოხმარებული, დიდს ნაყოფს, დიდს სიკეთეს მოუტანს თავად-აზნაურობას და ქვეყანას. ათი-ათას-ად კი დანაწილებული და დაფხვნილი, გაწყალდება და გაქრება, როგორც შარშანდელი თოვლი, და ბევრი-ბევრი თუ წამის სიამოვნებას გამოაცდევინებს პატრონებსა.

საზოგადო მოთხოვნილება ჩვენს თავად-აზნაურობას ბევრი აქვს, ბევრი წოდებრივი ნაკლოვანება აწუხებს, ბევრი დაბრკოლება ეღლობება გზაზედ. რომელს საზოგადო ნაკლს უნდა დაედოს ეს ფული წამლად?

ჩვენა გვგონია, რომ აქ არც
ბევრი ფიქრი უნდა და არც ბევ-
რი ბაასი. იმაზე უკეთესს საზო-
გადოებრივს დანიშნულებას რო-

მელიც ჰქონდა ამ თანხას დღემდინ, ჩვენ ვერ მოვიგონებთ და ვერ დავასახელებთ. ამ თანხის სარგებელი, როგორც ყველა უწყის, ყოველ წლივ იხარჯებოდა მოზარდის თაობის სასწავლებლად და აღსაზრდელად. ეს თანხა მთელი ოცი წლის განმავლობაში შეადგენდა ნებაყოფლობითს შემონირულებას, რომელსაც მეტად სანაქებო და სასიქადულო დანიშნულება ჰქონდა დახმარებოდა სინათლის მოფენას ჩვენს ქვეყანაში.

არა გვეცნია, რომ თავად-აზ-
ნაურობას დღეს ნაკლებად უჭი-
რდეს სწავლა-განათლება, ვიდ-
რე იგი უჭირდა გუშინ და გუშინ
წინ. პირიქით, გუშინდელზე ბევ-
არდ მეტი ზრუნვა ჰმართებს ამ-
მხრივ. თუ ჩვენნი მეზობელი-
ნინად ხარებით მიდიოდნენ გა-
ნათლების გზაზედ, ახლა ცხენე-
ბით მიქეროლავენ, და ჩვენმა
აზნაურობამ რომ ურმის ტატ-

ით იაროს უნინდებურად, უფრო
დიდ მანძილზედ დარჩება უკან
და გაირიყება. ამიტომ, ბანკიდა
ან მისაღები ფული მისმა დამ-
ფუძნებლებმა უნდა მიუცილებ-
ლად მოახმარონ ფეხის აჩქარებ-
ას სწავლა-უაწალობაში

မာကြောမ မျှော်မာရ်ပုံပြားဖြစ် နေပါတီ၏ အခြေခံဆုံး ပုံပြား ဖြစ်သည့် အကြောင်း မြတ်စွာ ပေါ်လေ့ရှိခဲ့ပါ၏။

မာကြောမ မျှော်မာရ်ပုံပြားဖြစ် နေပါတီ၏ အခြေခံဆုံး ပုံပြား ဖြစ်သည့် အကြောင်း မြတ်စွာ ပေါ်လေ့ရှိခဲ့ပါ၏။

ქართველ თავად-აზნაურობას აქვს თავისი საკუთარი და

ძვირფასი დაწესებულება - სააზნაურო სკოლა. ამ სკოლაში სწავლობს ექვსასამდე ქართველი ყმანვილი. სკოლას არა აქვს დღემდე თავისი საკუთარი და შესაბამისი შენობა და ამის გამო შევიწროვებულს მდგომარეობა-ში არის ყოველ მხრივ. რათა ფიზიკური, გონიეროვი და ზნეობრივი განვითარება ყმანვილებისა დაადგეს ჯეროვან გზას და ამ ქართულმა დაწესებულებამ მოუტანოს ის დიდი სიკეთე, რომელიც მისგან მოსალოდნელია, მიუცილებლად საჭიროა საკუთარი სახლი, აგებული თანახმად ახლანდელის გიგიენისა და პედაგოგისა.

ამისთანა სახლის აშენებას
გზაზედ ეღობება მხოლოდ ერთა-
დერთი მიზეზი - ფულის უქონ-
ლობა. ეს მიზეზი თითქმის უძლე-
ველი იქნებოდა, რომ ფულის ჩუ-
ქების გარედ ხსნა არ იყოს. მაგრამ
ეს ასე არ არის. აქ სრულიად საკ-
მარისია დროებითი სესხი. ნასესხ-
ის ფულით სკოლის სახლი აშენ-
დება, დაგირავდება ბანკში და მა-
სესხებლებს ისევ უკან დაუბრუნ-
დებათ თავისი საკუთარი ფული.

ამ გამსესხებლის როლი უნდა იყოს რონ სააზნაურო ბანკის დამფუძნებელთ, რომელიც უკან მიიღებენ 100,000 მანეთს ფულსა. ეს ფული საკმარისია სკოლის სახლის შავად აგებისთვის, რომლის შემდეგ სახლს ყოველი ბანკი მიიღებს გირაოდ და დაუყოვნებლივ დაუბრუნდებათ დამფუძნებელთ მათი თანხა. ეს პირველი სიკეთე იქნება.

მაგრამ, უფრო დიდს სიკეთეს
შესძლვის თავად-აზნაურობას
ხსენებული ფული, თუ იგი სახლ-
ის აშენების შემდეგ უკვდავ თან-
ხად დაიდება იმ აზრითა და პი-
რობით, რომ მისის სარგებლით
ყოველ წლივ იზრდებოდნენ სტი-
პენდიანტებად ნიჭიერნი და ღა-
რიბი შვილები ჩვენის ქვეყნისანი.
მაგრამ სად? იმისთანა სასწავ-
ლებლებში, რომელთაც შეუძლი-
ათ გამოუზარდონ ჩვენს ქვეყან-
ას ახალის ტიპის ქართველები.

საქმე ის გახლავთ, რომ ახლანდელი ტიპი განათლებულის ქართველებისა ძალიან მდარე არის. მათ აკლიათ გონიერივი ძალა, ცხოველი ჭკუა, ნამდვილი ცოდნა, მტკიცე ხასაითი, მხნეობა, თაოსნობა და ეხერხებათ მხოლოდ ერთად-ერთი საქმე - კანცელარიაში სამსახური, აფიციალური ქარალდების წერა, მოხელეობა, "ჩინოვნიკობა..."

თუმცა ბლობად გვყავს აღზ-
რდილნი ჩვენში, რუსეთში, საფ-
რანგეთსა და გერმანიაში, მაგრ-
ამ აქამდინ არც ერთს არ გამოუ-
ჩენია იმდენი ცხოველი ცოდნა
და უნარი, რომ გაეკვლია ახალი
გზა და ეჩვენებინა საქმით, მაგა-
ლითად, რა ნაირად უნდა იმოქ-
მედოს ნასწავლმა ქართველმა,
რომ თავი დაახწიოს კანცელარი-
ის ყმობას, გახდეს ბატონი ჩვენ-
ის მდიდარი ბუნებისა, გადააქ-
ციოს იგი დაუშრობელ წყაროდ
ქონებისა და იცხოვროს ღირსე-
ულად, დამოუკიდებლად და სა-
სარგებლოდ ქვეყნისათვის...

გამოცემა D10 გვერდზე

ნობელის პრემიის ლაურეატები - რობერტ ბერტონი

ამბროსი ბრიშიპავლიშვილი ეკონომიკურ მაცნეორგაზარა კანდიდატი

ამერიკელი ეკონომისტი რობერტ მერტონი დაიბადა 1944 წელს ნიუ-იორკში. მომავალმა მეცნიერმა კოლუმბიის უნივერსიტეტი დაამთავრა 1966 წელს მათემატიკაში ბაკალავრის დიპლომით, ხოლო ერთი წლის შემდეგ მაგისტრის დიპლომი მიიღო კალიფორნიის ტექნოლოგიურ ინსტიტუტში "გამოყენებითი მათემატიკის" სპეციალობით. 1970 წელს მერტონმა დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია მასაჩუსეტსის ტექნოლოგიურ ინსტიტუტში. მის სამსახურებრივ კარიერას შემდეგი სახე აქვს: ეკონომიკის მასწავლებელი, ფინანსებისა და მენეჯმენტის პროფესორის ასისტენტი, ფინანსების პროფესორი და ბოლოს მასაჩუსეტსის ტექნოლოგიური ინსტიტუტის (მტი) ეკონომიკურ კვლევათა ეროვნული ბიუროს დირექტორი. 1980 წლიდან მერტონი მუშაობას იწყებს მტი-თან არსებულ მენეჯმენტის სკოლაში. ამჟამად კი იგი მართვის პროფესორია ბოსტონში, ჰარვარდის უნივერსიტეტთან არსებულ საქმიანი ადმინისტრაციის უმაღლეს სკოლაში. მერტონი შედიოდა მრავალი წამყვანი ამერიკული უურნალის სარედაქციო საბჭოების შემადგენლობაში. კერძოდ, ეს უურნალები იყო: "საფინანსო უურნალი", "საბანკო უურნალი", "ეკონომიკა" და ა. შ.

თანამედროვე საბაზრო ეკო-ნომიკაში გარიგებათა მონაწილე-თათვის (ფირმები, ინდივიდუალური აგენტები) უაღრესად დი-დი მნიშვნელობა აქვს, წინასწარ იცოდნენ ამა თუ იმ გარიგების რისკის დონე. რისკის ამგვარ შე-ფასებას გახსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა აქვს საფინანსო ბა-ზრებზე საქმიანობისას, განსაკუ-თრებით ე.წ. ოპციონების ბაზარ-ზე. ეს უკანასკნელი წარმოადგ-ენს საფონდო ბირჟის ნაირსახე-ობას, რომელზედაც მიმოქცევა ე.წ. ოპციონები, ანუ კონტრაქტე-ბი, რომელიც რაიმე საფონდო აქ-ტივის გარკვეული ვადით ყიდვა-გაყიდვას გულისხმობს და ეს ხდება პრემიის დაუყოვნებელი გადახდის საფასურად. ოპციონე-ბისა და ე.წ. მეორადი ფასიანი ქა-ლალდების ანუ დერივატივების ბაზრები მნიშვნელოვანია იმ გა-გებით, რომ მის მონაწილეებს, ბაზრის აგენტებს, მას შემდეგ, რაც განსაზღვრავენ მომავალ შე-მოსავლებსა და ხარჯებს, შეუძლიათ, დააზღვიონ მოგება განსა-ზღვრული დონის ზევით ან დაა-ზღვიონ ზარალი გარკვეული დო-ნის ზევით. თავისი ძირითადი ჩა-ნაფიქრის მიხედვით ოპციონები საშუალებას იძლევა, ბაზარზე მოქმედმა სუბიექტმა თავი დაი-ზღვიოს ცალკეული რისკისაგან და მიიღოს მომავალში განსაზღ-ვრული მოგების გარანტია.

მნიშვნელოვანია საფინანსო ბაზ-რებისათვის იმით, რომ ისინი უზ-რუნველყოფენ გარიგებათა ლიკ-ვიდურობას, აძლევენ რა პოტენ-ციალურ გამყიდველებსა და მყი-დველებს იმის საშუალებას, რო-ადვილად იპოვონ კონტრაგენტე-ბი, რომლებიც თანახმანი იქნებიან, საწინააღმდეგო პოზიცია და იკავონ.

რისკის ეფექტური მართვისა თვის, რომელიც ოპციონის აუცი-ლებელი თანმხვედრი უნდა იყოს აუცილებელია სწორედ იქნეს შე-ფასებული მოსალოდნელი მოგე-ბა და მისი დამოკიდებულება გა-რიგების ყველა პარამეტრზე.

სხვადასხვა ფაქტორების დ-დროში მათი ურთიერთმოქმედე-ბის გავლენის გასაზომად საჭი-როა რთული მათემატიკური ბერ-კეტები და მძლავრი კომპიუტე-რული ტექნოლოგია, მათემატი-კური მოდელი, რომელსაც მიმა-რთავენ თანამედროვე საფინან-სო ბაზრების ანალიზისათვის გამოიყენებენ ასევე დიფერენცი-ალურსა და ინტეგრალურ გამო-თვლებს, დინამიურ პროგრამი-რების მეთოდებს და ნაწილობრი-ოპტიმიზაციის თეორიასაც. ამ-ჟამად ფინანსური ბაზრების მო-დელირება და ფინანსების მათე-მატიკური თეორია, რომელთა შე-სწავლის ობიექტებსაც სხვადას-ხვა დროსა და სივრცეში გაფან-ტული ფორმის ფინანსურ რესუ-

ოპციონების ბაზრები წარმო-
იშვა შეერთებულ შტატებში 70-
იანი წლებში, რამდენიმე წლის
შემდეგ კი ფართოდ გავრცელდა
მთელი მსოფლიოს საფინანსო
ბაზრებზე. ოპციონების საგანს
შეიძლება წარმოადგენდეს ერთ-
მანეთისაგან სრულიად განსხვა-
ვებული საფინანსო აქტივები (სა-
ვალუტო კონტრაქტები, აქციები,
ფიუჩერსები და ა. შ.). ოპციონი
მის მფლობელს საშუალებას აძ-
ლის წარმოადგენს.

თინანსური აქტივების მიხედვით
ნებისმიერ დროს ოპციონის ვად-
ის გასვლამდე (ამას ჰქვია ე.წ. ამ-
ერიკული ოპციონი) ან მხოლოდ
ამ ვადის გასვლის მომენტში (ე.წ.
ევროპული ოპციონი). ოპციონი
შესყიდვაზე იძლევა უფლებას,
თუმცა ამასთან, არ აკისრებს აქ-
ტივების შეძენის ვალდებულებას
ფიქსირებული საბირჟო ფასით,
ხოლო ოპციონი გაყიდვაზე იძ-
ლევა მისი გაყიდვის უფლებას.
ოპციონებს, როგორც უზრუნვე-
ლყოფის საშუალებას, გააჩნიათ
მნიშვნელოვანი მოქნილობა. ისი-
ნი სამეურნეო სუბიექტებს, რო-
მელთაც დანიშნული დროს შეუძ-
ლიათ, გახდნენ აქტივების ან მყი-
დველები, ან გამყიდველები, ად-
ვილად განსაზღვარონ (პრემიის
მოცულობის სიზუსტით) შესყიდ-
ვის მაქსიმალური ფასი ან გაყიდ-
ვის მინიმალური ფასი იმ მოგები-
სათვის რაიმე ზიანის მიყენების
გარეშე, რომლის მიღების იმედიც
მათ აქვთ, მოცემული აქტივების
კურსის მოსალოდნელი კეთილ-
სასურველი ცვლილებების შედე-
გად. მიმოქცევაში არსებული ზო-
გიერთი ფასიანი ქაღალდისათვ-
ის არსებობს ოპციონების ბაზა-
რი, სადაც იდება კონტაქტები
მათ ყიდვა-გაყიდვაზე და ისინი
ხელიდან-ხელში გადადის კოტი-
რების გზით დადგენილი ფასების
გადახდის შემდეგ. ამ გარიგება-
თა განხორციელებისათვის გან-
საზღვრულია ცხრა სხვადასხვა
ვადა, რომლებიც ემთხვევა პრე-
მიების გამოცხადების თარიღს.

ରାଜ୍ୟକାନ୍ତ ମରକୁଳଙ୍କ

ନେତ୍ରମାତ୍ରିକୀସ, ମାତ୍ରେମାତ୍ରିକ୍ୟରୀ
ଏକନ୍ଦମିଳିବା ଓ ମନ୍ଦେଲିରେବିଲି,
ଯିବାକୁଣ୍ଡିବା ଓ ନିର୍ବେଶତିରେବିଲି
ଗାମନିର୍ଭବିଲି ଶକ୍ତିରେବିଲିପ୍ରତିଧିବିଲି
ଯୁନିଫର୍ମିଟ୍ରିବାଲ୍ୟୁରୀ ନେଲିଲି ଯୁ-
ନେଲିବିଲି ଏକନ୍ଦମିଳିବା ମନ୍ଦେଲିରେବିଲି
ରେନ୍ଡର୍ସ ଏ.ବ୍. "ଶଲ୍ଲେଇପ-ସକାନ୍ତିଲ୍ୟିଲି"
ଯୁନିଫର୍ମିଟ୍ରିବାଲ୍ୟୁରି ଶେମ୍ବିଶାଵେବିଲି ନାମିରେ
ନାମିରେ ମେତାପଦିଲି ଅଳମନିର୍ଭବିଲି.
ଏହି ଯୁନିଫର୍ମିଟ୍ରିବାଲ୍ୟୁରା ଗାମନିର୍ଭବିଲି ନାମିରେ
ନାମିରେ ଏକନ୍ଦମିଳିବା ଓ "ଦେରିଗାତିବେବିଲି" ଅନ୍ୟ
ମେନରେ ଏହି ଯାସିବାନ୍ତି କାଳାଲିଦେବିଲି
ଲିରେବୁଲ୍ୟେବେବିଲି ଶେଶାତାଶେବଲାଦ.
ଯୁନିଫର୍ମିଟ୍ରିବା ମାନ୍ଦିବି ଶେଶାକାଳିଦେବିଲି ଗା-
ନ୍ଦିବି ମାନ୍ଦିବି ନିର୍ବେଶତିରେବିଲି ଯାରତମ
ମନ୍ଦମାର୍ଗବିଲା.

ალფრედ ნობელის სახელმძღვანელოს
პრემია ეკონომიკაში მერტონს
მიენიჭა 1977 წელს, მაირონ სკო-
ულ ზოთან ერთად. მათ პრემია ძი-
რითადად დაიმსახურეს მეორედი
ფასიანი ქაღალდების შეფასების
ახალი მეთოდის შემუშავებისათ-
ვის.

მერტონის კვლევები უშუალ-
ოდ ნაკარნახევი იყო პრაქტიკუ-
ლი ამოცანებით. **XX** საუკუნის 60-
იან წლებში, მსოფლიოს საფინან-
სო ბაზრები ძირითადად სტაბი-
ლურობითა და სიმყარით ხასიათ-
დებოდნენ, რაც არ ხდიდა აუცი-
ლებელს, რომ ინვესტიონებსა და
ფირმებს, რომლებიც საფინანსო
ბაზრებზე საქმიანობდნენ, გამო-
ეყნებინათ თანამედროვე ტექ-
ნოლოგიები შესაძლო რისკების
გამოსათვლელად. თუმცა 70-იან
წლებში ფინანსურ ბაზრებზე უკ-
ვე მნიშვნელოვანი ცვლილებები
მოხდა. ისინი მთელი რიგი მოვ-
ლენებით იყო განპირობებული:
ბრეტონ-ვუდსის სისტემის კრახ-
ით და ფიქსირებული სავალუტო
კორსონა, მათთვის საკალთავო

დევალვაციით, ოპერის შექმნის
შედეგად ნავთობის მსოფლიო ბა-
ზრებზე ფასწარმოქმნის მექანი-
ზმის ცვლილებებით, აშშ ინფლა-
ციური პროცესების მნიშვნელო-
ვანი განვითარებით, დოუ-ჯონს-
ის სამრეწველო ინდექსის ექსტ-
რაოდინალური დაცემით 1973
წელს 1050 პუნქტიდან, 1974
წელს 580 პუნქტამდე და ამასთან
დაკავშირებით, საფონდო ბაზრე-
ბზე რეალური მოგების მკვეთრი
შემცირებით. ყველაფერმა ამან
მოითხოვა მნიშვნელოვანი ყურა-
დლების მიქცევა რისკების მართ-
ვის პრობლემების შემუშავებისა-
დმი ცვალებად ეკონომიკურ გა-
რემოში.

მერტონის პრიცეპული
წვლილი შედგებოდა იმის ჩვენებაში, რომ რისკების კომპენსირებისათვის ბლეკისა და სკოულზის მიერ შემუშავებულ სავაჭრო სტრატეგიას შეუძლია რისკისაგან სრულად დაცვა განუწყვეტლივ ცვალებადი სავაჭრო ოპერაციების ჩარჩოებში. იგი შემდეგში მდგომარეობს: თუ ვინმეს შეუძლია გამუდმებით ივაჭროს დაზღვევის გარეშე, მაშინ ამის შედეგი იქნება ის, რომ ონბაზირი

დღეგი უკავა ის, რომ დასახლებულ
სავაჭრო სტრატეგია, რომელიც
გამოიყენება რისკისადმი დაუქ-
ვემდებარებელი ძირითადი აქტი-
ვებისა და პასივების შეფასებისა-
თვის, ზუსტად დაემთხვევა ოპ-
ციონების გადასახდელ თანხას.
აქედან კეთდება დასკვნა, რომ იმ
ფინანსურ გარემოში, სადაც გა-
ნუწყვეტლივ კეთდება სავაჭრო
ოპერაციები, ოპციონის ფასმა
უნდა დააკმაყოფილოს ბლეიკ-
სკოულზის ფორმულა, ან, უკი-
დურეს შემთხვევაში, უნდა არსე-
ბობდეს ე.წ. საარბიტრაჟო მოგე-
ბის მიღების შესაძლებლობა, ანუ
მოგებისა, რომელიც დაკავშირე-
ბულია სხვადასხვა ბაზრებზე, სა-
ქონლის ან ფასიანი ქაღალდების
მოგებით გაყიდვას ან ყიდვასთან.
იმისათვის, რომ ეს შედეგი ეჩვე-
ნებინა, მერტონმა გამოიყენა მე-
თოდიკა, რომელიც გადმოცემუ-
ლი იყო მის ადრეულ სტატიებში:
"საინვესტიციო პორტფელის შე-
რჩევა განუსაზღვრელობის პი-
რობებში" (1969წ.) და "უწყვეტი
დროის მოდელში სამომხმარებ-
ლო ფუნქციის ოპტიმუმი და საი-
ნვეტიციო პორტფელის წესები"

(1971წ.). მოცემულ თემაზე თავის ძირითად ნაშრომში, სტატიაში "ოპციონების რაციონალური ფასნარმოქმნის თეორია" (1973წ.), მერტონმა არსებითად გააფართოვა ბლეკ-სკოულზის მოდელის გამოყენების მასშტაბები სტრატეგიული ანალიზისათვის, ანუ ისეთი ანალიზისათვის, რომლებიც შემთხვევით ცვლილებებს ექვემდებარება. საპროცენტო განაკვეთისათვის, რისკის თვალსაზრისით უსაფრთხო აქტივებისათვის, დივიდენდებისათვის ძირითად აქტივებზე და ა.შ.

მერტონის ნაშრომებმა, სკო-
ულზისა და ბლეკის გამოკვლევე-
ბთან ერთად (ეს უკანასკნელი
1995 წელს გარდაიცვალა და ამ
მიზეზით ვერ მოხვდა ნობელის
პრემიაზე ნარდგენილ კანდიდა-
ტთა შორის), საფუძველი ჩაუყა-
რეს მეორადი ფასიანი ქაღალდე-
ბის ბაზრის სწრაფ ზრდას. ამ გა-
მოკვლევებმა შექმნეს აგრეთვე
იმის შესაძლებლობა, რომ ახალი
ეკონომიკური დისციპლინების
ჩარჩოებში შეერთებულიყო ფი-
ნანსების მათებატიკური თეორია
და საფინანსო პრაქტიკა. მოცე-
მული მეთოდი, ინფორმაციულ
ტექნოლოგიებთან და კომპიუტე-
რულ მონაცემებთან ერთად, ფა-
რთოდ გამოიყენება სხვადასხვა
საფინანსო ინსტიტუტების საქ-
მიანობაში და საფინანსო ბაზრე-
ბზე მთელი მსოფლიოში. მან ფა-
რთო გავრცელება ჰპოვა არა
მხოლოდ ოპციონების ბაზარზე
ყოველდღიური გარიგებებისას, არამედ საფინანსო ბაზრების გა-
რეთაც. ანალოგიური მეთოდიკა
შეიძლება გამოყენებული იქნეს
სადაზღვევო კომპანიების კონ-
ტაქტებისა და დავალებების რის-
კის ონლაინ შესახვაზოვანად

კის დოხის ძესაფასებრლადაც.
იმის მხედველობაში მიღებით,
რომ ბოლო ათწლეულების ძირი-
თად ტენდენციას საფინანსო სის-
ტემის გლობალიზაცია შეადგენს,
ცალკეული ქვეყნების სხვადასხ-
ვა საფინანსო სისტემების განხი-
ლვა დღის წესრიგში აყენებს საკ-
ითხს იმის შესახებ, არის თუ არა
შესაძლებელი მათი ეფექტური
ინტეგრაცია, გეოპოლიტიკური
ბარიერების გვერდის ავლით, რა-
მდენადაც სხვადასხვა ქვეყნების
საფინანსო სისტემები განსხვავ-
დებიან თავიანთი ინსტუტიციო-
ნალური ფორმებით, საკანონმ-
დებლო ბაზით, საგადასახადო
სისტემით და ა. შ. ამიტომ მერ-
ტონის მიერ შემუშავებული სა-
ფინანსო აქტივების შეფასების
ტენოლოგია გაბაძლევს ეფექტურ
მეთოდს სხვადასხვა ეროვნული
საფინანსო სისტემების ურთიერ-
თდა კავშირებისათვის, თითოე-
ულ მათგანში რადიკალური
ცვლილებების განხორციელების
გარეშე. ეს ტექნოლოგიები არსე-
ბით როლს თამაშობენ ევროპის
სავალუტო კავშირის ოპერაციე-
ბშიც.

ასოციაციანი სახელგათავისუფლები

all inclusive

სავსებით სამართლიანად ამტკიცებენ ტურისტული ფირმების თანამშრომლები, რომ თუ იყიდი საგზურს, რომლითაც *all inclusive*-ის სისტემის სასტუმროში დაისვენებ, შეგიძლია ფული თან საერთოდ არ წაიღო, რადგან საგზურის ღირებულებაში ყველაფერი შედის: საკვები, სასმელები, ნებისმიერი სახის მომსახურება და გართობა.

სოფია რეანაგვილი

სასტუმროს ტიპის, ხარისხის
და სამგზავრო ტრანსპორტის შე-
რჩევა მთლიანად მომხმარებელ-
ზე, მის გემოვნებასა და ჯიბის სი-
სქეზეა დამოკიდებული. ქართუ-
ლი ტურისტული სააგენტოები
ტურისტებს ჯგუფურ (20 კაციანი
ჯგუფები) და ინდივიდუალურ სა-
გზურებს სთავაზობენ. ინდივი-
დუალური საგზურის შეძენისას
ტურისტი გაცილებით ბევრს იხდ-
ის, ვიდრე ჯგუფური საგზურის
შეძენისას. თუმცა, ნებისმიერი
სახის საგზურის მფლობელ ტურ-
ისტს, სურვილისამებრ, შეუძლია
იმგზავროს ჯგუფთან ერთად, მა-
გრამ მისთვის სასურველი ხარის-
ხისა და ფასის სასტუმროში
იცხოვროს. ინდივიდუალურ და
ჯგუფურ საგზურებს შორის ერ-
თი მნიშვნელოვანი განსხვევაბა-
ცაა. ჯგუფური საგზურები საერ-
თაშორისო სტანდარტების გათ-
ვალისწინებით 11-13 ღამიანია,
მაშინ როცა ინდივიდუალური სა-
გზურის შეძენისას ტურისტს რა-
მდენი ხანიც უნდა იმდენ ხანს და-
ისვენებს, მხოლოდ ამის შესახებ
წინასწარ უნდა აუწყოს ტურისტ-
ულ სააგენტოს. წინასწარი შეკვე-
თების შემთხვევაში ტურისტი სა-
გრძნობი შეღავათებით და ფას-
დაკლებით სარგებლობს. საგზუ-
რის ფასში შედის სასტუმროში
ცხოვრების, თბილისიდან-თბი-
ლისამდე მგზავრობის, საბაჟო
გადასახადის, დაზღვევის და ვიზ-
ის თანხა. ქართული ტურისტული
სააგენტოების სერვისი ტურის-
ტისთვის სასურველი სასტუმრო-
სა და ტანსპორტის შერჩევის გა-
რდა, ჯგუფის გაძლოლას და სას-
ტუმროში დაბინავებასაც ითვა-
ლისწინებს. თვითმფრინავით თუ
ავტობუსით ჩასულ ჯგუფს შერ-
ჩეული სასტუმროს მანქანები ემ-
სახურებიან.

საქართველოში ტურიზმის განვითარება მზარდი ტემპებით ხასიათდება. ქართული ტურისტული სააგენტოების წარმომადგენლების მტკიცებით, ყოველწლიურად იზრდება დასვენების მოყვარულება რიცხვი, რომლებიც წინასწარ გეგმავენ საგზურის შექნას და განსაზღვრულიც აქვთ თუ სად და როგორ დაისვენებენ.

საქართველოში ძირითადად
სამი ტიპის ტურისტული საგენ-
ტოები მუშაობენ: პირველი კატე-
გორის სააგენტოები შედა პაზა-
რზე მუშაობენ, მეორე ტიპის საა-
გენტოები ორინტირებულები არ-
ან, სამართლებრივი საქართველო

ის საზღვარგარეთის აგრძაკებზე
და მესამე კატეგორიის სააგენტო-
ები ორივე - როგორც შიდა ასევე
საზღვარგარეთის კურორტებს
სთავაზობენ ქართველ და უცხო-
ელ ტურისტებს.
საქართველოში ჩამოსულ ჭუ-

საქართველოს მთავრობის უძრავი დროს შემორჩენილი პოპულარობით სარგებლობას კახეთი, მთა-თუშეთი, ბაკურიანი, გუდაური, სვანეთი. ტურისტული სააგენტოების წარმომადენლების მტკიცებით, უცხოელები უპირატესობას ისეთი ტიპის სასტუმროებს ანიჭებენ, სადაც მაქსიმალუ-

რად ოჯახური გარემოა შექმნილი
ქართული ტურისტული საბა-
გენტოები მომზმარებელს საზა-
ფხულო კურორტებთან ერთად
საზამთრო აგარაკებზეც სთავა-
ზობენ დასვენებას. აღსანიშნავია
რომ ზამთრის სეზონზე დასვენება-
ის მსურველთა რიცხვი ბევრად
ჩამოუვარდება ზაფხულის სეზო-
ნზე დამსვენებელთა რიცხვს. სე-
ზონის სხვადასხვა დრო, როგორც
დამსვენებელთა რიცხვით, ასევე
ფასითაც განსხვავდება ერთმანე-
თისაგან. ტურისტული აგენტების
ინფორმაციით, ზაფხულში ყვე-
ლაზე დიდი მოთხოვნით და შესა-
ბამისად სიძვირითაც ივლისი-აგ-
ვისტო გამოირჩევა, ზამთრის სე-
ზონზე სიტუაცია შედარებით გან-
სხვავებულია, რადგნ ხალხმრავ-
ლობა სიძვირეს არ უკავშირდება
ყველაზე დიდი ნაკადები ზამთრის
კურორტებზე იანვრის შუა რიცხ-
ვებიდან მარტის შუა რიცხვებამ-
დეა შესამჩნევი, ხოლო სიძვირით
ყველაზე მეტად დეკემბერი გამო-
ირჩევა. ტურისტული აგენტები
წლის ბოლო თვეში ფასების ანევ-
ას დღესასწაულებთან დაკავში-
რებით სასტუმოებში დაგეგმილ
შოუპროგრამებით ხსნიან.

ქართული ტურისტული სააგენტოები მომხმარებელს სამიკატეგორიის სასტუმროს სთავიზობენ: დაწყებული სამვარსკვლავიანიდან და დამთავრებული ხუთვარსკვლავიანი ე.ნ. all inclusive-ის სისტემის სასტუმროთი რომელსაც წამკვანი ადგილი უკავ

ვია ტურისტულ ბიზნესში. აქედან გამომდინარე, დღეს მთელი მსოფლიოს მასშტაბით სულ უფრო-დაუფრო იზრდება ამ პრინციპის სასტუმროებზე მოთხოვნა. ქართული ტურისტული სააგენტოების უმრავლესობა, რომლებიც საზღვარგარეთის კურორტებზე არიან ორიენტირებულნი, ძირითადად თურქეთის მიმართულებით მუშაობენ. ეს გასაკვირი არც არის, რაღაც ტურიზმის საქმეში კარგად ჩახედული ადამიანების მტკიცებით, მთელს მსოფლიოში ყველაზე დაბალი ფასები და მომსახურების მაღალი ხარისხი სწორედ თურქეთშია. ამასთანავე ნიშანდობლივია ის გარემოებაც რომ ე.წ. all inclusive-ის პინციპი ყველაზე სწრაფად სწორედ თურქეთში განვითარდა და გავრცელდა.

თურქეთის საელჩოს ტურიზმის ბიუროს მონაცემებით 1998 წლისთვის თურქეთში all inclusive-ის პრინციპით ოთხ-ხუთ ვარსკვლავიანი სასტუმროების 40 პროცენტი მუშაობდა, 2000 წელს ამ პრინციპზე მომუშავე ორი და ხუთვარსკვლავიანი სასტუმროების რიცხვმა 80 პროცენტი შეადგინა.

ამ სისტემის განვითარებამ მისი დამატებითი დეფინიციალური გამოიწვია. თითქმის ყველა ოთხ-ხუთ ვარსკვლავიანი სასტუმროები *ultra all inclusive*-ის პრინციპით მუშაობენ, *all inclusive*-ის პრინციპზე კი უკვე დიდი ხანია სამვარსკვლავიანი სასტუმროებიც გადავიდნენ. სასტუმროები კიდევ ერთი ნიშნით განსხვავდებიან ერთმანეთისგან – ისინი

დასვენება all inclusive-ში საქართველოშიც პოპულარული ხდება

all inclusive-ის სისტემა პირველად საფრანგეთში გაჩნდა. 60-იანი წლების დასაწყისში ტურიზმის საერთაშორისიო ბაზარზე გამოვიდა ფრანგული კომპანია Club Med, რომელმაც კლიენტებს შესთავაზა დასვენება ე.წ. კლუბის ტიპის სასტუმროებში (კლუბ სასტუმროებში). ჩვეულებრივ სასტუმროსგან კლუბი მომგებია ნად განსხვავდებოდა იმით, რომ საგზურის ღირებულებაში შედიოდა მომსახურების მთელი რიგი სამჯერადი შვედური კვება, ღვინი ით და ლუფით, ინსტრუქტორების დახმარებით სპორტის რამდენიმე სახეობაში ვარჯიში, საღამოს გართობები, ბავშვის დატოვება შესაძლებელი იყო სასტუმროში სპეციალურად ბავშვებისთვის განკუთვნილ კლუბში.

2000 წლის მონაცემებით, Club

Med-ის ქსელი ხუთი კონტინენტის 36 ქვეყანაში განლაგებულ 120 საკურორტო კომპლექსს მოიცავს, სადაც ყოველწლიურად 84 ათასი ადამიანი ისვენებს. 40 წლის განმავლობაში Club Med-ი კონკურენტებიც გამოუჩნდნენ იტალიური ფირმა *Valtour*, კარიბის კუნძულებზე კლუბი *Sandals* და სხვები.

რვა წლის წინ all inclusive-ის პრინციპმა დიდი გავრცელება ჰქოვა თურქულ ტურისტულ ბიზნესში. თურქული სასტუმროები არ გაერთიანდნენ საერთაშორისო კლუბებში და ვინაიდან all inclusive-ის საერთო მოთხოვნები არ არსებობდა, სასტუმროები მფლობელი თვითონვე განსაზღვრავდა „ყველაფერში“ რა ეგულისხმა და საგზურის ღირებულება

შიც რა გაეთვალისწინებინა. თავ
დაპირველად სასტუმროები
მფლობელების ფანტაზია არ მო
დიოდა შვედური სამჯერადი კვე
ბასა და გამაგრილებელ სასმელე
ბზე შორს. თუმცა, ამ მცირედ
სიახლეების დაწერგვისთანავე
გაიზარდა ტურისტების რაოდე
ნობაც.

მოდა ძალიან სწრაფად ვრცე
ლდებოდა და უკვე 1999 წლისთვე
ის all inclusive-ის სისტემა უკვე
აღარ წარმოადგენდა რაღაც ორ
იგინალურს: ამ სიტემით მომუშა
ვე სასტუმრების რიცხვმა ანტა
ლიაში ჩვეულებრივი სასტუმრო

ების რიცხვებს გადააჭარბა. მოდულური მომსახურების თანდათანობით გაუმჯობესებით და გამრავალფერონებით თურქებმა ძალია მაღე უფასო მომსახურების რაოდენობით ბევრით უკან ჩამოიტოვეს Club Med. გაჩნდნენ all inclusive plus, high class, ultra, super or და max all inclusive. ეს მოდიფიკაციები, როგორც წესი, აღნიშნავს იმას, რომ სასტუმროს პარში ტურისტებს დღისით და ღამით ელოდებათ ადგილობრივი წარმოების ალკოჰოლური სასმელებების უზრუნველყოფით. უფრო ძვირიანი სასტუმროები კაკლიენტებს უცხოური წარმოების ალკოჰოლურ სასმელებსაც სთავაზონენ. 24 საათიან სასმელებები მაღე 24 საათიანი კვებაც დაემატა. დამსვენებლებს საშუალების მიერათ ესადილათ ნებისმიერ

დღოს სასტუმროს ტერიტორიაზე განთავსებულ ბარებსა და სასაფლოებები. კლასიკური სერვისის მოყვარულთათვის სასტურროების ტერიტორიაზე დაიწყება ჩვეულებრივი რესტორნების გახსნა, სადაც დამსვენებლებს ოფიციანტები ემსხურებიან, რაც, რთქმა უნდა, ასევე უფასოა. ხუთვარს კვლავიანმა სასტუმროებმა რომლებიც ძირითადად max inclusive-ის პრინციპით მუშობებებიანაცხადეს, რომ თავის თავზე იღებენ დამსვენებლების უფასო გაჯანსაღებას. მასაცი, აერობიკა სატრენაუორო დარბაზი, თურქელი აბანო, მშვილდიდან სროლიდიდი და პატარა ტენისი, ვინდსერფინგი, კატამარანი, წყლის თხოლამურები, ასევე საპლაჟო ფრენებურთი და მინი ფეხბურთი - ყველა

ლაფერი ეს შეიტანეს, სასატუმრო-ში ცხოვრების ლირებულებაში.
სხვა ქვეყნებში, all inclusive-ის სისტემამ გაცილებით ნაკლები გავრცელება ჰპოვა. ეგვიპტეში, ესპანეთში, კვიპროსზე, ბულგარეთში, ისრაელში, ტუნისში და მარკოში, ასეთი პრინციპით მომუშავე სასატუმროების რიცხვი თითზე ჩამოსათვლელია. აღსანიშნავია ისიც, რომ ჩამოთვლილ ქვეყნებში all inclusive-ის პრინციპზე მომუშავე სასატუმროების უძრავლესობა ბოლო ხუთი-ექვსი წლის განმავლობაში გაიხსნა.

ჯერჯერობით, თურქულ სასტუმროებთან შედარებით ამ ქვეყნების სასტუმროები საქართველოში გაცილებით ნაკლები პოპულარობით სარგებლობენ. თუმცა, აღსანიშნავი ის გარემოებაც, რომ უახლოეს მომავალაში ქართული ტურისტული საგენტოები კურორტების გამრავალფეროვნებას და ევროპის სხვდასახვა ქვეყნის მიმართულებით მუშაობის დაწყებასაც. თუმცა, ამ საქმეში გამოცდილი ზოგიერთი ადამიანის მტკიცებით, იგივე კვიპროსისა და ესპანეთის all inclusive-ის ტიპის სასტუმრობი ფასითაც და მომსახურების ხარისხითაც წამოვარდნებია თურქეთის ამავე ტიპის სასტუმროებთან შედარებით.

all inclusive-ის სისტემის სასტუმროებს დადგებითი მხარის გარდა, უარყოფითი მხარეებიც აქვს. მოდური სისტემა, უპირველეს ყოვლისა, ნეგატიურად აისახება სერვისზე. ოფიციანტები, ბარმენები და მოსამსახურები, რომლებიც ე.წ. “ხელის ქირის” გარეშე მუშაობენ, არც თუ ისე ყურადღებიანები არიან დამსვენებლების მიმართ. “სამოთხე” - ფიქრობს all inclusive-ის სისტემის სასტუმროში ჩასული ტურისტი, თუმცა უკვე ერთი დღის შემდეგ მთელ რიგ მოულოდნელობებს აწყდება. მთავარი მიზეზი სწორედ „უფასო მომსახურებაა“, რის გამოც დამსვენებლებს დიდ რიგებთან გადაყრა უხდებათ, ეს ეხება როგორც მასაჯს, ასევე ოფიციანტებიან რესტორანსაც. ამიტომ დამსვენებელთა უმრავლესობა საგზურის ლირებულებაში შესულ ყველა მომსახურების ათვისებას ვერც კი ახერხებს.

ამარილი და უკანას გამოცემა

CPA/2016/00000000000000000000000000000000

80 წლის წინ, 1923 წლის 3
მარტს, ამერიკის შეერთებულ
შტატებში გამოვიდა პირველი
ნომერი საერთო ეროვნული
ყოველდღიური ჟურნალისა
Time. ამერიკული
ჟურნალისტიკის ფლაგმანმა
მთელი მეოცე საუკუნის
მანძილზე შეინარჩუნა ლიდერის
პოზიცია პერიოდიკის პაზარზე,
მიუხედავად იმისა, რომ 1933
წლის 17 თებერვალს გამოვიდა
მისი კონკურენტი ჟურნალი
Newsweek. ამ გამოცემებს
ორივეს აქვთ თავისებური
მიდგომა ახალი ამბებისადმი,
მაგრამ მათ აერთიანებთ, ის
რომ როდესაც გამომცემლების
მიერ ჩამოყალიბებული მაღალი
ჟურნალისტური პრინციპები
ბაზრის კონიუნქტურას
ეწინააღმდეგებოდა, არჩევანი
ყოველთვის ამ უკანასკნელის
სასარგებლოდ კეთდებოდა.

“ԹՐՈՈԸ” ԳԱՍՏԱՆՑԿԻԾ

ერთ-ერთი დამაარსებელი და
ათეულობით წლების მანძილზე
შეუცვლელი რედაქტორი Time-
სა პენრი ლუისი 1898 წელს დაი-
ბადა ჩინეთში, მისიონერის ოჯა-
ხში. “მეოცე საუკუნის ამერიკუ-
ლი პრესის ტიტანი” ერთ-ერთ
ინგლისურ სკოლაში სწავლობ-
და, 14 წლის ასაკში პირველად
მოინახულა ევროპა. თავის ის-
ტორიულ სამშობლოში კი მხოლ-
ოდ ერთი წლის შემდეგ მოხვდა,
როცა ჩააბარა კოლეჯში, კონეკ-
ტიკუტის შტატში. სწავლის პე-
რიოდში თავისუფალ დროს ად-
გილობრივ კაფეში ოფიციანტად
მუშაობდა და პარალელურად
სტუდენტურ გაზეთს რედაქტო-
რობდა. კოლეჯში თავის თანაკ-
ლასელს ბრიტონ ჰედენს დაუმე-
გობრდა, რომელთან ერთადაც
მან პირველად შექმნა ამერიკაში
და შესაძლოა, მსოფლიოშიც ყო-
ველკვირეული ჟურნალი. მათი
მეგობრობა და საქმიანი ურთიე-
რთობები იელის უნივერსიტეტ-
ში დაიწყო. ამავე დროს და
დასრულდა დამაარსებელი და
ათეულობით წლების მანძილზე
შეუცვლელი რედაქტორი Time-
სა პენრი ლუისი 1898 წელს დაი-
ბადა ჩინეთში, მისიონერის ოჯა-
ხში. “მეოცე საუკუნის ამერიკუ-
ლი პრესის ტიტანი” ერთ-ერთ
ინგლისურ სკოლაში სწავლობ-
და, 14 წლის ასაკში პირველად
მოინახულა ევროპა. თავის ის-
ტორიულ სამშობლოში კი მხოლ-
ოდ ერთი წლის შემდეგ მოხვდა,
როცა ჩააბარა კოლეჯში, კონეკ-
ტიკუტის შტატში. სწავლის პე-
რიოდში თავისუფალ დროს ად-
გილობრივ კაფეში ოფიციანტად
მუშაობდა და პარალელურად
სტუდენტურ გაზეთს რედაქტო-
რობდა. კოლეჯში თავის თანაკ-
ლასელს ბრიტონ ჰედენს დაუმე-
გობრდა, რომელთან ერთადაც
მან პირველად შექმნა ამერიკაში
და შესაძლოა, მსოფლიოშიც ყო-
ველკვირეული ჟურნალი. მათი
მეგობრობა და საქმიანი ურთიე-
რთობები იელის უნივერსიტეტ-
ში დაიწყო. ამავე დროს და
დასრულდა დამაარსებელი და

შიც გახახლდა, სადაც ორივე ეგანაგრძო სწავლა კოლეჯის დამთავრების შემდეგ. ჰედენი გახდა ადგილობრივი გაზეთის *Yale Daily News*-ის სარედაქციო საბჭოს თავმჯდომარე, ხოლო ლუისი მისი მთავარი რედაქტორი. იდეა პრინციპურად ახალი ტიპის პერიოდული გამოცემის შექმნისა, რომელიც უტყუარ ინფორმაციას მიაწოდებდა პირველი მსოფლიო ომის დროს ცენზურითა და პროპაგანდით საბოლოოდ გამოთაყვანებულ ობივატელ მკითხველს, პირველად სწორედ იქლში გაუჩნდა ლუისს სამხედრო მომზადებების პერიოდში. უნივერსიტეტის წარმატებით დამთავრების შემდეგ ლუისი ინგლისში გაემგზავრა და ოქსფორდში ისტორიის შესწავლა დაიწყო. ხოლო ამერიკაში დაპრუნების შემდეგ ჩიკაგოს ერთ-ერთ მსხვილ გაზეთში რეპორტიორობას შეითავსა.

თუმცა, ორი ილის ძეგიდებ ჰედენი მოულოდნელად გარდაიცვალა და მთავარი რედაქტორის სავარძელი თითქმის 35 წლით დაიკავა ჰენრი ლუისმა. სწორედ მის დროს ჩამოუყალიბდა *Time*-ს თავისი საფირმო სტილი. რედაქტორი თანამშრომლებისაგან მოითხოვდა ფაქტების შერჩევის სიზუსტესა და მომავლის პერსპექტივის განტვრეტას: “**გასული კვირის ახალი ამბებისაგან მხოლოდ იმათი ამორჩევა ლირს, რომელებსაც გაგრძელება მოჰყვებათ მიმდინარე ან მომავალ კვირაშიც:**”

1930 წელს ლუისმა დაარსა კიდევ ერთი ჟურნალი – *Fortune*, ექვსი წლის შემდეგ ლეგენდარული *Life*, ხოლო 1954 გამოსვლა დაიწყო *Sports Illustrated*-მა, რომლის საწყისმა ტირაჟმა - 500 ათასი ეგზემპლარი - ყველა რეკორდი მოხსნა. 1964 წელს კორპორაცია *Time Inc.*-ის აღალინია-

1921 წლის დეკემბერში ლუი-
სი The Baltimore News-ში გადა-
ვიდა, სადაც ისევ შეხვდა თავის
უნივერსიტეტელ მეგობარს ჰე-
დენს. მეგობრები კვლავ დაუბ-
რუნდნენ იმ დროისათვის უპრე-
ცედენტო პერიოდული გამოცე-
პორაცია Time Inc.-ის გავლენია-
ნი მედიამცერიის დამაარსებე-
ლი, დამსახურებულ პენსიაზე
გავიდა, თუმცა, შეინარჩუნა გა-
ერთიანებული სარედაქციო საბ-
ჭოს საპატიო თავმჯდომარის
პოსტი. ამერიკული უურნალის-
ტიკის ლეგენდა, რამდენიმე ათ-

ამერიკული დროის სიძღმლე

ეული საპატიო ჯილდოსა და სა-
დოქტორო სტიპენდიის მფლო-
ბელი ჰენრი ლუისი 1967 წლის
მარტში გარდაიცვალა. ლუისმა
დატოვა არა მარტო წარმატებუ-
ლი ბიზნეს იმპერია, არამედ მრა-
ვალრიცხვოვანი გრანტები და სა-
ქველმოქმედო ფონდები.

ՅՐԸՆԱՄԵՐՈՒԿԱԾՈ ԾԱՄՈՍԿՈՇՑԵՑԾՈՒՆՈՒՆ ԹԵԿԾԱԲՈՎԱՑՈՒ

Time-ის რედაქტორი მთელი ცხოვრება ქადაგებდა ცივი და ობიექტური საინფორმაციო ჟურნალისტიკის პრინციპებს, თუმცა, ყოველდღიურ პრაქტიკაში თავადაც ხშირად არღვევდა ამ წესებს. როგორც ჩანს, მასში მამის გენები მძლავრობდა – ბუნებით ქარიზმატული ლიდერი ჰენრი ლუისი მთელი ცხოვრება უფრო იდეოლოგად და მისიონერად რჩებოდა, ვიდრე ცივი გონების მქონე ინფორმატორად. ის არ მაღლავდა, რომ თავის პირმშობი, პირველ რიგში, ხედავდა “მორალური და პოლიტიკური აღზღვის საშუალებას, მსოფლიოს მაღლალი იდეებისა და საშუალო ამერიკელების ცნობიერების შეხვედრის ადგილს.” ამიტომ აც, მიუხედავად ხმამაღლა გამოცხადებული ობიექტურობისა, ეიზენშტეინის თეორიის მიხედვით, ეს მცნება ჟურნალში ყოველთვის რჩებოდა პირობითად.

ყველაზე ნათლად ეს გამოიხატებოდა უურნალის საფირმო პროექტში – ნლის ადამიანი. სამი მეოთხედი საუკუნის მანძილზე უურნალის პირველ გვერდზე ხვდებოდნენ მსოფლიოს ყველაზე ცნობილი ნიუსმეიკერები, რაც მილიონობით მკითხველის თვალში ავტომატურად იწვევდა რედაქციის ანალოგიას ნობელის

კომიტეტთან. როგორც ცნობილი პრემიერის შემთხვევაში, ლუისის იდეამაც უამრავი მკითხველის გული მოიგო, თუმცა, პარალელურად იბადებოდა უამრავი კითხვა, გორდებოდა სკანდალები.

ყველაფერი 1927 წელს დაიწყო, როცა 25 წლის მფრინავმები ჩარლზ ლინდბერგმა პირველად გადაუფრინა ატლანტის ოკეანეს. ამერიკული პრესის ლიდერები ბში დაიწყო ნამდვილი შეჯიბრითუ ვინ მოიფიქრებდა ეროვნული გმირისათვის ყველაზე კარგსა და ორიგინალურ ტიტულს ჰენრი ლუისს გაუჩნდა იდეა, გამოეცხადებინა ლინდბერგ წლის ადამიანად. მფრინავი ფოტო წლის ბოლო ნომრის გარეკანზე მოათავსეს. ამის შემდეგ გაჩნდა ტრადიცია ყოველ წლის ბოლოს დაესახელებინა მამაკაცი, ქალი, სოციალურ ჯგუფი ან თაობა, რომელმაც იწელინადს ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია მსოფლიოში მიმდინარე მოვლენებზე, არა აქვს მნიშვნელობა დადებითი თუ უარყოფითი.

ამ სიაში, როგორც მოსალო
დნელი იყო, პოლიტიკოსები ლი
დერობენ. სამჯერ “ჩვენი დროი
გმირად” პრეზიდენტი რუზველ
ტი გამოაცხადეს, ორჯერ ჩერჩი
ლი, სტალინი, მარშალი, ეიზენ
ჰაუერი, ტრუმენი, ჯონსონი, ნი
ქსონი, დენ სიაოპინი, რეიგანი
გორბაჩივი და კლინტონი; ნლი
ადამიანები მხოლოდ ერთხელ
გახდნენ განდი, ჩან კაიში, ჰიტ
ლერი, ადენაუერი, ჯონ ფოსტერ
დალესი, ხრუშჩოვი, დე გოლი
კენედი, ბრანდტი, კისინჯერი
კარტერი, სადათი, ვალენსა, ან
დროპივი, კორასონ აკინო, ასე
ვე მამა-შვილი ბუშები.
ბევრი ზემოთ ჩამოთვლილ

პოლიტიკოსის არჩევანი გასაგე

ბი გახდება, თუ მხედველობაში
მივიღებთ უურნალის რედაქტო-
რის პოლიტიკურ სიმპატიებს,
რომელთა უმრავლესობა მისაგან
მემკვიდრეობით გადაეცა შთა-
მომავლებს.

შეუძლებელია, ლუისი ვერ
მიმსვდარიყო, რომ წლის ადამი-
ანად ორჯერ სტალინისა და ერ-
თხელ ჰიტლერის გამოცხადება,
ნამდვილად დაატეხდა მის გამო-
აძია, არაგა კი ძარცვახოს.

ცემას კრიტიკის ქარცეცხლს.
ბომბი ომის დასრულების შე-
მდეგ გავარდა – ლიბერალურმა
პრესამ ლუის გაუხსენა როგ-
ორც ჰიტლერი და სტალინი, ასე-
ვე 1934 წელს დაწერილი სარე-
დაქციო სტატიები, რომელშიც
იგი მუსოლინის აქებდა, ასევე
ტაივანელი დიქტატორის ჩან კა-
იშის ლია ლობირება, საეჭვო მე-
გობრობა ცენტრალური სადაზ-
ვერვო სამსახურის უფროსთან
ალენ დალასთან, რომელიც გარ-
კვეულ თანამშრომლობაში გა-
დაიზარდა. სკანდალი გამოიწვია
აგრეთვე იმანაც, რომ Time-ის
ფურცლებზე აშკარად ჰქონდა
ადგილი ამერიკული კომპანიებ-
ის Standard Oil-ისა და General
Motors-ის ნაცისტურ რეჟიმთან
კავშირების მიჩრავას.

და ბოლოს, მუდმივ კრიტიკას იწვევდა ლუისის სარედაქციო პოლიტიკა, რომელიც ვერ მაღავდა თავის პანამერიკულ მისიონერობას. 1920-იანი წლების ბოლოს მან მეოცე საუკუნე ამერიკის საუკუნედ გამოაცხადა, Time-ის რედაქტორი ამ აკვითატებულ იდეას თავიდან არ იცილებდა და ეს იდეა მართავდა კიდეც ურნალს.

ბოლო წლებში სკანდალებს
იწვევდნენ საბჭოთა ლიდერი ან-
დროპოვი და ამერიკელი რეიგანი
(მიუხედავად იმისა, რომ ორივე
მათგანი წლის ადამიანები უარ-
ყოფითი ნიშნით გახდნენ, სამი
წლის შემდეგ სარედაცუიო სტა-
ტიაში რეიგანი ნამდვილ ანგე-
ლოზად იყო გამოყვანილი). რომ
არაფერი ვთქვათ სხვა არაპოპუ-
ლარულ ამერიკელ პრეზიდენტე-
ბზე, როგორებიც იყვნენ ტრუმე-
ნი, ჯონსონი, კლინტონი. “წლის
ადამიანის” კრიტიკას ლუისი და
მისი შთამომავლები ასე პასუხო-
ბდნენ: “არავის არ უთქვამს,
რომ წლის ადამიანი აუცილებ-
ლად დადებითი და მისაბაძი პი-
როვნება უნდა იყოს”.

ქალბატონი
ნელის პერსონა

უურნალის ამჟამინდელ ხელ-
ძლვანელობას ზოგჯერ უჭირს
აუქლოს ზოგიერთ სამართლი-
ნ კრიტიკას. მაგალითად, ლო-
კურია, რომ მკითხველს აინ-
ხერესებს Time-ის ისტორიულ
ანთეონში რატომ ხვდებიან ის-
თი შემთხვევითი ადამიანები,
რომლებსაც ფართო პუბლიკა
ალიან მალე, თითქმის მეორე
ელსვე ივიწყებს.

ზემოთ ნახსენებ ადამიანებს ს, რა თქმა უნდა, არ ეხებათ, ადადგან ისინი ახსოვთ მათ თანა-ადროვეებს, ამას გარდა ეს ადა-იანები უკვე მეოცე საუკუნის სტორიის ნაწილს შეადგენენ. ასაც ვერ იტყვი სხვა პიროვნე-ებზე. ვის ახსოვს დღეს ამერი-აში ან მის ფარგლებს გარეთ

ამინისტრი „დოკოს“ იგივენია

D13 ହୃଦୟପାତ୍ର

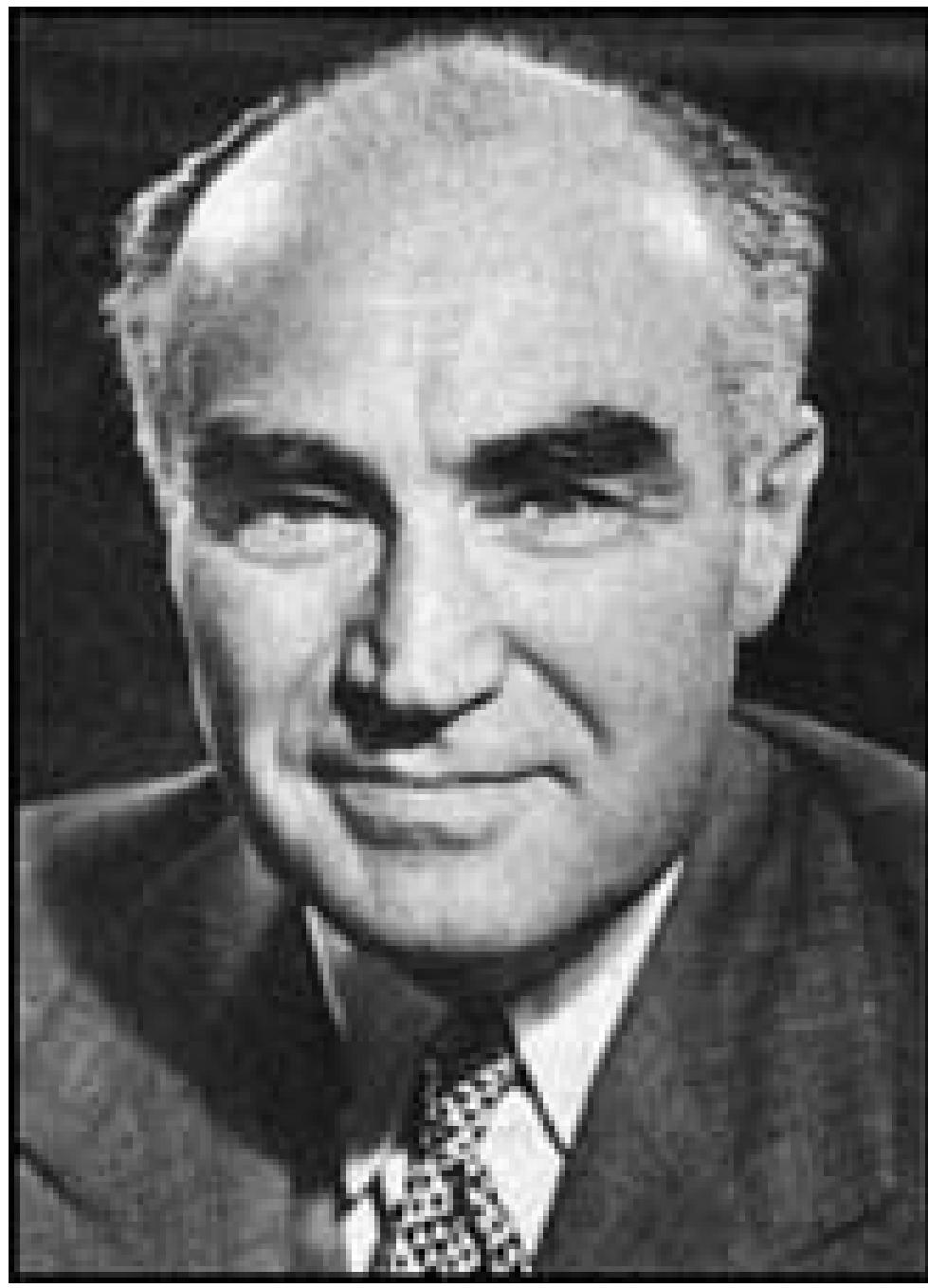
ფრანგი პრემიერი პიერ ლავალი,
ამერიკული დიპლომატი ჯეიმზ
ბირნსი, კონგრესმენი ნიუტე გი-
ნგრიჩი ან ირანელი პრემიერი
მოჰამედ მოსადიკი?

მეორე მხრივ, თუ მეცნიერებისა და გამომგონებლების გვერდით ლინგბერგთან ერთად მოხვდნენ ასტრონავტები ბორმანი, ლოველი და ანდერსი, რომლებმაც 1968 წელს მთვარეზე გაფრენა განახორციელეს, მაშინ გაურკვეველია წლის ადამიანებად რატომ არ დასახელეს ნილ არმსტირონგი და მისი ჯგუფი? უცნაურია აგრეთვე ისიც, ყველა მეცნიერთა შორის, რომლებმაც ბოლო სამი-მეოთხედი საუკუნის მანძილზე გავლენა მოახდინეს მსოფლიო მოვლენების მიმდინარეობაზე, უურნალი მხოლოდ ჩინური წარმოშობის ამერიკელ ვირუსოლოგზე დევიდ ხოზე შეჩერდა, რომელმაც 1966 წელს აივინფექციის წინააღმდეგ ვაქცინა გამოიგონა.

შეიძლება გაამართლო უურ-ნალის არჩევანი, როდესაც იგი წლის ადამიანად ასახელებს ამე-რიკული ბიზნესის კაპიტანებს, როგორებიც არიან ავტომობილ-თა მაგნატები ჰერბერტ კრაის-ლერი, General Motors-ის პრე-ზიდენტი ჰერბერტ კერტისი, მე-დიამაგნატი ტედ ტერნერი, კომ-პიუტერების გურუ ენდი გროუ-ვი ან უმსხვილესი ინტერნეტ-მა-ლაზის A-ის მფლობელი ჯეფრი ბეზოსი. მაგრამ ვის ახსოვს დღეს ოუენ იანგი, მიუხედავად იმისა, რომ მან გარკვეული რო-ლი ითამაშა გერმანიის რეპატ-რიაციის გეგმის განხორციელე-ბაში, ან ჰიუ სემუელ ჯონსონი, რომელიც მონაწილეობას იღებ-და ამერიკული ეკონომიკის აღდ-გენაში დიდი კრიზისის შემდეგ, რომ არაფერი ვთქვათ 1984 წლის ლოს-ანჯელესის ოლიმპი-ური თამაშების ფინანსურ ორგა-ნიზატორზე პიტერ იუბეროტზე. ხოლო პირველი ქალი, რომელიც წლის ადამიანად აირჩიეს, გახლ-დათ ჩვეულებრივი ამერიკელი, ორჯერ განქორწინებული უოლ-ის სიმპსონი, რომელიც მხოლოდ იმიტომ შევიდა ისტორიაში, რომ მის გამო ბრიტანეთის ტახტზე არ ავიდა ედუარდ მერიკი.

თუმცა, უარესი აბსურდებიც ყოფილა. ომის შემდგომ პირველ ათეულში დამკვიდრდა მოდა ან-ონიმური და კოლექტიური ტრი-უმფატორებისა: 1950 წელს წლის ადამიანი გახდა ამერიკელი ჯარისკაცი, მას მიჰყვნენ ამერიკელი მეცნიერები, თავისუფლებისათვის მებრძოლი უნგრელი, საშუალო ამერიკელები, ამერიკელი ქალები, სამშვიდობო ჯარისკაცები. აპოთეოზი კი გახდათ 1982 წელს "წლის ადამიანად" დასახელებული პერსონალური კომპიუტერი, ხოლო 1988 წელს – მომაკვდავი დედამინა. ამგვარი ლაურეატების შემდეგ სიტყვათაშეთანხმება "წლის ადამიანი", რბილად რომ ვთქვათ ანაქრონიზმად გადაიქცა. 1999 წელს კი ჯეფრი ბეზოსი "წლის პერსონად" დასახელეს, რაც უკეთესი გახლდათ, რადგან "პერსონაში" ძალია მიიჩნოთა.

და მაინც მთავარი სკანდალები წინ იყო. 2001 წელს Time-ის პირველი გვერდი ყველანაირი

პენრი ლუსო

ლოგიკის თანახმად უსამა ბინ ლადენის ფოტოს უნდა დაემშვენებინა. თუმცა, ბოლო მომენტში რედაქციის ხელმძღვანელობამ, გაითვალისწინა რა მკითხველის ემოციური მდგომარეობა, რომელიც ჯერ კიდევ ვერ გამოსულიყო 11 სექტემბრის შოკიდან, სცადა სიტუაციის შერბილება და “ამერიკის პირველი მტერი” ნიუ-იორკის მერმა რუდოლფ ჯულიანმა შეცვალა. ამასთან დაკავშირებით მკითხველი ირონიულად შენიშნავდა, თუ რა “მცირე” წვლილი მიუძღვდა უსამა ბინ ლადენს 11 სექტემბრის მოვლენებში.

მომდევნო წელს უურნალმა კიდევ უარესი დარტყმა მიაყენა თავის ობიექტურ და დამოუკი-დებელ რეპუტაციას, რადგან წლის ადამიანებად დაასახელეს სამი ქალბატონი, რომლებმაც თავიანთი კორპორაცია “ჩაუშვ-ეს” (იგულისხმება “ენრონის” სკანდალი).

ისევ ახალი ამბები

როგორც ცნობილია, აბსო-
ლუტური უურნალისტური და-
მოუკიდებლობა ბუნებაში არ
არსებობს, მასობრივი ინფორმა-
ციის საშუალებებში მუშაობენ
და ხელმძღვანელობენ ადამია-
ნები და არა რობოტები. პრესის
დამოუკიდებლობა ნიშნავს, რო-
ცა უამრავი მოსაზრება და შეფა-
სება შესაძლებელია ურთიერთს
დაუპირისპირ და შეადარო.
ძნელი სათქმელია სადამდე მიღ-
წევდა Time-ის ანგაუირებულო-
ბა ჰენრი ლუისისა და მისი შთა-
მომავლების ხელში, რომ არა
სხვა გამოცემების განსაკუთრე-
ბით კი უურნალ Newsweek-ის
კონკურენცია.

Time-ის მონოპოლია პერიოდულის ბაზრის თავის სექტორში

Newsweek თავის მთავარ კონკურენტს მოვლენათა ღრმა ანალიზსა და ისტორიულ პერსა-პექტივის განტვრეტას არ ეცი-ლება, თუმცა, იგი ხშირად ჯობნის Time-ს სხვა პარამეტრებით, კერძოდ ინფორმაციის მოპოვებასა და მიწოდების ოპერატორულობით. შეტატში, სადაც ცხოვრობს Newsweek-ის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე და მთავარი რედაქტორი რიჩარდ სმიტი, 60 კორესპონდენტი მუშაობს, ამას გარდა უურნალის კორპუსშიცები გახსნილია ათეულობით ამერიკულ ქალაქში და საზღვარგარეთ – ლონდონში, პარიზში, ფრანკფურტში, მოსკოვში, პეკინში, ტოკიოში, ჰონკონგში, იერუსალიმში, კეიპტაუნსა და მეხიკოში. Newsweek მსოფლიოს 190 ქვეყანაში იყიდება. დასავლეთ ევროპის, აზიის, ლათინური ამერიკისა და აფ-

სტრალის მკითხველისათვის კი გამოდის საერთაშორისო გამოცემები ინგლისურ ენაზე, რომელთა მთლიანი ტირაჟი 725 ათას ეგზემპლარს შეადგენს. 1986 წელს გამოვიდა პირველი გამოცემა უცხოურ, კერძოდ, იაპონურ ენაზე. ხუთი წლის შემდეგ ამას მოჰყვა კორეული Newsweek, ხოლო კიდევ ხუთი წლის შემდეგ რუსული და ესპანური. მაგრამ ეს გამოცემები ინარჩუნებენ ამერიკული ვარიანტის მოდელსა და სტრუქტურას, მასალები კი ადგილობრივი ურნალისტების მიერ იწერება ადგილობრივ ამბებზე.

ლისათვის". ნომერი მიეძღვნა ვაშინგტონში მიმდინარე კონფერენციას ჯანმრთელობის დაცვაზე. მომხმარებელთა ინტერესების დამცველებმა იყნოს, რომ ამ ნომერში რეკლამის განთავსების ექსკლუზიური უფლება მხოლოდ წამლების მწარმოებელ უმსხვილეს გაერთიანებებს The Pharmaceutical Research- და Manufacturers of America (PhRMA) – ს ჰქონდათ. ხოლო მთელი პიკანტურობა სიტუაციისა იმაში მდგომარეობდა, რომ PhRMA Newsweek-თან ერთად კონფერენციის მთავარი სპონსორები იყვნენ.

ტრადიციულად ჟურნალში
შენარჩუნებულია ექვსი ძირითა-
დი მიმართულება: საშინაო ამბე-
ბი, საერთაშორისო ამბები, ბიზ-
ნესი, მეცნიერება და ტექნოლო-
გიები, საზოგადოება, ხელოვნე-
ბა და გართობა. არის ისეთი ეგ-
ზოტიკური რუბრიკებიც, რომე-
ლთა ანალოგი არც ერთ ამერიკ-
ულ ყოველკვირეულში არ მოი-
ძებნება. მაგალითად, რუბრიკა
My Turn – “ჩემი რიგი”, სადაც
იბეჭდება ჩვეულებრივი მკითხ-
ველების წერილები.

Newsweek-ისთვის წარმატებული ბიზნეს-გადაწყვეტილება აღმოჩნდა ოპერატიული გამოსვლა 90-იანი წლების დასაწყისში ელექტრონული გამოცემების მზარდ ბაზარზე. ამ მიმართულებით მან თავის კონკურენტებს წინ გაუსწრო. 1993 წლიდან დაიწყო ხელმოწერები კვარტალურ გამოშვებებზე, რომელიც CD-ROM-ზე იყო ჩანაწერილი, უკვე ერთი წლის შემდეგ იგი სრულყოფილმა ონლაინ გაზითმა შეცვალა. კომპაქტ-დისკებზე მხოლოდ სპეციალური ნომრების ჩანერა ხდებოდა.

უურნალის დამფუძნებელმა
ტომას მარტინმა საკმაოდ მკაც-
რად და კონკრეტულად ჩამოაყა-
ლიბა თავისი თანამშრომლები-
სათვის რეკლამის დამკვეთთაგ-
ან პრესის დამოუკიდებლობის
წესები. “გადახდილი რეკლამა
და უურნალისტური სტატია პა-
რალელური მონაკვეთებივით
არიან, ისინი ერთმანეთს არ
კვეთენ. ერთ ნომერში შესაძ-
ლოა ერთდროულად დაიბეჭდ-
ოს ამა თუ იმ პროდუქციის რე-
კლამა და სტატია, სადაც ეს
პროდუქცია ძალიან გაკრიტი-
კებულია. რა თქმა უნდა, არსე-
ბობს რისკი, რომ საბოლოოდ
დაკარგავ განაწყენებულ მნა-
რმოებელს, მაგრამ უფრო ძვი-
რფასია რეპუტაცია, განსაკუ-
თრებით ამერიკაში, სადაც მე-
ორე მხარეს მსხვილი საზოგა-
დოებრივი ჯგუფები დგანან,
რომლებიც მომხმარებელთა
უფლებებს იკავან.”

თუმცა, Newsweek-ის დამაარსებლის მემკვიდრეები ხშირად დროებით გამორჩენაზე მიდიან და მკაცრ დირექტივებს ივიწყება.

ბოლო სკანდალი ახლახანს მოხდა, როცა მომხმარებელთა უფლებების დამცველმა ხუთმა გაერთიანებამ შურნალი “ეთი-კური ნორმების” დარღვევაში დაადანაშაულა, კერძოდ კი ფარ-მაცევტული კამპანიების ლობი-რებაში. ხმაური მას შემდეგ დაი-წყო, რაც გამოვიდა **Newsweek**-ის სპეციალური ნომერი სათაუ-რით “ჯანმრთელობა სიკონებ-

ლისათვის". ნომერი მიეძღვნა ვაშინგტონში მიმდინარე კონფერენციას ჯანმრთელობის დაცვაზე. მომხმარებელთა ინტერესების დამცველებმა იყნოსეს, რომ ამ ნომერში რეკლამის განთავსების ექსკლუზიური უფლება მხოლოდ წამლების მწარმოებელ უმსხვილეს გაერთიანებებს The Pharmaceutical Research- ს და Manufacturers of America (PhRMA) – ს პქონდათ. ხოლო მთელი პიკანტურობა სიტუაციისა იმაში მდგომარეობდა, რომ PhRMA Newsweek-თან ერთად კონფერენციის მთავარი სპონსორები იყვნენ.

606, "զօրո՞ւ"

მიუხედავად იმისა, რომ ორი ყოველკვირეულის შეჯიბრში კვლავინდებურად ჰენრი ლუისის გამოცემა ლიდერობს, სიტუაცია შესაძლოა შეიცვალოს და ძალიან მალეც. საქმე თავად ლიდერში კი არ არის, არამედ მის მხარდამჭერ ჯგუფში, რომელსაც ბოლო დრომდე წარმოადგენდა მსოფლიოში უმსხვილესი მედიაჰოლდინგი AOL Time Warner.

ჰოლდინგის შემადგენელი კორპორაცია Time Inc. აღმავლობის გზაზეა. 2001 წლის მონაცემებით, მის 140 უურნალზე (მთლიანი ტირაჟით 300 მილიონი) მოდის მეოთხედი რეკლამისა აშშ-ს პრესაში, ხოლო რეკლამის თვალსაზრისით ყველაზე შემოსავლიანი გამოცემების პირველი სამი ადგილი უჭირავთ People-ს, Sports Illustrated-ს და Time-ს. 2001 წლის ბოლოს Time Inc-მა შეისყიდა ანალოგიური საგამომცემლო გიგანტი ინგლისში IPC (თავახოვაძით 80 პრინტორი

(დაახლოებით 80 კერით დუღლი გამოცემა), ასევე გახდა აქციონერი ლიდერი ამერიკული ხელმომწერი სააგენტოსი **Synapse**.

თუმცა, გასულ წელს მოულოდნელად გაკოტრდა მისი პარტნიორი წამყვანი ამერიკული ინტერნეტ-პროვაიდერი America Online (AOL). 2001 წელს AOL-ის დახმარებით კორპორაციის გამოცემებმა მიღიონ ნახევარი ახალი ხელმომწერი გაიჩინეს. მაგრამ გასულ წელს ამერიკულ ელექტრონულ ბაზარზე America Online-ის აქტივები გაუფასურდა, საბოლოო ჯამში AOL Time Warner-მა წელი ათ მილიარდ დოლარიანი ზარალით დაასრულა (ზარალის რეკორდული რაოდენობა კორპორაციული ამერიკის ისტორიაში). სენაცია იყო კომპანიის უმსხვილესი აქციონერის ვიცე-პრეზიდენტის ტედ ტერნერის გადადგომაც, რომელმაც ლიად განაცხადა,

რომ 2001 წელს მისი ინიციატივით შემდგარი “საუკუნის საქმე” - AOL Time Warner- ის გაერთიანება შეცდომა იყო.

ასე რომ უურხალ Time-ისათვის შესაძლოა, მიმეგ დღეები და-დგეს. მაგრამ ამჟამინდელი მთა-ვარი რედაქტორი ნორმან პერლ-სტაინი იპტიმიზმს არ კარგავს. რადგან ზემოთ ხსენებული თეო-რიის თანახმად დრო არის პირობითი, მაგრამ მისი დამარცხება შეუძლებელია. თუ მისი დასას-რული მოახლოვდა, ესე იგი მთელი სამყაროც დაიღუპება, აქემ-დე კი ჯერ ძალიან შორსაა.

მეცნიერი ტექნიკა - ძვირადღირებული სიამოვნება

ინორ ნარჩენაშვილი

ასწლეულების მანძილზე გულან „ტეკილას“ ირგვლივ მდებარე მტკრიან ველებზე გამჭებულია კაკტუს აგავის უზარმაზარი ეკლიანი მცენარეები. სწორედ მისგან იწარმოება მექსიკის სიმბოლო ქცეული ცნობილი სასმელი „ტეკილა“.

ადგილობრივი ფერმერები მას უკვე ოქროს მცენარეს ეძახიან და ამის მრავალი მიზეზიც აქვთ.

მექსიკაში, სადაც სასოფლო-სამეურნეო სარგებლობისათვის ვარგისი მინის ყოველი მეტრი კერძო საკუთრებაშია, ხოლო მოსახლეობის უმეტეს ნაწილს ფერმერები წარმოადგენენ, ფაქტობრივად არ მოიძებნება ადგილი, ცისფერი აგავა რომ არ იყოს დათესილი. მაგრამ მანც, „თუ პლანტაციებს არ ჰყავს დაცვა, შეიძლება ერთ მშენებელი დილას არცერთი ძირი არ დაგხვდეს,“ – ამბობენ მექსიკელი ფერმერები. ერთი ადგილიდან მეორეზე მცენარის გადაზიდვა კი მხოლოდ პოლიციის გაძლიერებული დაცვის საშუალებით არის შესაძლებელი.

ლირს ასეთი აუკინტაშის ატეხევა რაღაც აგავას გამო?

სტატისტიკური მონაცემების მიხედვით, რომელიც მექსიკურმა გაზირთმა „ელ ეკონომისტამ“ გამოაქვეყნა, ე.ნ. მაგარი სპირტიანი სასმელების სამომხმარებლო ბაზარზე „ტეკილა“ რამდენიმე წელია, ლიდერობას ინარჩუნებს. ყველაზე დიდი რაოდენობით კი სასმელს ლათინურ ამერიკაში, ამერიკას შეერთებულ შტატებსა და ცენტრალურ ევროპაში მოიხმარებთ. თუმცა, „ტეკილას“ მნარმოებელთა ნაციონალური პალატის ინფორმაციით (ასეთი ორგანიზაციის შექმნის აუცილებლობა სამომხმარებლო ბაზარზე სასმელის მოთხოვნილების მკვეთრმაზრდამ გამოიწვია) აშშ-ში მექსიკური სასმელის ექსპორტი მიმდინარე წელს 24 პროცენტით შემცირდა, მოთხოვნილება კი წარმოუდგენლად სწრაფად იზრდება. თუ ადრე „ტეკილა“ სიიაფისა და თანაც კარგი ხარისხის გამო სტუდენტების სასმელად ითვლებოდა, დღეს მექსიკური ნაციონალური სასმელის ერთი ბოთლის ღირებულებამ 100 აშშ დოლარს მიაღწია.

„მაგრამ გაძვირებასაც აქვს საზღვარი“ – ჩივიან მექსიკელები. ჯერ კიდევ ორი წლის წინ მცენარის ნერგი დაახლოებით 1000 მექსიკური პესო ანუ 106 აშშ დოლარი ლირდა. დღეს კი მისი ფასი წარმოუდგენლად დიდ თანხამდე - 15 000 პესომდე არია. მექსიკური ნაციონალური სასმელის ღირებულებაც, ამ ფასთაცვლილების უზარმაზა-

რი ნახტომის შესაბამისად გაიზარდა. ასე რომ, „ტეკილას“ შექმნა ბევრისათვის მიუწვდომელი ფუფუნება გახლავთ. მიუხედავად ამისა, მსოფლიო ბაზარის მოთხოვნილება სასმელზე არ შემცირებულა, პირიქით, 2002 წლის მონაცემებით, წინა წლებთან შედარებით იგი თითქმის ოთხჯერ გაიზარდა.

საიდუან გარნდა „ტეკილა“

თურმე თავისი ლეგენდა ყველაფერს აქვს, მათ შორის „ტეკილასაც“. იგი VIII საუკუნეს და მექსიკელი ინდიელებს უყავშირდება და გვამცნობს, რომ ინდიელებმა აგავას წვენის სასმელად გამოყენებას არა დამოუკიდებლად, არამედ, მათი რწმენით, ლვთიური მინიშნებით მიაკვლიერს. ყველაფერი კი მაშინ მოხდა, როცა ერთ მშვენიერ დღეს ელვამ კაკტუსი აგავა შუაზე გაჩეხსა და იქიდან ნექტარმა იწყო დენა. ამ სასმელს, რა თქმა უნდა არ ერქვა „ტეკილა“, მაგრამ მისგან დამზადებული არაყი ხანგრძლივი დროის განმავლობაში მექსიკაში ერთადერთ ალკოლურ სასმელს წარმოადგენდა. შემდეგ ესპანელებმა ჯერ კიდევ აუთვისებელ მექსიკაში სპირტის წარმოებისათვის საჭირო ევროპული ტეკილოგიები ჩაიტანეს. აგავას გადამუშავებით მიღებული პირველი სრულფასოვანი სასმელი კი 1521 წელს დონ პედრო სანჩეს დე ტაგლიმ ანარმო. მანვე 1600 წელს დააარსა „ტეკილას“ პირველი ფაბრიკა. ამ პერიოდიდან სასმელის პოპულარობა იმდენად იზრდება, რომ უკვე 1608 წელს ადგილობრივი მმართვე-

ტეკილას ტრადიციულად მარილსა და ლიმონს აყოლებენ.

ლები „ტეკილას“ ვაჭრობაზე სპეციალურ გადასახადს აწესებენ.

„ტეკილას“ ნამდვილი ბუმი კი შორეულ მეთვრამეტე საუკუნეში დაიწყო, მაშინ, როცა სასმელი მნიშვნელოვანი საექს-

მექსიკელი მინათმფლობელი უზებერვო გახლდათ. სწორედ მან შეიძინა 1758 წელს ქალაქ ტეკილას ირგვლივ მდებარე მინის უზარმაზარი ფართობი და ცისფერი აგავას მოშენება გადაწყვიტა. თვითონვე დაამზადა მცენარისაგან სასმელი და ყულეკანისა და ქალაქის გარდა მექსიკაში სასმელი „ტეკილაც“ გაჩნდა. ეს წამოწყება გადამდები სენივით მოედო მექსიკას, სასმელი კი - მთელს მსოფლიოს. დღეს მას მექსიკური ნაციონალური სასმელის სახელით იცნობენ და უკვე მსოფლიოს 70 ქვეყანაში გაძევთ გასაყიდად. „უზებერვოს“ მარკა კი დღემდე არსებობს და უძველესადაც ითვლება.

მსოფლიო ალკოჰოლურ ბაზარზე „ტეკილას“ დეფიციტი

დღევანდელ მექსიკაში ტეკილას ბიზნესი არასახარბილო მდგრმარეობაშია. კრიზისის მიზეზი - მსოფლიოში სასმელზე გასაოცრად ხანმოკლე პერიოდის განმავლობაში მცენერად გაზრდილი მოთხოვნილება და მცენარე აგავასაგან მისი წარმოების შემცირება გახლავთ.

გარდა ამისა, გასული სეზონის განმავლობაში მექსიკაში მცენარისათვის არახელსაყრელი კლიმატური პირობები შეიქმნა. ყველაზე მნიშვნელოვანი კი ის არის, რომ ცისფერი აგავა, რომლისგანაც სასმელს ამზადებენ, თავის სრულ სიმწიფეს დარგვიდან მხოლოდ რვა-ათი წლის შემდეგ აღწევს და მხოლოდ ერთხელ ყვავილობს. ერთი მნიუკე აგავასაგან კი 15 ლიტრი „ტეკილა“ მიღება.

მათთვის, ვისაც „ტეკილა“ არასოდეს დაუღევის

დღეისათვის „ტეკილას“ რამდენიმე სავაჭრო ნიშანი არსებობს, რომლებიც მექსიკის მთავრობის მიერ დაწესებული სტანდარტების მიხედვით სასმელის თხოვთან ანარმოებენ. „ტეკილას“ სიმაგრე კლასიური არყების შესაბამისად 40-42 გრადუსია და სხვა ე.ნ. მაგარი სპირტიანი სასმელისაგან განსაკუთრებული იქროსფერი შეფერილობით და კიდევ დალევის სპეციფიური წესით განსხვავდება. მექსიკელები მას ხელზე დაყრილ მარილთან ერთად „ტეკილას“ ხმამა-დალი შეძახილით მიიღონ ნიშანი. მექსიკის მთავრობის მიერ დაწესებული სტანდარტების მიხედვით სასმელის თხოვთან ანარმოებენ. „ტეკილას“ სიმაგრე კლასიური არყების შესაბამისად 40-42 გრადუსია და სხვა ე.ნ. მაგარი სპირტიანი სასმელისაგან განსაკუთრებული იქროსფერი შეფერილობით და კიდევ დალევის სპეციფიური წესით განსხვავდება. მექსიკელები მას ხელზე დაყრილ მარილთან ერთად „ტეკილას“ ხმამა-დალი შეძახილით მიიღონ ნიშანი. მექსიკის მთავრობის მიერ დაწესებული სტანდარტების მიხედვით სასმელის თხოვთან ანარმოებენ. „ტეკილას“ სიმაგრე კლასიური არყების შესაბამისად 40-42 გრადუსია და სხვა ე.ნ. მაგარი სპირტიანი სასმელისაგან განსაკუთრებული იქროსფერი შეფერილობით და კიდევ დალევის სპეციფიური წესით განსხვავდება. მექსიკელები მას ხელზე დაყრილ მარილთან ერთად „ტეკილას“ ხმამა-დალი შეძახილით მიიღონ ნიშანი. მექსიკის მთავრობის მიერ დაწესებული სტანდარტების მიხედვით სასმელის თხოვთან ანარმოებენ. „ტეკილას“ სიმაგრე კლასიური არყების შესაბამისად 40-42 გრადუსია და სხვა ე.ნ. მაგარი სპირტიანი სასმელისაგან განსაკუთრებული იქროსფერი შეფერილობით და კიდევ დალევის სპეციფიური წესით განსხვავდება. მექსიკელები მას ხელზე დაყრილ მარილთან ერთად „ტეკილას“ ხმამა-დალი შეძახილით მიიღონ ნიშანი. მექსიკის მთავრობის მიერ დაწესებული სტანდარტების მიხედვით სასმელის თხოვთან ანარმოებენ. „ტეკილას“ სიმაგრე კლასიური არყების შესაბამისად 40-42 გრადუსია და სხვა ე.ნ. მაგარი სპირტიანი სასმელისაგან განსაკუთრებული იქროსფერი შეფერილობით და კიდევ დალევის სპეციფიური წესით განსხვავდება. მექსიკელები მას ხელზე დაყრილ მარილთან ერთად „ტეკილას“ ხმამა-დალი შეძახილით მიიღონ ნიშანი. მექსიკის მთავრობის მიერ დაწესებული სტანდარტების მიხედვით სასმელის თხოვთან ანარმოებენ. „ტეკილას“ სიმაგრე კლასიური არყების შესაბამისად 40-42 გრადუსია და სხვა ე.ნ. მაგარი სპირტიანი სასმელისაგან განსაკუთრებული იქროსფერი შეფერილობით და კიდევ დალევის სპეციფიური წესით განსხვავდება. მექსიკელები მას ხელზე დაყრილ მარილთან ერთად „ტეკილას“ ხმამა-დალი შეძახილით მიიღონ ნიშანი. მექსიკის მთავრობის მიერ დაწესებული სტანდარტების მიხედვით სასმელის თხოვთან ანარმოებენ. „ტეკილას“ სიმაგრე კლასიური არყების შესაბამისად 40-42 გრადუსია და სხვა ე.ნ. მაგარი სპირტიანი სასმელისაგან განსაკუთრებული იქროსფერი შეფერილობით

პუნქტი და მფლანგვალები

ფულთან ურთიერთობის უკიდურესობათა ისტორია

“დახარჯო ფული იმაზე, რაზეც საჭიროა, იმდენიც საჭიროა, როდის, რისთვის და როგორც საჭიროა, ყველას არ შეუძლია და ეს სრულიადაც არ არის ადვილი.” – ამბობდა არისტოტელე ჯერ კიდევ ჩვენს წელთაღრიცხვამდე მეოთხე საუკუნეში. მაგრამ იმ დროიდან მოყოლებული, ყოველთვის და ყველგან მოიძებნებოდნენ ადამიანები, რომელთა ცხოვრების აზრი სხვათა გასაოგნებლად ფულის ირიგინალურ და უთავბოლო ხარჯვაში იყო. მათ სახელები ისტორიას დღემდე შემორჩა.

ნეონ ნარჩენაშვილი

“ფული ბედნიერება არ მოაქვს, მაგრამ განწყობილებას აუმჯობესებს,” – ამპირენ პოლონელები. ამის მაგალითია ერთი შემთხვევა, რომელიც შეუსაუკუნებში მოხდა. იმ დროს, დანახარჯებზე ფიქრიც კი ცუდ ტონად ითვლებოდა. 1172 წელს, ბეკერში, გრაფი ტულუზელის კარზე ინგლისისა და არაგონის მეფეები და მათი ამალა შეიკრიბა. დიდგვაროვნები ერთმანეთს ფულის უაზრო ფანტვაში ეჯიბრებოდნენ - სუფთა ვერცხლის გან დამზადებული 30 ათასი მონეტის მინაში დათვსვიდან დაწყებული, სპეციალურად მოწყობილ უზარმაზარ ტბაში ოქროს სამკაულების მიმობნევით დამთავრებული. მაგრამ ყველას საზოგადოებისათვის აღექანდრე დიუმას რომან „სამი მუშაკეტერიდან“ ცნობილმა ჰერცოგმა ბეკერშემა გადააჭარბა. იგი წევულებაზე მთლიანად მარგალიტისაგან შეკერილ სამოსში გამოცხადდა. თანაც ძვირფასი თვლები სპეციალურად ისე იყო მიკერებული, რომ მცირე მოძრაობისასაც კი ძირს ცვიოდა და იფანტებოდა. ჰერცოგი მარგალიტების მცოვნელს დიდსულოვნად უტოვებდა მონაპიგარს და ამით საოცარ სიამოვნებას განიცდიდა.

მეთექვსმეტე საუკუნეში ევროპაში ყველაზე მდიდარ ბანკირებად ფუგერები ითვლებოდნენ. ერთხელ, როდესაც მათ პატივი ერგოთ და იმპერატორი კარლოს მეხუთე ჰაბსბურგი ესტუმრათ, მასპინძელმა იმპერატორის ვიზიტით გამოწვეული სიხარული იმით გამოხატა, რომ ბრძანა სტუმრისათვის განკუთვნილი ითახები ყველაზე ძვირდილი და ცეცხლი იმპერატორის სტელნერილი დოკუმენტით დაანთო, სადაც ნათევამი იყო, რომ სახელმწიფოს ფუგერებისათვის 50 ათასი ტალერის იდენტობის ვალი უნდა დაებრუნებინა.

რით განსხვავდებიან ადამიანები ცხოველებისგან?

“ცხოველები იკვებებიან, ადამიანები ჭამენ, მაგრამ მხოლოდ გონიერ ადამიანებს შეუძლიათ მიირთვან,” – ფრანგი მწერალისა და იურისტის სავარენის ამ გამონათქვამის კარ-

ლისას ყველა სტუმარი ხელფეს იბანდა და სპეციალურად მომზადებულ სავარძელზე წვებოდა, რის შემდეგაც მონებს უზარმაზარი მაგიდა შემოჰქონდათ, რომლის შუაგულშიც ფარშევანგის კვერცხებით გარშემორტყმული მთლიანად ოქროსაგან გამზადებული ქათაში იდგა. კვერცხებში კი სტუმრებისათვის განკუთვნილი შემწვარი ფრინველი ბეკასი იყო მოთავსებული. შემდეგი კერძი განსაკუთრებული არის არასად და არასდროს. მემატიანე ფულთან და ოქროსთან რომაელთა ურთიერთობის არგავონლ ამბებს გადმოგვცემს. იმპერატორი გელიოგაბალი მთელი ცხოვრება მწვანე ბარდისა და ოქროს ფხვნილის, ბრინჯისა და მარგალიტების ნარევს მიირთმევდა. იმპერატორი ვიზელის კი თითო წვეულებისათვის ორი ათასი ფრინველი და ექვსი ათასი დელიკატესური თევზი სტირდებოდა.

კერ კიდევ ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 106-56 წლებში მოღვაწე უმდიდრესი რომაელი პოლიტიკოსი ლუკულა თითქმის ყოველფლიურად მართავდა წარმონა 23 მარტს გამართულ აუქციონი მთელი იმპერია გაიყიდა მეტი დღის შემდეგ 95 მილიონი დოლარის კაპიტალი და გრძელი ფულის პატივისცემა ფულის პატივისცემაზე გაცვალეს,” – წერს ისტორიკოსი გერმანი.

და, ოღონდ რომელიმე რიგითი კი არა, არამედ მსოფლიოში ყველაზე ძლიერამოსილი - რომის იმპერია. რომის იმპერატორი პერტინაკისი, რომელმაც სახელმწიფოში უმძაფრესი ეკონომიკური კრიზისის დასაძლევად გარდა მეტნა წამოიწყო, მმართველობის 86-ე დღეს სამხედროებმა მოკლეს და იმპერია აუქციონზე, ჩაქუჩის ერთი დარტყმით იმას მიყიდეს, ვინც გვარდიელებს მეტი გადაუხადა. რომის მმართველი მდიდარი და ლოთი სენატორი იულიანი გახდა. “მაშინ პირველად გაირყვნა მეომართა ზე და მათ ხელისუფლების პატივისცემა ფულის პატივისცემაზე გაცვალეს,” – წერს ისტორიკოსი გერმანი.

ძუნწები

მსოფლიოს ყოვლისმნახველი ისტორიის მანძილზე ისინი არასოდეს სარგებლობდნენ პატივისცემით. „სინონიმების ლექსიკონში“ სიტყვა „ძუნწები“ 17 ვარიანტი არსებობს. ყველა დროისა და ხალხების ყველაზე ძუნწები ადამიანად ისტორია კარდინალ მაზარინის, გენრიეტა გრინის და ვინმე ჯონ ნილდს მოიხსენიებს. ნილდს, რომელიც

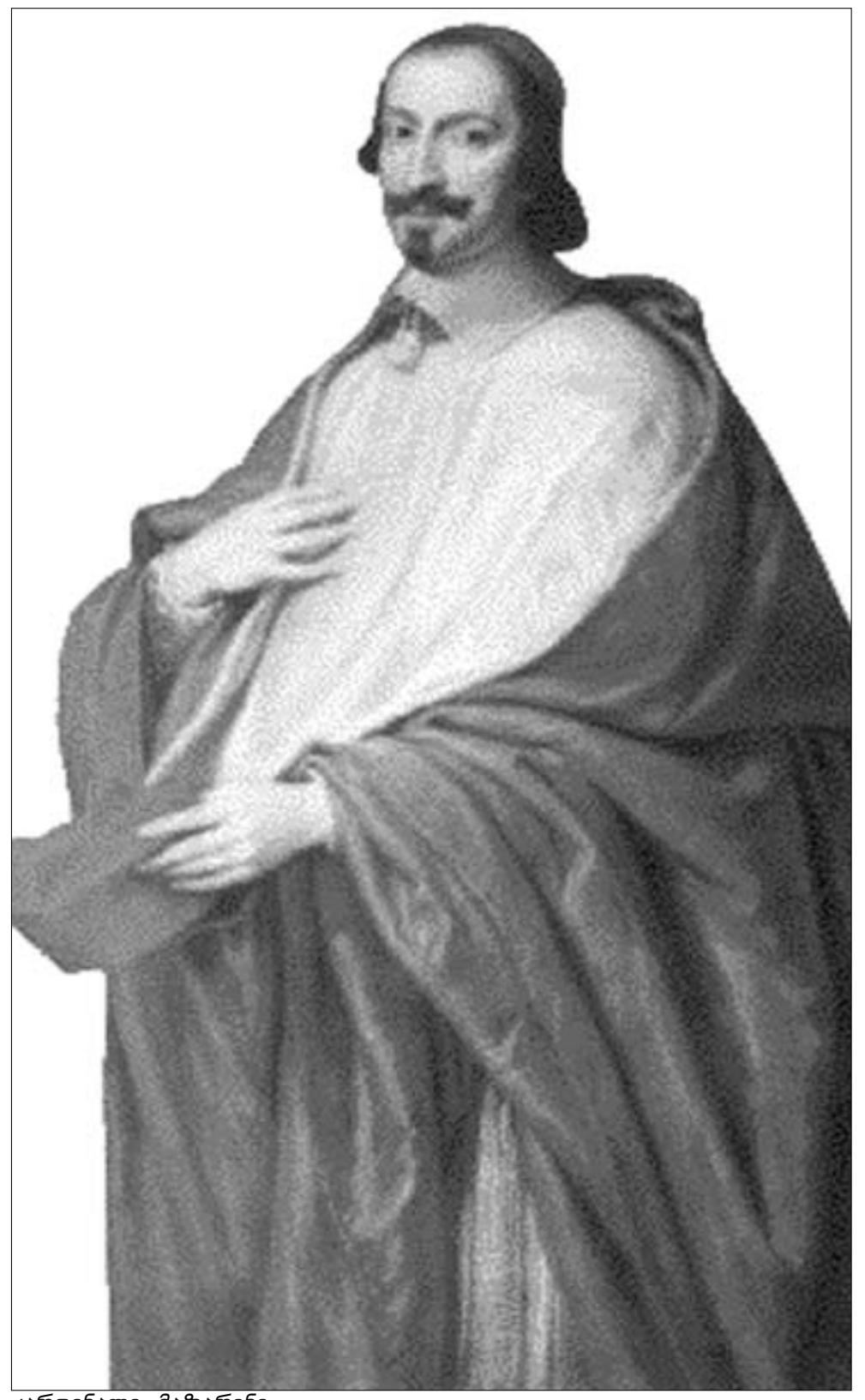
კერბიჯში სწავლობდა და ადვოკატობაზე იცნებობდა, მამამ 250 ათასი გირგანქა სტერლინგი უანდერდა. ამ მოვლენამ ნილდი მთელს ინგლისში ცნობილ, საშინლად ძუნწები ადამიანად აქცია. იგი ყველაფერზე ეკონომიკას აკეთებდა, გამხმარი პურითა და რძით იკვებებოდა, ქვეშაგებელის გარეშე ეძინა, არასოდეს არ ყიდულობდა საპონს. ტანსაცმელს, რომ არ გაცვეთილიყო, ჯაგრისით არ წმენდდა და არავის არ უკეთებდა სიკეთეს. შედეგად, ნილსმა მამის დანატოვები კაპიტალი ორჯერ გაზარდა და 1852 წელს მემკვიდრეების გარეშე გარდაიცვალა, ხოლო დაგროვილი ფული დედოფალ ვიქტორიას უანდერდა.

გენრიეტა გრინმა კი, რომელმაც ფეხმოტებილ შვილისათვის ექიმის დაქირავებაზეც კი არ ისურვა ფულის დახარჯვა, გარდა დაცვალების შემდეგ 95 მილიონი დოლარის კაპიტალი დატოვა.

ასეთი გახლავთ ფულთან ურთიერთობის უკიდურესობათა შორეული ისტორიის ზოგიერთი ფაქტი. თანამედროვე მედინალ მაზარინის, გენრიეტა გრინის და ვინმე ჯონ ნილდს მოიხსენიებ. ნილდს, რომელიც

კარლოს ჰაბსბურგი

კარლინბლი მაზარინი